NAGYKANIZSA, 1899. augusztus hó 5-én. 31-ik szám. XXXVIII. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorért 5 kr

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére cimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület," „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság," a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság," „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tüzoltó-egylet," a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület," a „nagy-kanizsai tanitói járáskör," a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet," „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet," „szegények tápintézete," a „katonai hadastyán egylet," a „soproni kereskedelmi iparkamara," nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A kereskedelem kinövései.

Nagy-Kanizsa, 1899. aug. 4-én.

Amaz igen gyakori visszaélések meggátlásának tekintete, melyek a *részletfizetési ügyletekkel* kapcsolatban ugyszólván napirenden vannak, a modern államok törvényhozásait már majdnem mindenütt arra inditották, hogy külön törvényhozási szabályozással rendezzék az ilyen föltételek mellett kötött adás-vevési ügyleteket. Inditotta erre főleg az egyes törvényhozásokat a napjainkban mind jobban érvényesülő szociálpolitikai szempont is, mely az alsóbb osztályok védelmét, ezek kizsákmányolásának megakadályozását tartja mindig szem előtt. Már pedig kétségtelen, hogy az ilyen részletfizetésre kötött ügyletek rendszerint a tőkeszegény-osztály körében foglalnak helyet, ha tehát kinövései vannak a helyzetnek, hátrányai, ezek éppen ezen tőkeszegény-osztályt érik kizárólag. Ha pedig, mint *Földes* tanár „Társadalmi gazdaságtan" c. művének ujabb kiadásában mondja, a közgazdasági politika sikere ma attól függ, hogy az alsóbb rétegek igényeinek megfelelő intézményeket létesitsen, ugy közgazdasági szempontból is kivánnunk kell, hogy a részletfizetési ügyletek kérdése nálunk is mennél hamarább megkapja a maga törvényhozási szabályozását, azt a védelmet nyujtva a közönségnek a lelkiismeretlen kizsákmányolással szemben, mire valóban szüksége van.

Már maga az a körülmény, hogy a kereskedői világnak szolidabb, tekintélyesebb része ilyen ügyletekkel nem foglalkozik, s ennélfogva azt kizárólag oly kereskedői elemek kultiválják, melyek minden eszközt megragadni hajlandók, csakhogy a nagy versenyben valamiképpen érvényesüljenek, hátrányosan befolyásolja az ilyen ügyleteknek nemcsak a gazdasági morál, hanem a közönséges kereskedői tisztesség szempontjából tekintett szinvonalát. Már maga az áru se olyan rendszerint, a minőt a készpénz-vevő kap; az ár természetesen a részletfizetési kedvezmény, a hitel s riziko számitásba vételével állapittatik meg, egészen ötven percentig menő árfölemeléssel a készpénz vásárlással szemben. De a kisebb ember, ki egyszerre nagyobb összeggel nem rendelkezik, még örül, ha ilyen módon is hozzájut valamihez. Természetesen itt nem azokról a „részletes"-ekről beszélünk, kik arany-, ezüstnemüeket, ékszereket adnak el „csekély árfölemelés mellett" részletfizetésre; mert ezek egyszerüen kizsákmányolják a hozzájuk forduló feleket a lehető legszélsőbb határig, hanem szólunk a közönségesebb használati cikkek részletfizetésre árusitóiról. A vételár legtöbb esetben kitöltetlen „födözeti váltó"-val biztosittatik s egy részlet elmaradása esetén következik aztán a per, s behajtása az egész vételárösszegnek a tetemes perköltségekkel egyetemben. Valóban a legkényelmesebb módja annak, hogy lehet a fölsrófolt árak előnyét is élvezve, mihamarább teljes összegéhez jutni a részletekben fizetendő volt vételárnak.

Mindezekben mivel se tuloztak a „részletes" urak szokásos üzelmeit. A fővárosban vannak ilyen részletfizetésekben dolgozó nagyobb kereskedők (nevükkel sürün találkozunk a napilapok csábitó hirdetései közt), kik annyi pert visznek egy-egy esztendőben részletfizetéses feleik ellen, hogy akad ügyvéd, ki még az esetleg be nem hajtható követelések perköltségeiről is lemond a kereskedővel szemben. A szoliditás hiánya természetesen mindig megtalálja a maga méltó szövetségét.

A részletfizetési ügyletek szabályozásának általános közgazdasági szempontból is mihamarább be kell következni tehát nálunk is. Minden jogosulatlan előny szerzése, minden méltánytalan kárral illetés kizárandó ugy az egyik, mint a másik oldalon. A közgazdasági élet morálja nemcsak azt követeli, hogy gazdasági haszon éressék el, hanem hogy az a haszon ne járjon mások gazdasági erejének egyenes megtámadásával. De maga a kereskedelem jól felfogott érdeke is egyenesen azt követeli, hogy oly visszásságok, minők ma előfordulhatnak, s mik aztán a közönség tartózkodását, inkább szükségletének redukálását vonják maguk után, elő ne forduljanak.

A mi vidéki sajtónk.

A nagy-kanizsai sajtót a közönség csak akkor részesiti különös figyelemben, hogy ha személyeket dicsér, vagy támad. A dicséretet nyugodtan türi mindenki és oly természetes dolognak tekinti mint azt, hogy a nap nyugvóra jár. A támadó irányzat már kevésbbé nagy kedveltségnek örvend, sőt némelyek az erősebb irányu lapokat ócska zuglapoknak nyilvánitják. Az ócsárlók azonban megfeledkeznek arról, hogy a kis városi szenvtelenségről és kártyázó gentrikről nem lehet ugy nyilatkozni mint a londoni Cifyről vagy mint Széchenyi Istvánról. A sajtó nem is dolgozik olyanok számára, akik a közügyek kritikájától azonnal oldalnyilást kapnak, hanem igen is az volna a sajtó föladata, hogy a tulbecsült személyek és ügyek mértékét szállitsa le a kellő szinvonalra, ellenben vegye oltalmába az eltaposott erényt, a lenézett, becsmérelt, de tehetséges szegénységet, védje azok érdekeit, a kik amugyis nehezen állják meg helyüket önhitt, dölyfös, szédelgő stréberekkel szemben, akikből sokszor kerülnek ki a társadalom oszlopai, kikre azután szivesen fizetne reá a közönség, ha önállitotta bálványától szabadulni tudna. A mi közönségünk sohasem ragaszkodott helyi lapjaihoz. Hányszor hallhatja az ember: üres egy lap, nem érdemes kézbe venni. Pedig nem, csak jó tükör, mely a városban tátongó ürességet hiven vetiti vissza. Nem dicsekedhetünk olyan gazdag tartalommal, mint a fővárosi lapok, de lehet Kanizsáról és társadalmáról annyit irni, mint amott a mindent magához ragadó központban? A sajtó annyira rászorult a közönség szeretetére, hogy annélkül örökön örökké olyan, mint a terméketlen földben tengődő növényzet. De minthogy szeretetre senkit késztetni nem lehet, sem rimánkodással, sem erőszakkal, a sajtó sem tehet egyebet, mint elfogadni azt a tragikus sorsot, mely a megszokott viszonynak megváltoztatását egy meg nem határozható jövőben várja. Majd csak egyszer pitymallik. Addig azonban a helyi sajtónak továbbra föl kell keresni még buvóhelyeiben is a csendes kontempiációban szontyorgó indolenciát, az alakoskodó kisvárosias patkány királyt, a nyárspolgárias felfogást, melynek a jelszava: mindenki önmagáért, Isten mindenkiért. Ha aztán majd végre megszállja a vidéket is az a szellem, melyről Eötvös Károly emlékezett meg nagyváradi beszédében, ha igazán sikerül pártunknak és eszméinknek, a közügyek szeretetének, meghóditani egy csekély, de annál lelkesebb tábort, akkor majd elkövetkezik az az idő, amikor a mi munkánkat is megfogják becsülni. Mi ezt tulbecsülni sohse fogjuk, mert bennünket csak az Ur buzgósága emészt, nem pedig saját javunk.

Népiskoláink kiegészitése.

Csak néhány hónappal ezelőtt is polg. iskoláink tanitói keserü rezignációval emlegették a hat elemi osztály kötelezővé tételét mint elérhetlen feltételét a polg. iskola egészséges fejlődésének. S ime a lehetetlen már-már lehetségesnek látszik, s ha a kivitel is oly energikus lesz, mint a minő hangu Wlassics miniszterünknek erre vonatkozó rendelete, akkor az eddigi csonka népiskolák visszaállitandó V. VI osztályaikkal s ismétlő iskolával ismét vissza lesznek adva boldog emlékezetü Eötvösünk által tervezett eredeti s tulajdonképeni rendeltetésöknek; hogy egyrészt megszünjenek a középiskolák uszályhordozói lenni s azoknak fejlettebb, erősebb anyagot adva vége szakadjon ama sok panasznak, melylyel a középoktatás sikertelenségeért rendesen a népiskolát vádolták, másrészt lehetővé váljék a legalsóbb néprétegnek is a tudás, az értelem áldásában a jobbmóduval egyenlően részesülni, s igy a közös müveltség alapján a nemzet társadalmi egybeforradását elősegiteni.

Örömmel fogadhatja Wlassics miniszternek e merész elhatározását nemcsak a polgári s elemi iskola, de a laikus közönség is, mert ama rég óhajtott kulturális szükséglet, melyet a hat osztályu népiskola s ismétlő iskola 9 évi időtartam alatt hivatva van betölteni, mihamar nem álom, hanem való leend, s az az erős áramlat, mely városunkban is, különösen a polg. fiu- s leányiskolák felé gravitál, csökkenni fog. S mig igy egyrészt a fejletlen anyag nem fogja továbbra is különösen ezen iskolák alsó osztályait elözönleni, másrészt nem lesznek kénytelenek ezen emlitett osztályokba kényszerült s agyonbuktatott selejtek sok szülő keserüségére, a kabátos proletárok számát szaporitani.

Fájdalom bár, de ha őszinték akarunk lenni, be kell vallanunk, hogy népiskolánk részben jelen szervezete, részben a vele szemben tanusitott közöny folytán, a müveltség gépileges eszközeinek elsajátitásánál egyebet alig, vagy egyáltalán nem képes adni, különösen ott, hol, miként városunkban is, az V. VI.

TÁRCA.

Az öreg huszár.

— Rajz. —

Irta: Pásztor János.

Akik itt a fővárosban naponként járunk-kelünk, sok figyelemre méltó alakkal találkozunk. Egyiknek fényes életmódja, másiknak megmérhetetlen elhagyatottsága és szerénysége ötlik az ember szeme elé és költi fel méltán a csodálkozást.

Ebben a nagy világvárosban, (mert Pestet most már ugy hivjuk mi, a kik benne lakunk) elvegyül a sok ember között mágnás, földesur, koldus egyaránt.

Nem igen ismer rájok senki.

Ha teszem azt, az ember ugy déltájon végigmegy az Andrássy-uton, hát a járatlan ember el sem tudja képzelni, hogy hol jár. A kocsiut fával burkolt frondján szebbnél-szebb cimeres hintók robognak, a bakon cifrábbnál cifrább libériákba burkolt kocsisokkal; bent a gyalogjárókon uri dámák sütkéreznek a tavaszi napsugárban és vidáman csevegve sietnek; egyik erre — másik amarra. A mellékutcákból ilyenkor csak ugy tódul a munkásnép keresztül ezen a tarka tömegen utat törve magának.

Köporos kömiveslegények és szurtos mesteremberek igyekeznek hazafelé, hogy a nehéz munka után egy órai időt családjuk körében tölthessenek el. De csak azok, akik a közelben laknak, mig mások megállanak az utcasarkán és ott fogyasztják el ebédjöket.

Ezek aztán meglehetősen élénkké és változatossá teszik azt a különben is tarka képet, melyet ilyenkor Budapestnek ez a legfényesebb utcája mutat.

Ebbe a tarka képbe nagyon is bele illik ott a Csengeri utca sarkán egy őszbe borult nyomorék ember, aki mindkét kezével mankójára támaszkodva, a legfrissebb ujságot kinálgatja a járókelőknek.

Egyik ember vesz tőle egyet, a másik pedig szánakozva tekint végig fájdalomtól gyötört arcán, s odaadja neki azt a mindennapi krajcárt, amelyből az öreg a napi kenyerét megszerzi.

Láttam sokszor, amint az ujságot hóna alatt szorongatva, egy-egy krajcárt még meg is könnyezett a jó öreg.

— Istenem, milyen jó is volt még akkor! . . .

Egy fájdalmas sóhaj kiséretében végiggondolja az öreg azokat a napokat, mikor még neki is meg volt mindakét lába, erőteljes, munkabiró ember volt, dolgozott fárasztóan és terhesen, de azért a családját fenntartotta belőle tisztességesen.

Magának is volt tisztességes ruházata, s télen, ha hidegen süvitett a szél, s kergette a havat az emberek szemébe, milyen jó volt beülni a jó meleg szobácskába. S milyen öröm volt nézni azt a megelégedést, amely otthonában ütötte fel tanyáját. Milyen boldogság volt átélni ezt a szép fiatal életet . . .

Sokszor, mikor odaadom neki a rendes napiujságom árát, nem állhatom meg, hogy meg ne kérdezzem az öreget, hogy hogy jutott ilyen sorsba?

Nem tudom én miért, de mindennap, valahányszor elmondja az öreg az ő egyszerü történetét, mindig megtelik a szemünk könnyel.

Pedig, Istenem, milyen közönséges, milyen egyszerü és mégis a maga szomoruságában is milyen jól esik hallani az embernek.

Nem tudom hányszor mondta már el nekem az öreg, ugy hogy már tudom azt is, mikor van vége, mert akkor mindig megsimogatja vén fejét és szomoruan hozzá teszi, hogy:

— Istenem, hova lettek azok az idők, mikor a hazát ennyire becsülték az emberek?

1848-ban volt ez még. Bizony már elmult 50 éve. Azóta nagyon megváltoztak az idők, s még jobban az emberek.

Akkor még elég volt egy lánglelkü embernek a végkiáltása, hogy: „mentsük meg a hazát!" s sietett minden épkézláb ember fegyvert fogni s keresni mentek az ellenséget. Ma? — Ej; de nem beszélek én máról semmit; csak azt mondom még, amit az öreg Kovács mondott:

— Istenem, hova lettek azok az idők, mikor a hazát ennyire szerették az emberek?!

Bizony igaz, csakhogy nem igy kell azt kérdezni, hanem, hogy: „hova lettek azok az emberek?!"

Meghaltak.

Vagy aki meg nem halt az ugy járt, mint az öreg Kovács! Elhagyatva mindenkitől, egyedül, nyomorultul él e hazában.

Én már sokszor mondtam az öregnek, hogy miért nem folyamodik a miniszterhez és bevennék a honvédmenházba!

— Nem lehet az uram. Próbáltam már sokszor, de mindig hiába volt, mert irást követelnek tőlem. Nem hiszik, hogy 48-ban vesztettem el a lábamat.

Nem hiszik! tör ki a fájdalom hangján a keserüség ilyenkor az öregből . . . Pedig Istenem, mikor Segesvárnál harcoltunk, ott voltam én is, engem is letapostak a kozákok, mint Petőfit. De hát mikor már vége volt a harcnak, a kórházban nem találkoztam senkivel, aki rám ismert volna.

— Két évig feküdtem halálos betegen s mikor kiszabadultam, nem ismert meg senki. Mind a két lábamat a kórházban hagytam. S a megvénült munkásemberben nem ismerte fel senki a szép, daliás Kovács Ferkót. Pedig hej, Istenem! . .

Itt szokta félbeszakitani az öreg, s mindig azzal egésziti ki az abbahagyott mondatot:

— Jobb erről uram nem tudni semmit. Öreg vagyok, vén vagyok már, majd csak elpusztulok. Eltemetnek itt a többiek között, s aztán majd találkozok ismerőssel. Hiszen annyian voltunk, hogy nem is tudtuk hányan vagyunk. De most már csak magam vagyok, aki az utcasarkon élek.

— — — — — — — — —

— Ugy-e megváltoztak az idők?

— Meg ám — de az emberek még jobban.

Petőfi utolsó órái.

Gracza György müvéből.

Segesvár a Nagy-Küküllő hegykoszoruzott völgyében fekszik. Vele szemközt egy kicsiny oláh-szász község: Fejéregyháza lapul meg. A falu mögött lankás hegyoldal, előtte iszapos vizü patak. Fejéregyháza felől a székelyudvarhelyi, tulnan pedig a marosvásárhelyi országut ereszkedik a völgybe. A két utvonal itt összeér s aztán egy irányban kanyarog tovább. Bem 1849. julius 31-én virradatkor Héjjasfalván keresztül Segesvár felé tör. Serege maroknyi: ötezer ember, ágyuja csak tizenkettő. Lüders orosz tábornok hada pedig tizenkétezer főnyi. És Bem mégis vakmerően előrenyomul. Petőfi, mint tudjuk, julius 25-én Berecken csatlakozott ujólag kedves tábornokához Bemhez. Nem is hagyja el többé. Vele megy a balvégzetü segesvári csatamezőre is. Székelykereszturon megháltak. Petőfi egy odavaló birtokos, Varga Zsigmond vendégszerető házánál kapott éjjeli szállást. Másnap (julius 31-én) a reggelinél a család viruló leánya, a bájos Rózsika fölkérte Petőfit, szavalná el valamelyik költeményét.

Petőfi egy pillanatig elmereng, s aztán csodálatos előérzet hatása alatt épp az „Egy gondolat bánt engemet" cimü költeményének a szavalásához fogott. Megrázó erővel zeng beszédes ajkáról az örökszép rapszódia:

Ott essem el én
A harc mezején;
Ott folyjon az ifjui vér ki szivemből.

osztály s az ismétlő iskola eltörlése által az előadási rendes folyamatában megzavartatván, a népiskola talajában négy év után már-már virulni, kezdő csemeték kiszakittatva, a polg. vagy gimnázium talajába kényszerittetnek, tekintet nélkül arra, vajjon a szegényebb sorsu szülő gyermekének az elemi képzettséguél egyebet óhajtana-e nyujtani.

Tudjuk, hogy az állam minden egyes tagjának egyformán joga s érdeke a tudás, az értelem áldásában egyenlően részesülni; s vajjon lehetséges-e ez ott, hol erre az ut a szegényebb sorsu néposztály előtt, hogy ugy mondjam el van zárva az által, hogy a 9 évig tartó elemi oktatás, miként városunkban is, négy évre zsugoritva, a népiskolát a középoktatás szolgálatába erőszakolta.

A népiskolának lehetett egykor célja, a nemesek gyermekeit a középiskolai tanulmányokra előkészíteni, de ma már ennek ideje kell, hogy lejárt légyen. A népiskolának saját kitűzött célja felé kell törekednie, tekintet nélkül arra vajjon a felsőbb iskolákba szándékozók a tudós professzorok igényeinek megfelelnek-e minden tekintetben; mert nevetséges volna ama kisebbség kedvéért, kik a sors kegyelméből majdan felsőbb iskolára kerülnek, nem tekinteni ama zömre, melynek egyedüli s összes műveltsége abban áll, a mit az elemi népiskolában elsajátíthat, megszerezhet.

Ismerve jelenlegi iskolászékünk nemes intencióit, bátran reméljük, hogy Wlassics miniszterünknek az V. VI. osztályok visszaállitására stb. vonatkozó, s következményeiben a nemzet életébe mélyen bevágó üdvös intézkedése elől városunk sem fog elzárkózni s a szükséghez képest időről-időre a népiskola V. VI. osztályát az ismétlő iskolával visszaállitván, a helybeli középiskolák egy rézi nyilt sebét begyógyitva, az elemi népiskolát tulajdonképeni hivatásának visszaadni nem idegenkedik.

Banekovich János
tanitó.

Kereskedelmi s iparkamara.

— **Hirdetmény.** Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t. c. alapján a kereskedelmi m. kir. miniszter ur 27584/VIII. sz. a. rendeletet bocsátott ki, a mely szerint „a munkaszüneti napot követő napon reggeli 3 órakor megkezdhető a fuvarozás előkészítése és foganatba vétele." Miről az érdekelteket ezen az uton is értesitjük. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A szombathelyi kir. törvényszék az 1900. évben, esetleg 1900. évi január 1-től egymásután következő három évben szükséges, évenként körülbelül 800—1000 csomag 6 szálos finom stearin gyertya, továbbá 438 rizsma irodai papir, toll, pecsétviasz s más irodai anyagszer szállitására pályázatot hirdet. Az ajánlati tárgyalás f. é. augusztus hó 14 ikén fog megtartatni a mely nap d. e. 9 órájáig az ajánlatok okvetetlenül benyujtandók, minthogy a később beérkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A részletes föltételek a nevezett törvényszék irodaigazgatójánál tekinthetők meg. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A pénzügyi m. kir. miniszter ur 1899. évi 49174. sz. körrendelete értelmében a nehéz vastartányokban előforduló folyékony szénsav a vámtarifa 323. sz. a. (100 klgként 3 frt) osztatott be. A folyékony szénsav behozatalára szolgáló üres vastartányoknak 1895 ben engedélyezett egyévi visszkiviteli határideje hat (6) hónapra szállitatott le. Miről az érdekelt köröket ezen az uton értesitjük. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A m. kir. honvédelmi miniszter ur a honvédség 1900. évi lábbeli szükségletének 50%-át, vagyis 10.000 pár bakancsot és 10.000 pár könnyű cipőt a megállapitott feltételek, továbbá a fővállalkozóval kötött szerződés értelmében ezuttal megállapitott egységárak mellett, nevezetesen a bakancsokat páronként 4 (négy) forint 93 (kilencvenhárom) krért, a könnyű cipőket pedig szintén páronként 4 (négy) forint 22 (huszonkettő) krért a hazai kisiparosok által szándékozik beszéltetni. A bakancsok s könnyű cipők katonai teherárukénti legkésőbb 1900. évi március hó végéig a honvéd központi ruhatárba Budapestre lesznek beszállitandók. Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok ott, a hol ipartestület van, ennek utján, különben közvetetlenül, legkésőbb f. é. augusztus hó 20 ikáig az alulirt kamarához küldendők be. Miről az érdekelt kisiparosokat oly megjegyzéssel értesitjük, hogy a „Szerződési feltételek" és a bakancsok készitésére vonatkozó „Határozványok" kamaránkná bárminkor megtekinthetők, esetleg megszerezhetők. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A győr-sopron-ebenfurti vasut soproni üzletigazgatósága 12 000 drb. elsőrangu vasutakhoz való első minőségű tölgytalpfa szállitására hirdet pályázatot. Ajánlat részmennyiség szállitására is tehető. Erről az érdekelteket oly megjegyzéssel értesitjük hogy a részletes föltételek a nevezett üzletigazgatóságnál tudhatók meg. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A szerb kir. pénzügyminiszter elrendelte, hogy a Szerbiába vitt üres hordók és zsákok, akár ujak, akár használtak, vámmentesen kezelessenek, ha arra szánvák, hogy megtöltve ismét kivitessenek. Miről az érdekelteket ezen az uton értesitjük. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A zala-egerszegi kir. törvényszék elnöksége nagyobb mennyiségü irodai papir, irószer, stearin gyertya és tűzifa szállitására, továbbá többrendbeli könyvkötő-munka biztositására pályázatot hirdet. Az irásbeli ajánlatok f. é. augusztus hó 30-ig nyujtandók be. Erről az érdekelt köröket oly megjegyzéssel értesitjük, hogy a részletes föltételek a zala-egerszegi törvényszéki irodaigazgatónál tekinthetők meg. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Az északamerikai Egyesült Államok katonai hatalma által megszállt országokban az Egyesült Államok törvényei szerint adományozott szabadalmi jogok, továbbá a szövettségi szabadalmi hivatalnál lajstromozott védjegyek, árujegyek, minták olyan átalomban részesülnek, mint az Egyesült Államokban is, ha a szabadalomnak hiteles másolata, továbbá az árujegy, védjegy és minta bejegyzéséről szóló igazolvány az illető sziget kormányzójának bemutattatik. A Cuban, Portoriken és a Philippinákon még a spanyol kormány által adományozott szabadalmak és védjegyek is teljes jogoltalomban részesülnek. Miről az érdekelteket ez uton értesitjük. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

A leányka méláró figyelemmel tekint a költőre. Minő csodálatos vágy, milyen hősi óhaj! Háttá beteljesedik.

Petőfi szivélyesen elbucsuzik, aztán megy tovább Segesvár felé: a harcmezőre. Már dörög az ágyu, mikor odaér. De az ütközetben nem veszen részt. Hisz még kardja sincs. Csak szemlélő. Itt is megfordul, amott is: majd Bem körül, majd az ágyuk megett, majd Fejéregyházán. Hat óra tájt jön a végzetes Kozák-roham, s a tomboló förgeteg őt is magával sodorja. Még látják egyesek, amint menekül hajadonfő, kigombolkozva, nyitott inggallérral. Aztán eltűnik végkép örökre.

A borzasztó zürzavar első napjaiban nem igen kereste. Majd csak előkerül. De bizony nem jött. Aztán bekösöntött a gyász, a siralom, a bujdosás szomoru ideje. Még mindig reménykedtünk. Hátha megzendül az ország, vagy a külföld valamelyik rejtekében bübájos lanja. — Dehogy zendült, dehogy!

HIREK.

— **Városi közgyülés.** Nagy-Kanizsa város képviselői folyó hó 3-án gyültek össze közgyülésre Csertán Károly alispán elnöklete alatt. A közgyülésnek a következő egyetlen tárgysorozata volt: 1. A nyugdijazás folytán üresedésben lévő városi mérnöki, az elhalálozás folytán megüresedett városi számvevői és a netáni előléptetések folytán megüresedő egyéb állásoknak választás utján való betöltése. Szokatlan érdeklődés nyilvánult a közgyülés lefolyása iránt. A helyben idező városatyák mind eljöttek, hogy leszavazzanak jelöltjük mellett. Dacára, hogy dologidő és hétköznap volt, a VI—VII. ker. képviselői mind megjelentek, számvevő jelöltjüket Pergert diadalra segiteni. A városi hivatalnokok, kik előbbre jutásra számitottak, lázas izgatottsággal várták és reméltek s idegesen pörgették bajuszkájokat. Végre 10 órakor Csertán Károly alispán bevonult a polgármester kiséretében a gyülésterembe, mire az erős zugás lecsendesült és az elnöklő alispán üdvözölve a megjelent képviselőket, a közgyülést megnyitotta. Előre bocsátotta, hogy a volt városi mérnök és elhalálozott számvevő, kik hivatásukat mindig nemes igyekezettel és kellő buzgalommal töltötték be, méltó elismerésre találtak már a városi tanács és képviselő-testület részéről és azért elnök fölöslegesnek tartja azok emlékének jegyzőkönyvileg való megörökitését ujra inditványozni. A megtartandó választási aktus ellenőrzésére bizalmi férfiakul Sebestyén, Neusiedler, Rapoch és Faics ügyvédeket kérte fel. Azután megválasztatott a kandidáló bizottság Plihál Ferenc és Löke Emil képviselők személyében. Elnök az ülést erre felfüggesztette és a kijelölő bizottsággal visszavonult. Majd háromnegyed óra leforgása után ismét megnyilt a gyülés. A kijelölő bizottság a városi mérnöki állásra (beérkezett négy kérvény) elsőnek Szilvássy pesti mérnököt jelölte, mire a közgyülés nevezettet egyhangulag megválasztotta. Most következett egy kis meglepetés. Elnök kijelentette, hogy a számvevői állás betöltését illetőleg bőven tárgyalt a kandidáló bizottság és az ügyet fontos megvitatás tárgyává tette, mig arra a megállapodásra jutott, hogy miután a beérkezett kérvények közül csak kettőt vehettek figyelembe, a törvény pedig három kandidátus jelenlétét irja elő, a városi számvevő megválasztását más alkalomra fogja kitűzni. A váratlan meglepetés okozta pillanatnyi csend után hangosan adott kifejezést beleegyezésének a képviselő-testület és igy az érdekeltek tovább reménykedhetnek. Az ülés véget ért.

— **Személyi hirek.** Lapunk felelős szerkesztője három heti szabadságra elutazott. Távollétében a szerkesztői ügyeket Fehér Lipót, a „Zalai Közlöny" belmunkatársa vezeti.

Polák Miksa helybeli zongoratanár nyári üdülőhelyéről mult hó végén hazaérkezett és tanitási óráit ismét megkezdte.

— **A zala-szent-gróti járás főszolgabirája,** Botka Ferenc 3 heti szabadság után a hivatal vezetését ujból átvette.

— **Névmagyarositás.** — Goldberger Béla helybeli lakós nevének „Gáspár"-ra való megváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Fizetésbeli előléptetések a helyi posta- és távirda hivatalnál.** A helyi posta- és távirdai hivatalnokok közül következők léptettek elő a fizetési fokozatban: Jaeger Ferenc p. és t. felügyelő a VIII. fizetési oszt. 2. fokozatába (1600 frt) Ács Vendel p. és t. főtiszt a IX. fizetési oszt. I fokozatába (1300 frt) Lázár József p. és t. főtiszt a IX. fiz. oszt. 2. fokozatába (1200 frt), Vukásovics Vince p. és t. főtiszt a IX. fiz. oszt. 2. fokozatába (1200 frt,) Harsay György p. és t. tiszt a X. fiz. oszt. 1. fokozatába (1000 frt) Kánc Kálmán p. és t. segédellenőr a X. fiz. oszt. 2 fokozatába (900 frt).

— **Hogyan ünnepeltük Petőfit?** — Nincsen egyetlen-egy zuga sem a hazának, ahonnan hir ne érkeznék, hogy az emberek egyenkint és együtt, a nép legszélesebb rétegei, meg ne emlékeztek volna Petőfi Sándorról. Helyi sajtónk megtette a magáét, ünnepelte a szabadság költőjét, a lánglelkű hazafit és csak ámulattal néztük, hogy a mi városunkban éppen a legszélesebb rétegekben épugy, mint egyenkint, nem érzik át a nap jelentőségét, nem lelkesednek a költő önfeláldozó vértanuságáért, hanem kulacsképü közönynyel siklottak át a napon, mintha széles e hazában nem rezgett volna millió magyar ember érzelme. A parasztember csak ugy szitta kupakos pipáját, mint más vasárnapon, az urak a kávéházban vagy a körökben kutyorodtak egy halomra. De egyszerre, négy óra felé hajrá! láttunk szaladó suszterinasokat, hallottunk valami dobolást, bömbölést, mintha medvetáncosok jöttek volna a városba, de ez tévedés volt, mert Tuboly Viktor haladt egy menet élén, kisérve a hadastyának zenekarától. Megérkezve a Deák-térre, neki bátorodott és szavalt. Mások is szavaltak. Ez volt az a mentési akció, mely nem enged hazafias érzelmeinkre, ideális felfogásunkra árnyékot vetni. Igy ünnepelte meg a város közönsége és a felséges nép nagy Petőfi emlékét! Ez a nap nyujtó pajda volt minden hazafias kegyelettől eltelt szivnek.

— **A segesvári Petőfi ünnep** rendezőségéhez Vécsey Zsigmond polgármester a városi tanács nevében m. hó 30-án a következő meleghangu sürgönyt menesztette: „Nagy-Kanizsa város tanácsa a halhatatlan költő dicsőséges emlékének kegyelettel és hódolattal adózik, szivvel, lélekkel együtt ünnepel és hazafias lelkesedéssel üdvözli az ünnepély rendezőit."

— **Hymen.** Stern Izidor kereskedelmi utazó, e hó 6 án. vasárnap délelőtt 11 órakor tartja egybekelési ünnepélyét Fischer Frida kisasszonynyal, Fischer Ferenc helybeli kereskedő leányával Nagy-Kanizsán.

— **Óvódai beiratások.** A nagy-kanizsai Kisdednevelő Egyesület óvódáinál beiratások e hó 1-én megkezdődtek. A fizető növendékek a szülő vagy gondozó kiséretében azon óvoda vezetőjénél tartoznak jelentkezni, a hova járni akarnak. Tandijmentesen olyan kisdedek vétetnek fel, kiknek szegénysége ható-ágilag igazoltatik. A tandijmentes növendékek beiratása az egyesületi titkár által a Nádor-utcai ovóda helyiségében délutáni 3—4 óra közt történik. A tandij a VI—VII. kerületi ovóda kivételével évnegyedenkint 1 frt 50 kr., beiratási dij 50 krcár.

— **Könyöradomány-gyüjtés.** Szolnok-Doboka vármegyébe kebelezett Székváros községben junius 30 án tüz ütvén ki, alig 3 óra lefolyása alatt a 3203 lakót számláló községnek 102 telkes gazdája lett koldussá. Elégett ezekuek a lakóháza, gazdasági épülete, takarmánya, élelme, ruhanemüje, szóval mindene. 568 lélek maradt hajléktalanná, ruházat, élelem és vagyon nélkül. A nyomor leirhatatlan. — A szenvedett kár 127.813 frt. — Zalavármegye alispáni hivatala 21921. számu felhivásában kérelmet intéz a megye lakosságához, hogy a szenvedők nyomorának enyhitéséhez hozzájárulni kegyeskedjék. — Esetleges adományok a megye alispájához küldendők.

— **Pályázat segédtiszti tanfolyamra.** A posta- távirda és távbeszélő kezelési szolgálatra alkalmazandó és XI. fizetési osztályban 500 forinttól 700 forintig emelkedő évi fizetéssel, továbbá az 1893. évi IV.-ik t. c. által megállapitott lakpénzilletményekkel javadalmazott posta- és távirda segédtisztek kiképzésére folyó évi szeptember hó 15- től kezdve hat hónapra terjedő gyakorlati tanfolyamokat nyitok, a következő posta- és távirda hivataloknál: 1. a budapesti posta- és távirda igazgatóság kerületében Esztergomban és Kecskeméten; 2. a Kassai posta- és távirda igazgatóság kerületében: Rozsnyón és Ungvárt; 3. a Kolozsvári posta- és távirda igazgatóság kerületében: Brassóban és Marosvásárhelyen; 4. a nagyváradi posta- és távirda igazgatóság kerületében: Aradon és Debrecenben; 5. a pécsi posta- és távirda igazgatóság kerületében: Mohácson és Nagy-Kanizsán; 6. a pozsonyi posta- és távirda igazgatóság kerületében: Érsekujvárott és Liptó-Szent-Miklóson; 7. a soproni posta- és távirda igazgatóság kerületében: Székesfehérvárott és Szombathelyen; 8. a temesvári posta- és távirda igazgatóság kerületében: Versecen és Zomborban; és végül 9. a zágrábi posta- és távirda igazgatóság kerületében: Eszék felsővárosban és Zimony városban; ezen tanfolyamokra hallgatókul felvétetnek: a) első sorban 1873. évi II. t. c. 5. §-a értelmében kisebb hivatalnoki alkalmaztatásra igényjogosultsággal biró igazolványos katonai altisztek; b) postamesteri vagy kiadói minőségben szolgáló oly férfiak, kik a gimnázium reáliskola vagy polgári iskola negyedik osztályát, avagy ezekkel egyenrangu más iskolák megfelelő osztályait sikerrel elvégezték; c) ugyanezen iskolai előképzettséggel biró 18 életévüket meghaladott más férfiak; végül ha ily pályázók kellő számmal nem jelentkeznek; d) a fenti iskolai előképzettséggel rendelkező 16-ik életévüket betöltött ifjak is.

— **Népünnepély.** A nagykanizsai felső templom épitő-bizottsága, a nagy-kanizsai ipartestület, a nagy-kanizsai szabómunkások és szabómunkások szakegylete, a kiskanizsai polg. zenekar szives közreműködésével f. évi augusztus hó 20-án Szent-István napján, a felső templom ujjáépitése céljaira nagy népünnepélyt rendez, melyre a n. é. közönséget tiszteletteli meghivja a rendező bizottság. Az ünnepély sorrendje: I. Délelőtt 3/4 10 órakor a plébánia templomba vonulás. Gyülekezés a Polgári Egylet kertjébe 9 órakor. II. Délután 1/4 4 órakor nagy néptombola a felső templom előtti téren, élőállat nyereményekkel. — Főnyeremény egy borjas tehén. — Csak quintternó és tombola nyer. — Egy tombolajegy 20 kr. Kedvezőtlen idő esetén következő vasárnap. f. hó 27 én tartatik meg. III. Délután 5 órakor a Polgári Egyletben: I. Tekeverseny. II. Trétás szerencse-játék. Ezen számok alatt a kis-kanizsai polgári zenekar hangversenyez. IV. Esti 9 órakor kezdődik a táncestély és viláspósta. A táncrendezést a szabómunkások szakegyletének vigalomrendező bizottsága vállalta el. A III. és IV. számnál belépő-dij 20 kr., gyermek-jegy 10 kr. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság a nagyteremben fog megtartatni. Feiülfizetések e nemes cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Mulatság.** A bajcsai önkéntes tüzoltó egyesület 1899. évi augusztus hó 15-én felszerelési céljai javára a községi erdő területén zártkörü mulatságot rendez. Belépti-dij: 30 kr. Családjegy 50 kr. Kezdete délután 3 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén vasárnap augusztus hó 20 án tartatik meg.

— **Kávéház megnyitás.** Mult szerdán este nyittatott meg Torma Tóni zenekara nótái mellett az „Otthon" kávéház a volt Hein-féle kávéház helyén. A közönség zsufolásig megtöltötte a szépen és kényelemmel berendezett helyiséget. A kiszolgálás és a kávé teljesen kielégitő. Gerstmann Lipót, a kávéház tulajdonosa minden lehetőt elkövet, hogy az „Otthon"-t a kávéházlátogatók otthonává tegye.

— **A tűzoltóházi férjgyilkosok.** Emlitettük annak idején, hogy Bogatin Györgyné és Siffer Györgyné tűzoltóházi lakósokat azon gyanu alapján, hogy férjeiket megmérgezték, elfogták. A nagykanizsai kir.-törvényszék, mint büntető biróság a méregkeverőket gyilkosság büntette miatt vád alá helyezte. Érdekes az elvetemült asszonyok védekezése. Bogatin Györgyné azt állitja, hogy az arzenikumot patkányméreg gyanánt vette a légrádi patikában, s annak legnagyobb részét férje az ő távollétében megette; Sifferné pedig avval védekezik, hogy ő a Bogatinnétől kapott por mérgező hatását nem ismerte, s azt varázsszernek tartotta. Azért adta be az urának, hogy az ne féltékenykedjék rá; Bogatinné is avval adta át neki a mérget, hogy etesse meg vele a férjét: „jó lesz tőle, ő is beadta az övének, az is jó lett tőle."

— **A cigányok pártfogója.** József cs. kir. főherceg sok zaklatásnak van kitéve az ő kedves cigányjai részéről, mert alig mulik el nap, hogy egy-két

Selyem-básztruha

8 frt 65 krtól egész 42 frt 75 krig egy teljesöltözékben való szövet. Tussors és Shantungs valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként – sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin- és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállító).

kérvényt ne küldenének hozzá. És csudálatos, hogyan tudják Faraó ivadékai Ő Fenségének irányukban való jóindulatát. Mihelyt a legcsekélyebb alkalom nyilik rá, nyomban folyamodnak hozzá, a honnan ritkán utasitják őket el. — Legutóbb Kolompár Mári pozvai cigányasszony nyujtott be a titkári hivatalhoz egy kacskaringósan megirt instanciát, melyben elkesergi szivének nagy fájdalmát, a mi abból keletkezett, hogy a csendőrök agyonszurták az ő szive magzatát, drága jó gyermekét. A titkári hivatal junius 27-éről keltezve 997. sz. a. kérdést tett a szolgabirói hivatalhoz az eset mibenléte iránt, honnan csakhamar el is küldetett a válasz. — Miután a kérvényben felhozott indok, t. i., hogy Kolompár Mári fiát a csendőrök tényleg ugy szurták meg, s ennek következtében halt el, alapos kilátása lehet arra a folyamodónak, hogy a kegyes főherceg némi anyagi segélyben fogja őt részesitteni.

— **Csapdába került** folyó hó 3 án reggel egy padlástolvaj. A Kölcsey-utcában lakó özv. Maschanzkerné leánya felmenve a padlásra ott egy leányt látott bujkálni. Leszaladt és az ajtót bezárva rendőrért küldtek, ez csakhamar megjelent és a padlásról a házbeliek közbejötte mellett Kolongya Verona helybeli születésü 26 éves csavargó leányt vezette le, ki már akkorra a házbeli cselédleány ruha és fehérnemüéből a javát elszalitásra szépen összeszedte, melyet persze nem vihetett el, mert a rendőr bevitte a dutyiba.

— **Járvány.** Zala-Apáti községben a lépfene, a gazdáknak ez a réme, járványosan föllépett, minek következtében a hatóság a fertőzött községet szoros zár alá helyezte.

— **Lopás.** Rosenfeld Salamon salomvári lakós lakásának padlására ismeretlen tettesek felhatoltak, s az ott elhelyezve volt rozslisztet ugyancsak megdézsmálták, a mennyiben mintegy 100 kgnyit elemeltek. A zala-lövői csendőrőrs nyomban hozzáfogott a nyomozáshoz, eddig azonban eredménytelenül.

— **Sulyos testi sértés.** Tompos Gábor gelsei lakós, az ottani plébános kocsisa, szóvitába elegyedett Neuhold Imre gelsei lakóssal. A vita hevében Tompos egy négyágu vasvillát keritve kezébe, azzal ugy sujtotta Neuhold Imrét, hogy ennek jobb kézszárcsontja eltört és 40 napig gyógyuló sulyos sérülést okozott. A tettest feljelentették.

— **Villámcsapás.** Godina János kiskanizsai lakós cserfői hegyen levő pincéjét mult hó végén egy villámcsapás felgyujtotta. Az épület teljesen leégett A kár mintegy 250 frt.

— **Tüzeset.** Mult hó 23-án éjjel 3 órakor Kosa Ferenc merenyei lakós lakháza ismeretlen módon kigyult és a faluk lángok átharapództak Müller János szomszédos lakházára is. — Nemsokára porrá égett mindkét épület. A kár 438 frtra rug, mely összeg ellenében 360 frtra voit biztositva.

— **Brutális tett.** Herman Örzse keszthely-hegyi lakós elmebeteg 30 év körüli koldusnő, mult hó 21 én az országuton ballagott. Néhány gyermek csufolódásokkal boszantotta és ingerelte az elmebeteget, mire ennek sikerült az egyik gyermeket megütni. Erre a gyermekek atyja, Borsos István bakónaki lakós, nem hogy a rakoncátlan csemetéjét verte volna el, hanem hetedmagával nekiesett a szegény koldusasszonynak és botokkal annyira elverték hogy jobb karja eltörött. A lelketlen emberek feljelentettek; a szánandó nőt pedig az ujudvari községi elöljáróság utján félholtan beszállitották a helybeli közkórházba, ahol most ápolják.

— **Tolvaj kereskedő-segéd.** Reich Samu zala-egerszegi kereskedő Brunner nevü segédjének ruhanemüi közt egy borotvát és rukakefét talált; s mikor Brunnert ezen tárgyak származására nézve megkérdezte, azt válaszolta ez, hogy elődje Holcer Vilmos hagyta nála. Az eset a büntető biróságnak jelentetett föl, a hol az igazi tettest kinyomozzák és feleletre vonják majd.

— **Tolvaj cseléd.** Simon Anna, Fenyvesi Miksa zala egerszegi kereskedőnél alkalmazásban állott szobaleány szive szerelemre vágyott. De mivel nem érzett magában elég képességet arra, hogy a nőtlen férfiak közt választhasson, megkérte a vele ismeretségben levő Hunyadi Anna cigánynőt, segédkezne szándéka kivitelében. Utóbbi készséggel állott a leány kérésére, igérvén, hogy olyan szeretőt szerez neki, a minőt szeme, szája, szive, lelke kiván, de kikötötte, hogy ne sajnáljon tőle egy-két kis arany gyürüt, s más egyebet, a mivel gazdája rendelkezik, lesz gondja rá, hogy a holmikon tuladjon. — Simon Anna ennek következtében gazdájától több darab aranygyürüt s más ékszereket lopott és barátnéjának átszolgáltatta. — A minap azonban rájöttek a szerelmes leányzó turpisságára, s hüvösre tették. Ott elmerenghet annak a dalnak igaz voltán, hogy: „A szerelem sötét verem."

— **Szülői gondatlanság.** Majlinger Anna szent-margitai lakós 16 hónapos kis fia felügyelet nélkül játszott az udvaron, s játék közben egy vizes kádba esett és belefuladt.

— **A lisztharmat ellen** feltalált permetező szert Klosovszky Ernő és Gombás István a megyei gazd egyesület keszthelyi közgyülésén bemutatták s annak vegyelemzésére és a további kisérletezésre dr. Csanády Gusztávot, a gazd. tanintézet igazgatóját is megnyerték. A kisérletek eredménye iránt természetesen nagy az érdeklődés. A Zala-Egerszegen végzett kisérletek mindenütt eredménynyel jártak.

— **A közegészségügyi bizottság működik.** A Csengeri utcában a városi csatornákat tisztitják. A poshadt büzös sárt és piszkot kiszórják a kocsiutra. De ez még hagyján Egy-egy olyan fekete sárcsomó ott terpeszkedik egy délutántól kezdve egész éjjelen át és betölti a levegőt rothadt miazmákkal, undoritó büzt terjesztve nem kis épülésére az utcai lakóknak és az arra járó-kelőknek, kik kénytelenek a kiáradó büzt belégzeni. És városunk közegészségügyi bizottsága ehhez szemet huny és nagy bölcsen hallgat. Ó az a hihetetlen nagy közöny!

— **A párisi magyarok Petőfi ünnepe.** A párisi magyar egylet is lerótta kegyeletének adóját hazaja lánglelkü költője halálának emlékünnepén. Az egylet szép nagy helyisége zsufolásig megtelt és az ünnepély diszét nem csupán a magyarok, de számos francia honpolgár és előkelő hölgyközönség emelte. Felolvasások szavalatok és hazafias magyar dalok hangzottak el a Szajna város ezen kis magyar szigetén s az igaz magyar hazafias érzés barátokká avatta az ünnepélyen jelenvolt franciákat is, kik ugy is rajongnak mindenért ami a szabadság eszméjéhez füződik s a magyarokat már is mint rokonérzelmü nemzetet szeretetük egész melegével környezik. A szép ünnepélyt tánc követte a mely a reggeli órákban végződő t.

— **Népesedési mozgalom julius hóban.** Születet összesen 75 gyermek, é. p. törvényes fiu 29. törvényes leány 34; házasságon kivüli fiu 4, házasságon kivüli leány 8. Elhalálozott összesen 45 egyén é. p. 26 finemü és 17 nőnemü. Halva született 2 leánygyermek. Ikrek egy esetben születtek: leányok. Házasságkötés céljából jelenkezett 20 pár: házasságot kötött 12 pár.

Házvevők figyelmébe.

Több rendbeli házeladások a legelőnyösebb feltételek mellett. Megtudhato a kiadóhivatalban.

A magyar kir. anyakönyvi hivatal.

Születések:

(Julius 28-tól — augusztus 3-ig.)

Frischmann Lipót izr. gyümölcs kereskedő: Karolina, Weiss Simon izr zsibaárus: Henrik, Katona Katalin rk. házi cseléd: Anna, Steiner Fülöp izr. cipész mester: Sándor, Lackovics István rk. posta kalauz: Lajos, Völker Matyás ág. evang. posta- és távirda altiszt: Pauls, Piemmer József rk. földmives: Anna, Vince Ferenc rk. napszámos: Mária, Horváth György rk. napszámos: György, Hajnal Imre rk. vasuti hivatalnok: Imre, Wehotsits Aladár rk. városi végrehajtó: Aladár, Kováts Mihály rk. napszámos: János, Hubay Kálmán rk. kalauz: Kálmán, Nagy Imre rk. pincér: József, Godina Antal rk. földmives: Anna, Hanuszinec Mária gör. kath. házvezető: Margit, Horvát István rk. napszámos: István, Balaton Béla izr. kereskedő: Ede.

Halálozások:

Kovács Margit r. k. 14 hónapos: bélhurut, Wimmer Ferencz r. k. 10 éves: agghártyalob, Németh Tivadar r. k. 8 hónapos: tüdőhurut.

Házasságot kötöttek

Cseke Márton r. k. kéményseprő segéd Letenyéről Vellák Katalinnal.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— **B. J. helyben.** Általános érdekü cikkeinek mindenkor szivesen szoritunk helyet és köszönjük a m. hó 30-án küldött cikkelyt is, melyet ime megjelent számunkban kiadtunk.

— **Könnyelmüség.** Köszönjük. Jövő számunkban hozzuk.

— **A. S. Nagy-Kanizsa.** Muraköz ügyét közölnők, ha nem volna politikai vonatkozásu. „Az álom" még nem üti meg a mértéket. Iparkodjék az élet igazi alakjait szerepeltetni és ne tévessze szem elől soha a valószinüség és természetesség elveit. Közlésre érdemes cikkeinek mindig szivesen adunk helyet.

IRODALOM

— **A Kert** a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap. Főszerkesztő és laptulajdonos Mauthner Ödön. Felelős szerkesztő Igali Svetozár. Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Szerkesztőség: VI Andrássy-ut 23. sz. a., hova a lap szellemi részét képező közlemények küldendők. — Kiadóhivatal: VI. Andrássy-ut 23. sz. a., hova a hirdetések, az előfizetési pénzek, a szétküldésre vonatkozó értesitések küldendők, a reklamációk és a lakásváltozások jelentendők. Előfizetési árak: Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 20 kr.

*** Ki szeret jó regényeket olvasni?** Lapjaink közt talán egy sincs, amely oly sulyt fektetne regényei megválogatására, mint a „Budapest" képes pol. napilap. Folyvást két regényt közöl egyszerre, amelyek közül az egyik számozva könyvalakban jelenik meg; ugy, hogy a ki a közléseket félretevén, bekötteti, csakhamar egy egész kis könyvtárt gyüjthet magának. Dicséretreméltó, hogy a „Budapest" regényei nemcsak magas irodalmi szinvonalon állanak, hanem egyuttal rendkivül érdekfeszitőek is. A ki tehát szereti a jó és érdekes regényeket: bátran ajánlhatjuk neki a „Budapest"-et, amely lap tudvalevőleg hirei tekintetében is egyik legjobb ujságunk. Előfizetési ára: egy évre 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, egy hóra 1 frt. Az előfizetések Budapest, IV. Sarkantyus-utca 3. sz. a. küldendők.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonaüzletről.

Többheti lanyha irányzat után néhány nap óta a hangulat szilárd, árak lassan emelkedők. Hetivásárjaink eddig feltünően jelentéktelenek, a kis hozatal is többnyire árpából áll, mely cikk ez idő szerint nem igen képezi kereslet tárgyát. A külföld drágálja árainkat s igy előreláthatólag az árpát rövidesen jóval olcsóbban kellend adnunk. Mai árak: Árpa 5 frttól 7 frt 25 krig, buza 8 frt 60/65 kr., rozs 6 frt 20/25 kr., uj zab 5 frt.

Szerkesztőség:

Dr Villányi Henrik, felelős szerkesztő.
Dr. Perényi József
Kiadó: *Ifj. Wajdits József.*

Nyilttér.*)

„MARGIT"
GYÓGYFORRÁS.

Margitforrás-telep (BEREG-MEGYE).

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételü vizek fölé emelik. Kitünő hatásu a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szivós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre való hajlandóság van is jelen, a „Margit-viz" megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képződött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakodását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kő- és homokképződés eseteiben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvostanárai, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszivesebben használják, előnyt adnak a „Margit"-forrásnak a hozzá hasonló összetételü gyógyvizek fölött.

MINT ÉVÓVIZ
kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.
Mint borviz általános kedveltségnek örvend.

FŐRAKTÁR:
ÉDESKUTY L. ásványviznagykereskedés
cs. és kir. udv. szállitó BUDAPESTEN.
Kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőben.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Vese, hugyhólyag, hugydara és a köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a
Lithion-forrás
SALVATOR
sikerrel rendelve lesz.
Hugyhajtó hatásu!
Kellemes izü! | Könnyen emészthető
Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

VEGYESEK.

— **Fényképező készületek diletánsok számára.** Mindenkinek, kik a fényképezés ezen kellemes és bárki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek ajánljuk az 1854 év óta fenálló különösen fényképező készülékekkel foglalkozó A. Moll cs. és kir. udv. szállitó Bécs Tuclauchen 9. céget s ennek illusztrált árjegyzékének átnézését, mely kivánatra ingyen küldetik meg.

— **Fontos közlemény.** Nehezen emészthető ételek csak mértékletes élvezete is, gyakran különféle gyomorbajokat vonja maga után, — melyek — ha figyelembe nem vétetnek, könnyen nehéz betegségekre elfajulnak. Oly bajok elháritására a dr. Rosa gyomorerti balzsamának kitünő hatása bebizonyult és tanácsos, hogy ezen készitmény egy háztartásban sem hiányozzon. Valódi kapható az itteni gyógyszertárakban és Fragner B. főraktárában, Prága 203- III. Lásd a hirdetményt.

HIRDETÉSEK.

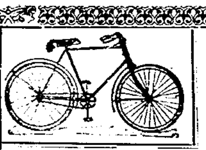

EGYEDÜLI ELÁRUSITÁSA
A
hirnevesnek ismert
DÜRKOPPS DIANA KERÉKPÁROKNAK
(Legjobb német gyártmány)
csak
KOVÁCS FERENCNÉL, SZOMBATHELY.

A legjobbnak bizonyult HÁZISZER, — mely az emésztést szabályozza, rendes vérkerekedést eredményez, a megromott és hibás véralkatrészt eleltávolitja a mi az egészség főfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt és p. étvágytalanságot, savanyu felböfögést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, — gyomorgörcsöt, a gyomor tulterhelését étellel, nyálkásodást, vértolulást, — hámorhoidákat, női bántalmakat, télbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. ROSA-féle balzsam

Ki az emésztése minden munkáját uj életre serken és egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön hires bevált háziszer.

üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drág

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyltása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedéses keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és genyedéseknél, továbbá körömgenyedés az ugynevezett körömméregnél a kézen és lábujakon, — keményedéseknél, — daganatoknál, — mirigydaganatoknál, — holttetem képződéseknél stöbbi 50 év óta bevált

Prágai házikenőcs

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hüsitő hatása alatt.

Dobozban 25 és 35 krjával. Postán 6 krral drágább

FRAGNER B. gyógysz.-től Prágában 203 III.

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készitményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszertárából és figyeljen arra, hogy a Dr. ROSA balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; az aprági házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletü védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, dijat kap!
Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.
Raktárak Budapesten:
Török József gyógyszertárában, Egger A. gyógyszertárában, Thalmayer és Seits, Kochmeister utódai.

Főraktár a készitőnél B. FRAGNER Apotheke „Zum schwarzen Adler" in Prag. Eck der Spornergasse Nr. 203

Postaküldés azonnal.

CSAK FIATAL EMBEREKET
érdekel tudni, hogy a
PÁRISI Dr. BOITON-FÉLE
INJECTIO ORIENTAL
már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is. Felesleges tehát Santalt *vagy* Copaivát *használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt nem gyógyitja.*
KAPHATÓ EGYEDÜL
ZOLTÁN BÉLA GYÓGYSZERTÁRÁBAN
BUDAPEST, V., Nagykorona-utca 23.
Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

⊗ ⊗ Ajánlva: a gége a légző és az emésztési szervek megbetegedésénél. ⊗ ⊗
⊗ ⊗ Ellenjavalva: sorvadásnál. ⊗ ⊗

Gleichenberg Égvényes sósavas források. Constantin és Emma-források. Égvényes só és vassavas források. Johannisbrunnen tiszta vassavas viz. Klausenquelle, savó, tej, (száraz etetés) kefyr forrás-só inhaláció egyes kabinokban, fenyőfagőz inhaláció. Lélekzési készülék, pneumatikus kamarák, édes ásványviz és babzó melegfürdők, fenyő és acélfürdők. Nagy hydro therapeutikus intézet talajkura. Enyhe, nedves meleg por és szélmentes levegő, erdős dombtáj.

Fürdőhely.

Tudakozódások és prospektusok ingyen.
Lakásmegrendelések a fürdő igazgatóságnál GLEICHENBERGBEN.

GYÜMÖLCS ÉS SZÖLLÖ BOR KÉSZITÉSI GÉPEK.

GYÜMÖLCS ÉS SZÖLLÖ SAJTÓK,
folytonosan ható kettős emeltyü szerkezettel és nyomerő szabályzóval.

A munka képesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

SZÖLLÖ ÉS GYÜMÖLCS ZÚZÓK
és bogyó morzsolók.
Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szöllö és gyümölcs őrlök, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, **gyümölcs-vágó** és **hámozó gépek**, legujabb szerkezetü szabad. önműködő **„SYPHONIA“**, gyümölcs és **szöllövessző permetezők**, gyártatnak és szállittatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA
cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntőde és gőzhámor.
BÉCS, II. Taborstrasse 70.
KITÜNTETVE 390 ARANY, EZÜST ÉS BRONZ ÉREMMEL.
ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.
Képviselők és viszontárusitók felvétetnek.

Szagtalan és nyomban száradó
Csak a valódi Christoph lack kéressék.
Ezen gyártmány törvényesen védve van

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

lebetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt 1 használtattassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestéknek és az olajlakknak sajátja, elkerültetik. Emellett a használata olyan egyszerü, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgygyal feltörülhető, anélkül, hogy elveszítené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénymázt, a sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj festék födi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy uj pallóra. Teljesen befödi minden foltot, korábbi mázolást stb, van azután

tiszta fénymáz (szinezetlen)

uj pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékkel már bemázolt egészen uj pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem födi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszög mtr. (két középnagyságu szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9½ márka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1840 eve létező gyártmányt sokféle utánozzák és hamisitják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.
ZÜRICH.
Nagy-Kanizsa: MARTON és HUBER.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, majbántalom, vértolulás, aranyér es a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti dobozzal 1 frt o. é.

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel „A. Moll“ felirattal ónozattal van zárva. A Moll-féle franczia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer. — Egy oneztett eredeti üveg ára 90 krajczár.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készitek gyermek és hölgy szappan a bőr okszerü ápolására gyermekek és felnőttek részére.
Ára darabonkint — 20 kr. Öt darab — 90 kr.
Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva

Főszétküldés:
Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,
Bécs: Tuchlauben 9. sz.
Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.
Raktár: Nagy-Kanizsán **Rosenfeld Adolf és Fia.**

Csokoládé

SUCHARD

Mindenütt kapható

Cacao

3555/tk. 899.

Árverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvszék tlkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a kir. államkincstár végrehajtatónak, Tóth Ferenc s neje Tóth Magdolna végrehajtást szenvedő palkonyai lakósok elleni 60 frt 65½ kr. tőke, ennek 1897. évi december 21 től járó 5% kamatai, 7 frt 80 kr. végrehajtás kérelmi, 7 frt 65 kr. jelenlegi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a palkonyai 231 számu tjkvben † 388 hrsz. alatt felvett, a 638 frtra becsült közép-hegyháti szölö és pince **1899. évi augusztus hó 26. napján d. e. 10 órakor** Dióskál község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék, mint telekkönyvi hatóságuál, 1899. évi május hó 26. napján.

GÓZONY, kir. törvszéki albiró.

3154/tk. 899.

Árverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvszék tlkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtatónak — Markó Boldizsárné, szül. Kovács Juli szent-liszlói lakós végrehajtást szenvedő elleni 16 frt 02 kr. tőke, ennek 1898. évi március hó 16 ig esedékes 1 frt 85 kr. kamata és u. ezen időtől járó 5% kamatai, 4 frt 35 kr. végrehajtás kérelmi, 7 frt 05 kr. jelenlegi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a bőrzöncei 134. sz. tjkvben † 598 hrsz. alatt felvett s 312 frtra becsült kápolna-szeri szölö **1899. évi augusztus hó 22. napján d. e. 10 órakor** Bőrzönce község házánál megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár.

Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságuál, 1899. évi május hó 16. napján.

GÓZONY, kir. törvszéki albiró.

A dijak rendkivül mérsékeltek.

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK BIZTOSITÁSA.
A magy. kölcsönös állatbiztositó társaság mint szövetkezet
Budapest, VII., Erzsébet-körut 27.

biztositásokat elfogad lovak és szarvasmarhák elhullása következtében beállott káresetek megtéritésére.

Kártérités igénye fennáll, ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, továbbá ha kényszervágás rendeltetik el.

Az intézet élén állanak a következő földbirtokosok: báró **Stojanovics** György, elnök, báró **Ambrózy** Gyula, gróf **Bethlen** Balázs, cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, dr. **Beldy** László, orsz. képviselő, **Chernel** György, cs és kir. kamarás, orsz. képviselő, báró **Jósika** Gábor, cs és kir. kamarás, orsz. képviselő, gróf **Kornis** Károly, főrendiházi tag, báró **Nyáry** Béla cs és kir. kamarás, gróf **Ráday** Gedeon, dr. **Simay** Aladár, a Magy. agrár- és járadékbank r. t. gazd. tanácsosa, dr. **Tetétleni** Árpád, ügyvéd, **Taby** István, cs. és kir. kamarás, Pestm. gazd egy. alelnöke, **Zaleski** Jenő, dr. **Pajor** Ignác vezérigazgató.

Felvilágositással szivesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

A dijak rendkivül mérsékeltek.

Székesfehérvári m. kir. méntelep parancsnokság.

821. szv. szám.
1899.

Árlejtési hirdetmény.

A székesfehérvári magyar királyi állami méntelep székesfehérvári, bábolnai, nyitrai, nagy-atádi és palini osztályaiban elhelyezett katonai legénység és m. állomány részére 1899. november hó 1-től 1900. október hó végéig szükséglendő kenyér, takarmány és egyébb cikkek biztositása iránt a székesfehérvári m. kir. állami méntelep parancsnokság számvivő irodájában **1899. évi augusztus hó 24-én délelőtt 9 órakor zárt ajánlatok tárgyalása fog megtartatni.**

A közelebbi szállitási feltételek a székesfehérvári m. kir. állami méntelep számvivő irodájában megtudhatók, a hol a szállitási feltételek füzete is betekinthető, és ahonnan az árlejtési hirdetmény kivánatra megküldetni fog.

Az érdeklődők ennélfogva azon felhivással értesittetnek, miként az erre vonatkozó ajánlataikat a kitüzött határidőig annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezettek figyelmen kivül hagyatnak.

Kelt Székesfehérvár, 1899. julius hó 15-én.

SZ.-FEHÉRVÁRI M. KIR. MÉNTELEP PARANCSNOKSÁG.

SZEGEDI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁSI SORSJEGYEK.
Főnyeremény: **50.000** korona értékben
és több, kisebb nagyobb nyeremény, összesen
1006 NYEREMÉNY 100,000 KORONA ÉRTÉKBEN.
Egy sorsjegy ára **20** krajcár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20% levonással azonnal **készpénzben** beváltja **Budapesten: a „Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya utca 8.,** vagy **Szegeden: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.**

Ezen pénzintézetek a nyerő kivánságára készek az
50.000 korona értékü főnyereményt
egy hasonértékü szegedi mintaszerüen berendezett tanyai gazdasággal is becserélni.

Huzás Szegeden, a kiállitás utolsó napján,
1899. szeptember 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytőzsdékben és egyéb elárusitó helyeken.

Viszontelárusitók forduljanak a kiállitást rendező
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

A feltaláló dr. **MEIDINGER** tanár ur által kizárólag jogositott gyártmányu
MEIDINGER KÁLYHA
HEIM H. cs. és kir. udv. szállitónál kapható.
BUDAPEST: Thonethof. — BÉCS I. Kohlmarkt 7. sz. a.
PRÁG: Hybernergasse 7.

Minden államban szabadalmazva. — Az első éremmel minden kiállitáson kitüntetve. — Legkitünőbb

kormányzó, töltő és szellőző kályhák

lakások, iskolák és irodák számára, a legegyszerübb és legelegánsabb kiállitásban, tetszésszerinti égési időtartam szénpirral való fütésnél és 24 óráig terjedő égés kőszénneli tüzelésnél.

55,000 kályha forgalomba hozva.
Egy kályhával több szoba is fütheto.

„MEIDINGER“-kályhák,

Óva intünk az utánzatoktól, utalva a kályhaajtókra öntött következő védjegyre:
MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„HESTIA“-kályhák.
FÜSTEMÉSZTŐ KANDALLÓK.
FÜSTEMÉSZTŐ CALORIFÉREK.
KÖZPONTI FÜTÉS MINDEN RENDSZER SZERINT.
Száraz alkalmazása ipari és gazdasági célokra.
Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGYKANIZSA, 1899. augusztus hó 12-én. 32-ik szám. XXXVIII. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorért 5 kr

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére cimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület,“ „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság,“ a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság,“ „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tüzoltó egylet,“ a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület,“ a „nagy-kanizsai tanitói járáskör,“ a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet,“ „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet,“ „szegények tápintézete,“ a „katonai hadastyán egylet,“ a „soproni kereskedelmi iparkamara,“ nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Iparpártolás.

Nagy-Kanizsa, 1899. aug. 11-én.

Ha az a töméntelen ujságcikk és másféle nyomtatvány, a rengeteg gyüléseknek rendszerint eget verő lelkesedéssel elfogadott határozati javaslata, az egymást fölváltó kormányoknak szinte megszámlálhatlan rendelete, melyek mind a hazai ipar pártolását hirdetik, kivánják és parancsolják, magyar ipart tudott volna teremteni, a magyar ipari termelés — melyet most akarnak statisztikailag megfogni — meghaladta volna a világ valamennyi államáét.

De ha ez még sem következett be, ha még mindig szükségét érezzük a vezércikkeknek, buzditásnak és parancsnak, ez bizonyára főként onnan ered, hogy szerfölött naivak és lelkesedők vagyunk és egy merőben anyagi szempontok által elbirálandó ügyet ugynevezett hazafias áradattal igyekszünk dülőre vinni. Összetévesztjük az *eszmét* a kivitel nehéz *gyakorlati* munkájával. Előbbi az, a mi minden hazafinak, kormánynak, közgazdasági férfiunak ideálja: *a belföldi fogyasztás megnyerése a belföldi termelés számára*, a mely ideal *egészben* sohasem válhat valóra. Ez lehet is és kell is, hogy a lelkesedés tárgya legyen. Azonban a második rész: az eszmének ugyszólván aprópénzre való fölváltása rideg gyakorlati dolog, a melyet tehát szép vezércikkekkel és rendeletekkel megvalósitani nem lehet. E tekintetben elég okulásul szolgálhat a negyvenes évek iparpártoló mozgalma, melynek élén egy *Kossuth* állott, melynek a társadalmi föllendülés is kedvezett, és — mégis muló dolognak bizonyult.

A tömeg fogyasztása a társadalmi és gazdasági erők hatása alatt áll. Ebben eltolódások — más mint e törvények befolyása alatt — nem fordulhatnak elő. Elég utalnunk néhány gyakorlati példára, mint például a csehek politikai agitációjára a magyar liszt ellen, hogy lássuk, miszerint itt politikai szenvedelmek célt nem érnek. Itt boycott vagy ennek megforditottja eredményre nem vezet. A mucsai kaszinó lelkes tagjai elhatározhatják, hogy például német lapot nem járatnak, de ez sem nekik, sem a lapnak meg nem árt. Az egész kérdés magva az *ipar versenyképességében* van. Ez szükséges legelőbb, mert a fogyasztó megvolna Versenyképes áruval, a miként az ipar fejlődésének története napjainkban is igazolja, fogyasztót szerezni, nevelni lehet. De hát minek idézgessük ezeket a ma már utszéli igazságokat, melyek minden iskolai kézikönyvben olvashatók? Igaz, hogy gyakran elhomályosulnak a legegyszerübb igazságok is. Ilyen az az eset is, mikor a közönséget vádoljuk olyasmikért, a miért nem lehet felelős. Mikor a hazafias föllángolástól várják azt, hogy esetleg drágábban és rosszabbul éljen.

A küzdelem, a fogyasztóért való küzdelem csatatere nem az a fölbuzdulás bajnokai jelölnek meg, hanem ott dől el a csata sorsa, a hol *belföldi* és *külföldi* ipar állanak egymással szemben. És nevetséges azt állitani ebben az országban, hogy a közönség hazafias, iparpártoló mivoltán mulnék a magyar ipar sorsa. Nem mondjuk, hogy vannak hazai cikkek, melyek a megszokottság révén küzdenek előitélettel, de végoka ennek mégis csak iparunk versenyképességében található. Az iparpártolási mozgalmaknál tehát ezt az alapot elhagyni nem szabad s nincs helye illuzióknak, tévtanok terjesztésének, s nem szabad tápot adni annak, hogy a közönség hazai iparpártoló hajlamának fölélesztésére és intenzivebbé tételére van szükség és főleg nem szabad arra a sikamlós lejtőre lépni, hogy mindezektől függ a magyar ipar sorsa. A mi szerfölött szomoru volna és sokkal jobb véleményünk van iparunkról, bármily kezdetleges is, semhogy erre az ingatag mezőre kellene állitani. Az iparpártolás e fajtáját ki kell küszöbölni az iparfejlesztési *tényezők* sorából, nem pedig hogy még inkább nagyra neveljük. Elég volt már az üres jelszavakból. Meg kell maradnunk a realis keretek között, a *versenyképesség* ügyénél. És ha itt sok a teendő, ezt nem a fogyasztó oldaláról kell üstökénél megragadni, hanem a termelés föltételeinek biztositásánál, a mi természetesen egészen más lapra tartozik.

Azt az irányt, melyben ipari kérdéseink a *fogyasztás* szempontjából mozognak, helyesnek nem tarthatjuk. Viszonyaink e ferdesége az, hogy a *kiviteli* törekvésekre sokkal nagyobb suly fektettetik, mint a *belföldi piac* megszerzésére és megtartására. Kormány, szaksajtó, hirlapok, rózsás örömben usznak, ha néhány métermázsa árut sikerül Kamcsatkában elhelyezni. De hogy népünk mit, mily áron és honnan vásárol, erről csak hébe-korba jajgatunk, mikor az áruforgalmi statisztika számoszlopaiból látjuk, micsoda rengeteg összegek vándoroltak ki a külföldi ipar termékeiért.

Az export kérdéseit nem kicsinyeljük. De szemben a divó nézetekkel hangsulyoznunk kell, hogy az export kérdése ott igényel előtérbe tolást, ápolást és áldozatot, a hol, mint a nyugat művelt és haladottabb iparállamaiban, a termelés oly fokra emelkedett, hogy a termelő népesség ellátása az exportra, tehát más állambeli fogyasztók által való eltartásra van szoritva. De nagy viszszásság volna, ha saját tüzhelyünk ellátásának rovására messze távolban keresnők boldogulásunkat és homlokegyenest ellenkezik a gazdasági elmélettel s a való viszonyokkal, ha nálunk minden legkisebb u. n. gyár létképességénél, céljai megitélésénél a fokmérő az export [illegible]na.

Ez a ferdeség hozza magával, hogy a *belkereskedelemre* a kellő gond nincs forditva. Hiszen sajnos, belkereskedelmünkben az idegen áru dominál. Éppen azért a legfontosabb iparpolitikai kötelesség ez országban, hogy a kereskedelemből szorittassék ki a külföldi származásu áru és tétessenek helyébe a magyar ipar termékei. E nagy, mondhatjuk nemzeti feladat sikeres végrehajtása, ez volna a valódi iparpártolási mozgalom célja. És ha ez a gyakorlati küzdelem eredménynyel járna, akkor nem kellene vezércikkekkel s határozati javaslatokkal, miniszteri rendeletekkel iparpártolást művelni, magunkat ezzel a hazafias öntudat jól végzett munkája csalóképzeteinek átengedve.

Iparpártolási mozgalmainkat tehát vissza kell terelni helyes medrükbe, az ősforráshoz: versenyképes magyar ipar teremtéséhez és fejlesztéséhez, mely nem a fogyasztóktól várassék, hanem éppen megforditva, ez teremtse meg és biztositsa a fogyasztót. Ez elv szükségképpi folyománya, hogy a belkereskedés utján saját piacunk meghóditása a kötelesség és csak ezentul vagy kisegitésképp a kivitel, melyhez elég erőnk nincs, sem emberekben, sem anyagi eszközökben, sem más berendezéseinkben. Az egyedüli egészséges alap csakis ez. Minden más muló és tünékeny, mint általán a társadalom rövid lélegzetü lelkesedése az anyagi alkotás terén. Ettől várni viszonyaink átalakulását nem első, s nem utolsó csalódása a magyar vérmes közéletnek, bár az ily szomoru csalódások mélyen belevágnak fejlődésre utalt szervezetünkbe, mert a félreismert bajokra téves diagnozist és hibás gyógykezelést alkalmazunk, a mitől természetesen a legéletképesebb test sem gyógyulhat meg, sőt elcsenevészedik. A tizenkilencedik század befejeztekor nem térhetünk vissza a negyvenes évek rajongó idealizmusára.

A magyar műipar.

Az utóbbi időben hazánk társadalmi életében a nemzeti műipar javára örvendetes áramlat mutatkozik. Az előkelő polgár nem rendeli butorait, berendezéseit a nagy külföldi cégeknél, nem mennek idegenbe a különféle gépekért, hanem körülnéznek előbb itthon és csak akkor vásárolnak külföldi iparcikket, ha nálunk azt sehogy sem tudják beszerezni.

Mire vall e körülmény?

Arra, hogy a magyar műipar egén hajnalodni kezd; a kormányok tudatában vannak azon igazságnak, hogy egy nemzet jólétének és boldogulásának egyik feltétele abban is rejlik, hogy birjon az ország művelt, számottevő derék iparos osztálylyal, mely iparos osztálynak feladata az idegenből importált iparcikkeket kiszoritani és a közönség legmeszszebbmenő igényeit minden tekintetben

TÁRCA.

Rohitschban.

Rohitsch-Sauerbrunn, 1899. aug. 8.

— A „Zalai Közlöny“ eredeti tárcája. —

A rohitschi fürdő évad elérte tetőpontját. A nyomasztó meleg, mely már igazi kánikulává fejlődött, mind több fővári embert késztet a zöldbe. A fürdővendégek nyilvántartásában többnyire magyar hangzásu neveket olvashatunk. A ki nyugodalomra vágyik, épp ugy feltalálja itt magát, mint az, aki minden este táncolni óhajt. A kurszalonban igazi gyermekbálok vannak minden este; nappal pedig a fürdőcsalogányok hangja tölti be a tágas termet. Erre a névre leginkább Dr. Rothschild Samuné szerzett érdemeket kurucz és magyar népdalok eléneklésével, a magyar közönséget mindannyiszor örömmámorba ejtve. Nemcsak a gyógyteremben hallatszik a „Hej! Rákóczy, Bercsényi“ bus dala, hanem rántott csirke mellett fenn a Jakli vendéglősnél is, hol egy elragadó szép hegykoszoru képezi a hátteret a hosszu asztalnál ülő magyar társasághoz. A pagony visszhangja elviszi a kuruc dalok hangjait az öreg Strossmayer kerevetéig és felriadva kérdi, ez nem szlovén fürj, a mely pattyol; de egyszerre viszonzásul felhangzanak az orosz „ej uchnem“ vontatott bus akkordjai és ismét megnyugtatva hajtja nyugalomra fejét a délszlávok modern apostola.

Reggelenkint összetorlódik a közönség a „Styria“ kutnál. Már ott várja pácienseit Dr. Hoisel, akit talán alaptalanul vádolnak a „Grazer Tagblatt“-ban megjelent magyarellenes cikkek megirásával, mert az öreg, de nagyon fürge ur egyaránt kedveskedik minden páciensének, nemzet- és valláskülömbség nélkül, sőt még a vehemens konfetti dobásban is ő tünt ki leginkább. Képzeljük csak el a mi orvosainkat, például Dr. Szekerest, vagy Dr. Blau Simont mint konfetti dobálót? Nem volna ez egy vigjáték szinihatásával felérő látványosság nézni, miként szórják a szines papirszipirkákat a nők hajfürtjeibe Dr. Szekeres és Dr. Blau? De nemcsak Dr. Hoisel fürdőorvos nagyon figyelmes a hölgyközönséggel szemben, hanem az uj fürdőigazgató Trotter Győző is

Már ott leselkedik korán reggel a forrás mellett, hátratett kezében mindenkor friss rózsacsokrot tartva. És ha megpillantja zsákmányát, azonnal lecsap rá, mint a varju és azonnal ott fityeg a kiválasztottja mellén a szép rózsacsokor. — Mikor először találkoztam vele, — ugy beszélgetés közben oly alapossággal kezdett Ausztráliáról, Samoáról, Uj Caledoniáról és Angolországról beszélni, — hogy azt hittem, ez az ember a földrajz tanára valamely felső kereskedelmi iskolában, mig végre kitünt, hogy dacára fiatalságának világlátott és tapasztalt ember, aki az untató Rohitschi fürdőéletbe is változatosságot tud belevinni.

Ujságirói reklamkodás volna tőlem a rohitschi viznek hatására alhari pangásokban kitérni, ezt végezzék el helyettem az ásványviz árulók. — Ami ellen azonban a rohitschi viz sem használ semmit, az ama hihetetlen pipogya kiszolgálás a gyógyvendéglőben, hol pirongatás és busás borravaló nélkül a közönséges halandót lenézik. Egyszer már nem segithettem magamon, hát odaültem a különös gondviselésben részesülő veszprémi főispán Fenyvessy Ferenc helyére. A pincérhad közt hirtelen mozgás támadt, Fenyvessy szemgödréből kiesett a monokli; de nekem fejedelmi ebédem volt azonnal.

Milyen jó ótalom-levél egy főispán szomszédsága, pedig tudja Isten. Bánffy már nem miniszterelnök.

Dr Villányi Henrik.

Rossz versek napja.

Szép és ragyogó volt minden. Sirtunk és végtelenül szomoruak voltunk. Őtet éreztük, őtet láttuk. Szerelmesek voltunk belé, mint a szeretőnkbe, a hitvesünkbe, a leányunkba. Ő volt minden. A napsugár, a mosoly, a bánat, a sóhajtás: az élet, minden ő volt, Petőfi Sándor.

Ellenben nem voltak ott mindnyájan; sokan hiányoztak, sokan elmaradtak, elbujtak, rettegtek az ő napján, a kiket ott szerettünk volna látni. Hová lettek? Nem tudom, nem kutatom. Annyi az egész, hogy az én borongós kedvem már régen megérezte, hogy ők nem lesznek az Ő ünnepnapján. A császárkabát és rendjelek nem jöttek meg equipázsaikon. Jól van. Igy is jól van. Annál fényesebben lobogtak lángjai azoknak a kicsiny mécseknek, a melyeket házioltárainkon mi gyujtottunk, szegény álmodozók.

Azonban mégis nagy, nemes és ragyogó volt az elmult nap. Mert mindenki a szive fenekéig forróságokkal telt meg, a ki a Sándorra emlékezett.

És a sötét kis korcsmákból a vad poéták is előbotorkáltak, fejüket magasan telemelték és verseiket elszavalták az ő napjain, a kit testvérüknek vallanak.

„Szent Kleofás, micsoda karaván...“ És főként micsoda rossz versek lázitják a véremet, a mikor az ünnepi mámor csöndesen elszáll rólam és szürkén gondolkozni meg látni kezdek.

Mert nagyon szomoru dolog az kérem alásan, a mikor verset irni nem tudnak a költő urak, bár nagyon szeretnének. És szavalni is szeretnek e költő urak és szerepelni jobban. Mert Uram, teremtőm, mit csinálnának a szegény költők, ha még ezen a napon sem szerepelhetnének, a mikor Róla kell énekelni és megengedtetik minden kinos klapancia az Ő dicsőségére; hisz Őt kisebbiteni nem lehet.

De mégis fáj a szivem, hogy elmulott ez a szép, meleg, tüzes nap, hogy két sornyi rimes mondatot sem hallottunk olyant, a mi méltó volna Ő hozzá; és csak a porból és sötétségből kissé is megközelitették volna Őt, a fényességet és napsugárt — Petőfi Sándort.

Bár várni — nem várhatunk mást, mert a mi nemzeti ünnepeinket ők ölik, a gyilkos mikrobák, a mik az alkalmi versekben rejtőzködnek; és kedvit igy szegik a szegény magyarnak, a ki felemelkedni óhajtana szivével és lelkével a kinos klapanciák porából. A költő uraknak azonban muszáj verseket irni, mert van március 15-ike; van október 6-ika és sérelem volna, ha a költő urak ilyenkor sem irnának verseket. És most, szerencséjökre jött egy nagy, dicső, magasztos évforduló: elő azt a kalamust és téntát, irjunk verseket, vigadjon a nemzet, szomorkodjék a nemzet — és keserves káromkodásokat nyeljen el a nemzet!

Tudja a jó ég, mi neheziti a bögyemet ez ünnep utáni hangulatban. Hogy semmi sem volt olyan, a milyennek lenni kellett volna? Hogy minden csak frázis volt és görögtüz? Hogy rossz komédiások és kopott kócevők nyujtogatták tenyerüket leereszkedőn a mi Sándorunk felé? És hogy egy igaz meleg szó nem szállt el ajakról, felhők közzé lebbenő gondolat szivből — az ő napján.

Pedig a Nemzeti Szövetség is felvonult, a Hazafias Szövetség is felvonult és az asztaltársaságok is. Mert e derék intézmények mikor tegyenek valamit, ha most nem tettek volna valamit? Mikor legalább felvonulhattak. És az elnök urak beszédet és verseket mondtak, melyeket maguk irtak?

És hogy ez ünnep még sem sikerült?

* * *

kielégiteni. Azért minden lehetőt elkövetnek a vezérlő államférfiak, hogy a magyar müiparnak szakiskolák révén tanult, értelmes iparos nemzedéket neveljenek.

Ez pedig csak ugy lehetséges, ha a szülők felhagynak már a „három fekete gracia, Törvény, Fizika és Theologia" imádatával és gyermekeiket nem kényszeritik oly életpálya választására, melyre természetes tehetségeik nem alkalmasak. A becsvágyó szülők ügyvédi pályát választanak egy ifjunak, kiből kitünő mérnök válhatott volna, orvosi pályára késztetnek egy másikat, kiben egy kiváló gépész veszett el. Ez elhibázott választás aztán megtermi gyümölcseit az elkeseredett, sorsukkal elégületlen és boldogulni nem tudó egyének elszaporodásában. Vajjon nem-e a legfényesebb reményekre jogosit az iparosi pálya, vajjon van-e tér tágasabb, amelyen egy gondolkozó értelmes fő nagyobb mérvben tudná érvényesiteni tehetségeit, van-e hivatás amelyen inkább fel lehet dolgozni a teremtő agy sugalta eszméket, mint a müiparosi pálya terén! Igaz, vajmi kevés még nálunk azon iparosok száma kik müvészetet tudnak alkotásaikba önteni, akik hivatásuk magaslatán állanak, de hát szolgáltathat-e erőt ama gőzgép, melyet nem raknak meg előzőleg fütőanyaggal. Tekintsük csak azon ifju értelmi világát, kiből mostanság az iparos mester válik. Alig végez három vagy négy elemi osztályt és miután a szülők nincsenek abban a helyzetben, hogy a fiut tovább iskoláztassák, mesterségre adják: lesz belőle mesterinas. Egy ily ifju aztán, kit egész nap foglalkoztatnak, ritkán növeszti ismereteit önszorgalom által. Ott van a tanonc iskola. De ott is csak a századik érvényesül. Hisz nem is csuda. Egész nap zaklattatik szegény, elcsigázva, fáradtan ballag aztán este 8 órakor a tanonciskolába. Ahelyett, hogy kinyugodhatná magát, most szellemi munkával gyötörje fejét. Ily lelkiállapot mellett vajjon melyik tanonc veszi komolyan a tanulást. Marad tehát kezdetleges ismerettel mig „felszabadul", mesterlegény válik belőle. Tud kifogástalanul gyalulni, ragasztani fürészelni ha asztalos mesterségre pályázik. Tehát válhatik ez ifjuból oly iparos, ki munkáját müvészi tökélyre tudná emelni.? De ha az ifju iskolákat végzett és szakelőadásokat hallgat, szert tesz annyi ismeretre, hogy gondolkodó észszel eredménynyel tudja tanulmányozni a régi és ujabb kor müipar remekeit, serkentést fog érezni, hasonlót alkotni, miközben beleviszi munkájába saját egyéni izlését, beleönti ihletségét, lelkét alkotandó müvébe és igy maga is müremeket alkot. Ily mü iparosok sokasága megveti aztán az alapot azon nemzet iparának hirnevéhez, melyhez tartoznak. Ezért ne idegenkedjenek a szülők középiskolákat végzett gyermekeik számára a müipari pályát választani, ha azokban e hivatáshoz való hajlamot észlelnek. Ezuttal egy ismert esetet akarok felemliteni. Városunk társadalmában még élénken él het egy tisztes iparosnak Fiálovits Lajosnak emléke, kit a tekeasztal mellől ragadott el hirtelen a halál. Fia szintén Lajos kellő iskolai képzettséggel atyja foglalkozását választotta életpályául. Mult években olvashattuk a helyi lapokban is, hogy egy általa alkotott női pipere asztal a párisi kiállitáson kitüntetésben részesült. Vajjon érhette volna őt efféle elismerés, ha az ügyvédi, vagy orvosi pályára kényszeritették volna. Valószinüleg nem. Az életpálya választáskor minden ifjut azon hatáskörbe kell helyezni a melybe őket a természet rendelé, minden ifjunak azon hivatást kell választania, melyre természetes tehetségei alkalmasak. A nevelésnek ily módszere folytán kétségkivül erősen gyarapodnék a nemzet erkölcsi hatalma.

A fölött már rég napirendre tért a haladó kor, hogy valaki szégyelje hivatását. Nem a hivatás emeli fel az embert, hanem az ember teszi fényessé hivatását. Nem-e ér többet élén állani valamely ipari foglalkozásnak, mint orvosnak lenni, ki miután e pályára kényszerittetett, tudományosan kezdi gyilkolni az embereket, mig kitünik e pályához való hivatatlansága és aztán nélkülözni kénytelen; nem-e ér többet egy gondatlan életet biztositó ipari foglalkozás, mint olyan „ügyetlen" ügyvédnek lenni, ki „mint a szükség, nem ismer törvényt!" A magyar müipar terén fényes jövő áll minden ifju előtt, ki hivatást érez bensejében e pályára. A magyar müipar fénykora előtt áll, a magyar müipar egén hajnalodik; küldjék a szülők fiaikat a müipari pályára, ha ehhez hajlammal birnak és a hasadó hajnal aranysugaras ragyogó nappallá válik, mely ragyogás széjjel veti sugarait széles e hazában, tündöklő fénye kiviláglik messze az ország határain és hirnevet, dicsőséget szerez a magyar névnek, a magyar müiparnak!

Felsér Lipót.

De igen.

Ünnep csak julius utolsó két napja és a mécsesek lobogtak e földrészen.

Ámde nem a banketek tizezreit és koponyáit gondolom én a mécsesek alatt. Mert ezek a mécsek mindig kigyuladnak, ha szereplésről és imponálásról van szó.

A mély, csöndes pusztákon a magános tanyaházakban és szalmafödeles falusi házikóban égtek azok a mécsesek, a melyek a Sándor nagy-nagy örömére és dicsőségére szolgálhatnak. A hol beszédet senki nem mondott róla, saját szerzeményü költeményét senki nem szavalta el, a hová nem vágtatnak az ujságok riporterei, ott a csöndben, közel annak a szivnek a közepéhez, a melyik Őt szülte és forróságával éltette, ott napsütött arcu, kérges kezü emberek ülnek a füben és rája gondolnak. A kut mellett pedig, az a kartonviganós, fejkendős vizmeritő leány, a mig a vödröt leereszti, dalra gyujt s ringatózva fujja:

„Te vagy, te vagy barna kis lány..."

A nóta száll. És messzire száll; egész végig ezen a szép világon, a hol magyarok laknak és lágyan, szerelmesen, szomoruan fonja körül a napsugaras tájat... A mikor is Néki megérezte a közellétét. És bánatos mosolyát Néki.

-y —a

Könnyelmüség.

Azt mondják, hogy a könnyelmüség a reálizmus talajában nem ver gyökeret. Ma már ugyancsak belehajszoltak bennünket ebbe a világos megváltó iskolába, a hol mindent igaznak fest a professor, iró, festő és müvész, s ennek dacára mikor találunk a multban a könnyelmüségnek annyi nyilvánulására, mint épen ma.

Most minden megvehető, minden eladó: csak az ára változik. Szégyen és arcpirulás nélkül vigyorogva csörgetik aranyaikat a kufárok és vesznek meggyőződést, lelkiismeretet, becsületet, mindent, a min még nyerni lehet....

Mint a forgószél zug végig a közéleten a vásári lárma; a telhetlen kapzsiság, a hiuság ördöge szemérmetlenül üzi pokoli mesterségét.

Az ember elveszti hitének erejét, erkölcsiségének tisztaságát s a mint a szennyes hullámok közelébe ér, elmerül annak áradatába!

A társadalmi élet, politika, irodalom müvészet, produkált-e valaha annyi könnyelmüséget egy századon át, mint a mai korban a letünt öt év alatt?.....

A mikor az ideálizmus volt a költő és iró istene, a festő annak áldozata, szobrász az ő fenséges alakját mintázta, a zenész az szólaltatta meg siró hurjain. — Kevesebb volt a rossz ember! De már az uj irány előtt meg kell hajolni mindenkinek. A reálizmus, naturálizmus durva köpenyegével leszoritotta a szintérről a lenge, patyolat fehér ruhában lebbenő tiszta ideálizmust; a bájos, ifju nőt felcseréltük egy ráncos képü, vén boszorkánynyal.

Kegyetlen reálizmus és materializmus, miért raboltátok ki a szent ideált, ez égi balzsamot keblünkből?!...

Ha a sajtót figyelemmel kisérjük, nap nap után mind megdöbbentőbb jelenségeket észlelünk. Nincs nap, melyen valami szenzációs öngyilkosságról, sikkasztásról, vagy más bünténynől ne olvasnánk. Az okok után kutatva, bizonnyal legfelül találjuk a vallási érzület teljes hanyatlását.

Helyes-e az, hogy a nemzetek, népek politikájában, államférfiak, irók, müvészek, munkások, napszámosok agyában csak egyes-egyedül a kenyér és az élvezés utáni vágy foglalja el a tért? Van e igazság abban, hogy ma már mindenki csak egyéni előhaladását igyekszik biztositani, itt humbuggal, ott hizelkedéssel, másutt hazugsággal? Ezek a tanok nevelik a tolvajt, a mely mesterséghez. — akármit is mond a reálizmus filozofiája — csakugyan kell egy jó adag — könnyelmüség!

A férfi ma má nem a nőt szereti, hanem legtöbb esetben a mi utána kö vetkezik. (Nem az uszályt értem.) A nő nem a férfi sziv tisztaságáért eped, hanem azért a kézzel fogható boldogságért, a mit egy veszedelmes izléssel össze-vissza rendezett szalon, egy falni való gondossággal tele tömött kamara, egy szédítő cifrán rendbe hozott hálószoba (pardon: „boudoir"!), siró rekeszekkel ellátott dajka, pesztra és dada, ágyaktól tultengődésben szenvedő gyermekszoba, fényes ebédlő, vendégszoba, veranda, konyha, a hol elférjen a szakácsnő, szobaleány, szolgáló; egy zongora terem, a hol mindennap őrülésig verik a billentyüket és test edző „Bycikli" stb. Ezt aztán realizmusnak kereszteli az urhölgy!...

Hát aztán ez, — a mi a mai korban nem is közönséges — nem nevezhető e könnyelmüségnek?....

Éljünk hivatásunknak, hagyjuk el az ostoba nagyzást. Szeressük azokat, a kikhez szivünk, lelkünk oda forr. Ne a várt kényelem, a kecsegtető jólét dobbantsa meg szivünket, hanem a — szerelem. Ne a fényes szobákért mondjuk el az esküt, de a fényes lélekért és szivért. Ne ábrándozzunk gondtalan életről, de menjünk mindig a küzdelem, gond, a munka tudatával a jövőnek; ne szeressünk a — kenyérért, érezzünk, küzdjünk, dolgozzunk, sirjunk. Gondterhes életünknek legyen szivből fakadó vágya és reménye a jövő boldogsága s ezt a reményt ne áldozzuk fel semminemü érdekekért. — aztán készen van az ideálizmus filozófiája, a mely egyáltalán nem nevezhető — könnyelmüségnek!....

Vajdai Szabó István.

Keresk. s iparkamara.

— **Hirdetmény.** Folyó évi augusztus hóban Rustsukban iparkiállitást rendeznek. Figyelmeztetjük ama cégeket, a melyek e kiállitásban résztvenni szándékoznak, hogy e kiállitást illető fölvilágositásokért saját érdekükben kamaránkhoz forduljanak. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak igazgatósága a folyó évi második felében összegyülő ócska fémanyagok eladása iránt pályázatot hirdet. Az ajánlatok f. é augusztus hó 25-ikéig nyujtandók be. Az eredeti pályázati hirdetményt kivánatra az érdeklődőknek meg küldjük. Sopron, 1899 évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Bukaresti konzulátusunk dr. Dunea Aurelin de Sajó bukaresti ügyvédnek a magyar és az osztrák honosságu ügyfelek jogügyei képviselete céljából a nevezett konzulátus mellé állandó ügyvédként történt kirendelése tárgyában hirdetményt bocsátott ki. E hirdetmény, mely a nevezett ügyvéd szolgálatai igénybevételének föltételei felől behatóan tájékoztat, hivatalos helyiségünkben megtekinthető. Sopron 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak igazgatósága a munkás kéköltönyök szállitásának biztositása tárgyában pályázati hirdetményt bocsátott ki. Az ajánlatok benyujtási határideje f. évi szeptember hó 6. Miről az érdekelteket oly megjegyzéssel értesitjük, hogy a pályázati hirdetmény hivatalos helyiségünkben megtekinthető. Sopron, 1899. évi julius havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

HIREK.

— **A vármegyeházból.** Az állandó választmány a folyó évi szeptember hó 11-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyülésre az 1900. évi megyei költségvetés megállapitása tárgyában teendő véleményes jelentés elkészitése végett folyó évi augusztus hó 21-én, a fent kitett közgyülésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyülési tárgyalásának elkészitése végett pedig folyó évi szeptember hó 4-én mindenkor délelőtt 9 órakor Zala-Egerszegen a vármegyeház gyülésteremében ülést tart.

— **Községi és körjegyzők évi közgyülése.** Zalavármegye községi és körjegyzők egyesülete f. évi augusztus hó 5-én délelőtt 10 órakor tartotta évi rendes közgyülését a vármegyeház nagytermében Zala-Egerszegen. A gyülésen Csertán Károly megyei alispán és Czukelter Lajos vármegyei I. aljegyző is megjelentek. Az ülésen Kovács Gyula légrádi községi jegyző elnökölt. A folyó ügyek tárgyalása után a tisztujitáshoz fogtak. A közgyülés egyhangulag ismét Kovács Gyulát emelte az elnöki tisztségre. Első alelnök Molnár István szőpötki, másod alelnök Paranyay Kálmán alsó-lendvai, főjegyző Starzsinszky György galamboki, első jegyző Koltai László hahóti, másod jegyző Dénes Jenő letenyei, pénztáros Scholtz Károly zala-szt.-gróti jegyző lett. — A jövő évi közgyülés helyéül Balaton-Füred jelöltetett ki.

— **A zalavármegyei tüzoltó szövetség közgyülése.** Vármegyénk tüzoltószövetsége évi rendes közgyülését folyó hó 6-án délelőtt tartotta meg a megyeház nagytermében. — Résztvettek ezen Nagy-Kanizsa, Bak, Csáktornya, Galambok, Istvánd, Keszthely, Letenye, Perlak, Sormás és Zala-Egerszeg községek tüzoltó egyesületeinek képviselői. A jövő közgyülés székhelyéül Légrád és Keszthely meghivására utóbbit választották. A tisztujitás a következő eredménynyel ejtetett meg: elnök lett Koorcer György, alelnök Schirsing Ferenc, titkár Juk István, pénztárnok Réti Lajos. — Választmányi tagok: Gutman Lajos Alsó-Lendva, Dénes Jenő Letenye, Grünfeld József Sormás, Lengyel Lajos Nagy-Kanizsa, Borbély György Zala-Egerszeg, Nagy Antal Zala-Egerszeg, Szeivert Antal Csáktornya, Jot Sándor Perlak, Starzsinszky György Galambok. Ügyész lett dr. Ollop Mór Nagy-Kanizsa. A számvizsgálatot jövőre maga a választmány teljesiti.

— **Közgyülés.** A tapolcai betegsegélyző pénztár mult vasárnap tartotta meg évi közgyülését dr. Mányoky Gyula iparhatósági biztos elnöklete alatt a városház nagytermében. Az igazgatóságnak a közgyülés által tudomásul vett évi jelentése szerint a csak harmadfél év óta müködő pénztárnak az előző évben 279 kötelezett tagja volt; igazgatósági ülés tartatott 9 esetben, azokon elintéztetett 114 ügy, a választott biróság elé öt ügy vitetett, felebbezés egy esetben adatott be. Székely Emil t. b. szolgabiró egyszer, az iparhatósági biztos pedig két izben tartott hivatalos vizsgálatot, a kezelés rendben találtatott. Az igazgatósági dijak behajtására a közigazgatási hatóság csak két izben lett igénybe véve és végül, hogy a pénztár orvosa dr. Varjas Gábor, ügyvivő Uhlrich József, a választott biróság elnöke Lusztig József, pénztáross Barabás Gyula, könyvelője és jegyzője László Dávid, ellenőre pedig Erhardt József voltak. A számadások szerint ez évi bevétel 1356 frt 66 kr., a kiadás pedig 1331 frt 24 kr. volt; az 1228 frt 38 kr. heti járálékokból befizetetlenül maradt 42 frt 15 kr. Betegedés 184 esetben fordult elő a betegedési napok száma 658, a segély nyujtás összege 759 frt 99 kr. A pénztárnak és az igazgatóságnak a felmentvény megadatott s azután az igazgatóság, a választott biróság és a felügyelő bizottságba a kilépő tagok helyébe a választások ejtettek meg. A pénztár a jövőben müködését a tapolcai belső járas 11. körjegyzősége területén levő összes iparosokra is kiterjeszteni fogja.

— **A budapesti m. kir. állami felső (épitő) ipariskola** igazgatóságától kapjuk e tudósitást: A budapesti m. kir. állami felső (épitő) ipariskolában (VII. ker. Damjanich-utca 28. sz.) a beirások szeptember hó 1. napjától 5. napjáig lesznek. Az intézet rendes tanfolyamán a tanitás tartama 3 év. Az intézetben nyert végbizonyitvány legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad a kőmives, a kőfaragó vagy az ácsmesterség önálló üzésére, s szintén legalább három évi utólagos gyakorlat igazolása mellett jogot ad az épitőmesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság előtt az épitőmesteri vizsgálatra való jelentkezésre. A tanulók a végbizonyitvány alapján az illetékes iparhatóság részéről munkakönyv kiadását igényelhetik. Azok a tanulók, a kik valamely középiskola négy alsó osztályának sikeres elvégzése után lépnek az intézetbe s itt a három évi tanfolyamot sikeresen elvégzik, a katonai szolgálatnál az egyéves önkéntesség kedvezményében részesülnek. A felvétel személyes jelentkezés alapján történik. Az első évfolyamra való jelentkezésnél szükséges iratok: 1. Keresztlevél, vagy születési bizonyitvány a 15. életév betöltésének igazolására. 2. A gimnázium, reál- vagy polgári iskola négy első osztályáról szóló bizonyitványok. 3. Legalább 2 havi épit. gyakorlatról szóló s az elsőfoku iparhatóság által hitelesitett bizonyitvány. 4. A testi fejlettséget és a védhimlővel való másodszori beoltást igazoló hatósági orvos által kiállitott orvosi bizonyitvány. A beiratás alkalmával 3 frt felvételi vizsgadijat, a felvétel után 2 frt beiratási dijat, 10 frt félévi tandijat s 3 frt szertári biztositékot kell lefizetni. Az igazgatóság szivesen ad bővebb felvilágositást.

— **Királyunk születésnapja.** Közeledik augusztus 18-ika, dicsőségesen uralkodó fennkölt királyunk születése napja. E napot öröm ünneppé avatja a szeretet érzete, melylyel uralkodónkat hü népe környékezi s mely szeretet minden évben spontán megnyilatkozást talál azon igaz, őszinte ünneplésben, melynek folyamán minden felekezet templomának oltára mellől hő imádság száll az egek urához azon legdicsőbb, ősz uralkodó drága életéért, ki népének igazi gondoskodó atyja, nemzete alkotmányának legéberebb őre.

— **Hock János távozik** városunkból. A kovászuai állami iskolába rendes tanárnak neveztetett ki. Egy ismert ügyéből kifolyólag már évek óta visszavonultan élt e zseniális zenész, csak a legutóbbi időben sikerült a helybeli általános munkásképző egyesület kebeléből alakult dalárda karmesteréül megnyerni, mely minőségében igazi erélylyel és buzgalommal fáradozott, hogy a dalárda meg is felelhessen hivatásának. A kik ismerték őt és alkalmuk volt ritka zenei müvészetében gyönyörködni azok fájlalni fogják távozását.

— **Jótékonycélu alapitványok.** A helyi izraelita hitközség elöljáróságánál Elek Lipót nagykereskedő boldogult Elek Lipótné szül. Weiss Szidónia urnő emlékére 1000 frtos alapitványt tett. — Boldogult Weiss Manóné szül. Blau Mina urnő emlékére ennek fia Verő Henrik s unokái Elek Ernő és Elek Géza szintén 1000 frtos alapitványt létesitettek. Mindkét alapitvány kamatai jótékonycélokra rendelvék.

— **Tüzoltó jubileum.** A zala-egerszegi önkéntes tüzoltó egyesület folyó hó 6-án ülte meg fönnállásának 25 éves jubileumát. Hetek óta folytak ez iránybau a készülődések s az egyesület a budapesti önk. tüzoltó egylethez fordult, küldene ki egy gyakorló mestert, a ki a müködő tagokat teendőikre kiképezné. A budapesti önk. tüzoltó egylet Szidanics Ferenc osztály parancsnok, gyakorló mestert küldte ki, a ki feladatát elismerésre méltó buzgalommal oldotta meg. Az ünnep védnökéül dr. Jankovich László gróf, főispánt sikerült megnyerni, kinek személyes jelenlétében folyt le az ünnepély. Zala-Egerszeg város lakossága rokonszenvének és érdeklődésének fényes tanujelét adta az által, hogy a házakat fellobogózta és rendkivül nagy számban vett részt a jubileumon.

— **Szent-István napja.** A felső templom ujjáépitése céljaira a n.-kanizsai felső templom épitő bizottsága, a nagy-

---

Foulárd-selyem 65 krtól

— 3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s szinekben —

valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin- és árnyalatban stb.)

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben
(cs. és kir. udvari szállitó).

kanizsai ipartestület, a nagy-kanizsai szabómunkások és szabómunkásnők szakegylete által rendezendő nagy népünnepély előreláthatólag nagy sikerrel is fog járni. Bizonyitják az ünnepély iránti élénk érdeklődést a közönség minden rétegéből beérkező ajándéktárgyak, melyek a tombolajátéknál nyerhetők meg. Belépti és tombola jegyek Eperjessy Gábor urnál és az elárusitásra vállalkozóknál kaphatók. A tombolajátékhoz szükségelt nyereménytárgyak adományozására ez uton kéri fel a közönséget a jótékonycélu népünnepély rendezősége. A nagykanizsai Általános Munkásképző Egyesület dalárda-alapja javára 1899. aug. 20-án Szent-István napján a jóhirü alsódomborui tüzoltó zenekar és egy cigánybanda közreműködésével a sörgyári parkban és fedett helyiségeiben versenyekkel egybekötött nagy népünnepélyt rendez. A versenyek sorozata: a) Szépség-verseny: I. 1—4 éves babák versenye. II. 5—14 éves leánygyermekek versenye. III. felnőttek versenye: első dij a legszebb leánynak, 2-ik dij a legszebb fiatal embernek. IV. Menyecskék versenye. V. Öregek versenye legifjabb kor 60 év; első dij a legszebb matronának, második dij a legszebb aggastyánnak. Bajusz verseny (hölgyek kizárva) c) Tánc-verseny: I Népies csárdás. Csakis a földmives osztályhoz tartozók vehetnek részt. II. Általános csárdás. (Résztvehet mindenki rangkülönbség nélkül.) d) Tekeverseny. A verseny-birálóbizottságok a helyszinén alakulnak meg. A nyertesek értékes dijat és emlék diszoklevelet kapnak. A versenyek döntési ideje: a gyermekek versenyénél esti 6 óra, a többi versenyeknél esti 8 óra. A műsor további részei: A kormányozható léghajó felszállása. Amerikai licitáció. Fortuna istenasszony megnyilatkozása. A szünórában: A szivek csatája. Nagy némajáték. Confetti dobálás, világposta és tüzijáték. A versenyek alatt sétahangverseny és tánc. Belépti dij 20 krajcár. 10 éven aluli gyermekek, ha kisérettel jönnek, nem fizetnek. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak. Olcsó bérkocsi-közlekedés a Deák Ferenc-térről és vissza. Az egyesület tagjai délután 2 órakor az Erzsébet-téren gyülekeznek és a tüzoltó zenekar által kisérve, vonulnak ki a sörgyárba.

— **Az utadótörvény megváltoztatása.** A kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy az érvényben lévő utadótörvénynek az utadó kivetésére vonatkozó rendelkezéseit novelláris uton megváltoztatta. A tervezet szerint a következő skála szerint történnék a kivetés: 1 krajcártól 5 frtig, 5-től 10-ig, innen 20 frtig forintonkint emelkednék az alap 20-tól 50 frtig 5 forintonkint, 50-től 450 frtig 50 forintonkint, ezen tui egyforma lenne a kivetés. A szükséges adatokat most gyüjtik a hatóságoktól.

— **Kitüntetés.** Városunk társadalmának egyik legrokonszenvesebb alakját, Sterneck Zsigmond zenetanárt azon megtisztelő kitüntetés érte, hogy általa komponált, Lipót Salvator főhercegnek ajánlott induló Ő fensége által elfogadtatott, azon engedménynyel, hogy a sikerült induló Ő fensége nevét és arcképét viselhesse. Az előkelő katonai stilusban tartott „Lipót Salvator főherceg" induló zongorára, fuvó és vonós zenekarra irva a helybeli zeneműkereskedésekben megrendelhető.

— **Vizbe fult gyermekek.** Szitár István Rác-kanizsa-völgyi lakós felesége szül. Polman Ilona e hó 4-én a délelőtti órákban a főzéssel volt elfoglalva, miközben gyermekei a 7 éves Iván és 5 éves Magdolna, játszás közben a lakástól mintegy 30 méternyire fekvő mély tókába estek és halálokat lelték. A kétségbeesett szülők nagy keresés után ott lelték a gyermekeket a tóka fenekén.

— **Huszárok gyakorlata.** — A mult héten tartott gyakorlatok alatt a Zala-Egerszegen állomásozó m. kir. 7 ik honvéd huszár ezredet a lovassági felügyelő az egész honvéd hadosztályban külön dicsérettel tüntette ki. Az abai lóversenyről szintén e huszárok hozták el a legtöbb dijat. Pálffy Imre százados Sarlatán nevü szolgálati lován akadályversenyben az első dijat nyerte, a melyet, egy ezüst billikomot, József főherceg Ő Fensége maga adott át a győztesnek; Soós Sándor főhadnagy Gombóen nevü saját lován második dijat; Förster Géza százados szolgálati lován negyedik dijat nyert. A két első legénységi dijat akadályversenyben megkapták Ádám Elek őrmester és Benkő János huszár.

— **Napszurás.** — Nagy-Kapornakon Ficher István pókafai korcsmárost napszurás érte. Ficher az utcán összerogyott s eszméletlen állapotban szállitották haza.

— **Sertésvész.** A Zala-Egerszegen uralgó sertésvész járványban folyó hó 1—8 közti időben megbetegedett 31, ezek közül elhullott 15 darab.

— **Kutyaharapás.** Felcser Imre zalaegerszegi fuvaros kutyája Simon Ferenc 7 éves fiát hátán, karján s baloldalán megharapta. Mivel a kutya már másokat is megmart és gazdája mit sem tett arra nézve, hogy emberek testi épségére veszélyes ne legyen, a büntető eljárás meginditása mellett a harapós eb kiirtását rendelte el a kapitányi hivatal. — Vertanovics Vendelné pedig azt panaszolta a kapitányságnál, hogy őt meg Hangay Géza erdőfelügyelő kutyája marta meg. Ezen ügyben is folyik a vizsgálat.

— **Megszökött fogoly.** — Grünceng Márkus 29 éves, róm. kath. nőtlen, gyári munkás összeütközésbe került a törvénynyel, a miért a keszthelyi rendőrség rátette a kezét, bekisérte az ottani szolgabirósághoz s otta közigazgatási börtönbe tették. Grünceng nagyon unatkozhatott a dutyiban, mert kikivánkozott onnan a kies Balaton hüs habjaiba, f. hó 8-án estenden kapta magát és bucsut vett a kapufélfától. Lehet, hogy még visszatér, mert kabátját és csizmáját hátrahagyta. Mivel pedig visszatérési szándékát eddig be nem váltotta, kiadták ellene a nyomozási levelet.

— **Eltünt kis leány.** Stróber Ferenc sánci uradalmi cseléd 7 éves Anna nevü kis leánya folyó hó 2-án eltünt és azóta nyoma veszett, a kétségbeesett szülők végre a rendőrséghez fordultak, ez szorgosan nyomozza és a körözést is foganatositotta.

— **Lelketlen férfi.** Mult vasárnap egy szerencsétlen flótás, azaz verklis, egy tudományos papagályt mutogatott, mely számokat és planétákat huzott csőrével. A Király-utcán Fülöp Cika György kiskanizsai földesgazda is odavetődött és egy nő ismerősének planétát huzatott, utóbb magának is akart huzatni, de nem fizette le a járó 2 krt s igy a madártulajdonos a huzást megtagadta. Ezen a civis vagyis Cika Gyura annyira dühbe jött, hogy felkapott egy jó nagy tégladarabot és azt a verklis fejéhez sujtotta, a tégla emennek vállán ülő értékes papagályt ugy találta fejen, hogy az rögtön holtan a földre bukott. A körülálló nép ezen annyira felháborodott, hogy kicsi hijja, hogy agyon nem verte a durva parasztot, ez azonban megsejtette a veszedelmet és ugyancsak elinalt a kis-kanizsai töltésen. A madár kenyérkereső társa volt a verklisnek, ki elaggott édes anyját is eltartja. Ez bejelentette panaszát a rendőrségnél és a betanitott madárért 100 frt kártéritést követel; a rendőrség áttette az ügyet a büntető birósághoz és bizony a dolognak fele sem tréfa, mert büntető törvénykönyvünk 418. §-a az ily brutális kedvtelést 3 évig terjedhető fogházzal és 50 frttól ezer forintig terjedhető büntetéssel rendeli fenyiteni.

— **Sulyos baleset.** Schlesinger Béla helybeli születésü, 15 éves, a Hirschler és Steiner cégnél alkalmazásban levő, kereskedő-tanonc e hó 8-án délután az üzletben egy létrán volt elfoglalva. Rakosgatás közben elveszté az egyensulyt és oly szerencsétlenül zuhant a földre, hogy jobb keze a csuklónál eltörött. A gyorsan elő hivott orvos, Dr. Hajós Soma ideiglenes kötéssel látta el a szerencsétlenül járt fiatal ember kezét és felszállitották a városi közkórházba.

— **Hütlen cseléd.** Budai János csáktornyai lakós a csendőrségnél jelentést tett, hogy e hó 3-án reggel zárt pincéjét felnyitva találta, a pincéből pedig bort és pálinkát loptak el ismeretlen tettesek. Kiderült erélyes nyomozás folytán, hogy a pincét Vinkovics Márton margithegyi illetőségü, a káros szolgálatában levő cseléd dézsmálta meg és ez üzelmeit már régóta üzi. A lopott italokat rendszerint Krizsán Imre csáktornyai lakóshoz csempészte, ahol Kolomanics Viktorral együtt elfogyasztották. A tettes elfogatott, a bünrészesek pedig, miután tudták honnét származik az ital, feljelentettek.

— **Mert az ipa részeges.** Blazsekovics Jakab perlaki lakós rémült arccal jelentette e hó 4-én a csendőrségnek, hogy szobájában levő zárt ruhaláda-kulcsának ellopása után ismeretlen tettes a ládából 46 frtnyi készpénzét ellopta. A csendőrség kideritette, hogy a lopást káros veje követte el, ki előadta, hogy a lopást azért cselekedte, mert ipa Blazsekovics Jakab részeges ember lévén, elinná az összeget. Blazsekovics Jakab ily mérvü szerető gondoskodást tapasztalva veje részéről, nem kivánta a tettes megbüntetését és az eljárást beszüntették.

— **Orvtámadás.** Simon József galamboki lakós ablakán e hó 3-án éjjel 12 óra tájban kétszer belőttek, de szerencsére egyik lövés sem tett kárt. Simon József vejére, Szép Ferencre gyanakodik, ki mióta feleségét hat hónappal ezelőtt elhagyta, folyton fenyegetődzött. Szép Ferencnél a csendőrség nyomban házmotozást tartott, de lőfegyver nem találtatott nála és különben is tagadás ban van. A vizsgálatot folytatják; az esetről pedig a n.-kanizsai kir. járásbiróságnál jelentés tétetett.

— **Eljegyzés.** Nemescsoói Sztrokay György Zala-Csányról, jegyet váltott a lángvizi körjegyző nővérével Nagy Erzsike kisasszonnyal.

— **Nyári szinkör Nagy-Kanizsán** Tiszay Dezső a pécsi szintársulat jó hirü igazgatója mult vasárnap városunkban járt, hol is a polgármesterrel és a főkapitánynyal értekezett egy nyári szini aréna telépitése tárgyában. Tiszay Dezső igyekezetén nem mulik ennek létesülése és ha a helyi illetékes hatóság is ugy akarja, akkor jövő év augusztus havában lesz kellemes szórakozása a fürdőzni nem járó kanizsaiaknak is. Mint halljuk Tiszay társulata kitünő erőkből áll, ilyenformán számithat a közönség pártolására.

— **Tüz.** E hó 5-én Német György karosi lakós Öreghegyen levő pajtája délután 2 óra tájban kigyult és a pajtával egy tetőzet alatt álló pinceépülettel együtt leégett. A kár 390 frtra rug. A szerencsétlenséget növeli a körülmény, hogy a leégett épület biztositva nem volt. A tüz akként keletkezett, hogy cséplés közben a cséplők pipáztak és egy kiugró szikra lángot fogott.

— **Katonai szállitás.** A cs. és kir. pozsonyi 5. hadtest élelmező hivatala 1899. évi augusztus hó 25 én vesz kereskedelmi szokás szerint a soproni katonai élelmező raktár részére 4500 métermázsa rozsot, 5500 métermázsa zabot, a szombathelyi katonai fiók élelmezési raktár részére 2000 métermázsa rozsot, 3000 métermázsa zabot. Közelebbi feltételek a cs. és kir. 5 hadtest élelmező hivatalnál és fenti élelmezési raktáraknál tudhatók meg. — A cs. és kir. 5. hadtest intézősége Pozsonyban kereskedői szokások szerint f. é. augusztus hó 28-án a soproni katonai élelmezési raktár számára 280 mm. rozslisztet szándékozik vásárolni a 3-as számu budapesti gőzmalmok typje szerint. Közelebbi feltételek a hadtestparancsnokságnál Pozsonyban és az emlitett élelmezési raktárnál tudhatók meg.

— **Fürdői hirek.** A Szepes-megyében fekvő kies Igló-füred klimatikus gyógyhelyet eddig 779 személy kereste fel. Ujtátrafüredet pedig eddig 847-en látogatták meg, mely látogatók közt egy new-yorki egyén is van.

— **Az emberi halandóság.** A világnak 1500 millió lakósa közül évente 50 millió, naponta 137,736, óránkint 5595, percenkint 90 en halnak meg, vagyis átlag három ember hal meg minden két másodperc alatt.

— **Arénák Párisban 1900-ban.** Tudjuk, mily nagy eredményeket ért el Orange-ban azon a régi arénák módja szerint épült nyitott szinház, a melyben szabad ég alatt a déli égbolt tisztaságának fényében, vagy a hold világitása mellett, olaj- és naranc-fák erdeitől övezve adják elö a legnagyobb művészek a válogatott műsort. Hogy ezen antik szinház nagyobb hatásokat képes felmutatni, mint a mi városi, falak közé szoritott szinházaink, az természetes. De hát nem mindenki mehet Orangeba, hogy ott a természet szépségeit a művészet alkotásaival párosulva élvezhesse. Ép ezért, tekintettel azon számos idegen látogatóra, kik az 1900-iki kiállitásra Párisba fognak jönni egy oly antik szinházat szándékoznak most Párisban épiteni mint a milyen Lutetiában (Az ókori Páris) létezett. Ezen munkálat tervezeteivel Ginisty ur az Odeon szinház lett megbizva, ki már is nagy tanulmányokat és gyakorlatokat végez a rendelkezése alatt álló kitünő társulattal. Az 1900-ban Párisba érkező idegenek tehát egyikét fogják a legnagyobb és legritkább műélvezeteknek látni.

A magyar kir. anyakönyvi hivatal.

Halálozások:

Rózsa György rk. szücs 63 éves: tüdőhurut, Gudlin Julianna férj. Godina Jánosné rk. 25 éves: tüdőhurut, Meskó Anna özv Kálcsics Jánosné rk. földmives 76 éves: szivszélhüdés, Fehér József rk. 1 hónapos: ránggörcs, Kovacsits Ferenc rk. magánzó 71 éves: gyomorbélhurut, Kovács Anna rk. 1 hónapos: bélhurut, Szabó Gizella rk. 22 napos: ránggörcs, Gsanes Lujza özv. Laschaher Jánosné rk. napszámos 59 éves: tüdőhurut, Kollarits József rk. napszámos 25 éves: veselob. Móger Margit rk. 5 hónapos: bélhurut.

Házasságot-kötöttek:

Mercigán István rk. kocsis — Donna Rozáliával, Stern Izidor izr. kereskedő Eszékről — Fischer Rikivel, Lőrinc Sándor rk. házi szolga — Császár Máriával, Vince Kálmán rk. posta- és távirda segédtiszt — Jack Emiliával.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— **L. D. Tapolca.** Későn érkeztek, az egyiket ma közöljük. Szives tudósitásait köszönettel vesszük, de kérjük azokat mindig csütörtökig beküldeni.

— **Xilef.** Kérjük . . . sziveskedjen . . . .

— **Gesztenyesütéskor.** Köszönjük. Közöljük

KÖZGAZDASÁG.

A gabonaüzletről.

A gabonaüzletben még mindig hiányzik az élénkebb forgalom. Eladók és vevők egyaránt tartózkodók s a szokatlan bizonytalanság folytán pang az üzlet. Buza ára piacunkon 8 frt 50/60 kr., rozs 6 frt 30/40 kr., zab melynek minősége kitünő, 5 frt, kápa 5 frttól 7 frtig.

Szerkesztőség:

Dr. Villányi Henrik, felelős szerkesztő.
Dr. Perényi József.
Kiadó: *Ifj. Wajdits József.*

VEGYESEK.

— **Fényképező készületek diletánsok számára.** Mindenkinek, kik a fényképezés, ezen kellemes és bárki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek ajánljuk az 1854 év óta fenálló különösen fényképező készülékekkel foglalkozó A. Moll cs. és kir. udv. szállitó Bécs Tuchlauben 9. céget s ennek illusztrált árjegyzékének átnézését, mely kivánatra ingyen küldetik meg.

NYILTTÉR.*)

Vese, hugyhólyag, hugydara és a köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Hugyhajtó hatásu!

Kellemes izü! Könnyen emészthető

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk

HIRDETÉSEK.

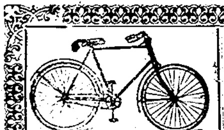

EGYEDÜLI ELÁRUSITÁSA

A

hirnevesnek ismert

DÜRKOPPS DIANA KERÉKPÁROKNAK

(Legjobb német gyártmány)

csak

KOVÁCS FERENCNÉL, SZOMBATHELY.

CSAK FIATAL EMBEREKET

érdekel tudni, hogy a

PÁRISI Dr. BOITON-FÉLE

INJECTIO ORIENTAL

már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is. Felesleges tehát Santalt *vagy* Copaivát *használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt nem gyógyitja.*

KAPHATÓ EGYEDÜL

ZOLTÁN BÉLA GYÓGYSZERTÁRÁBAN

BUDAPEST, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. elöleges beküldésével franco.

BERGER-féle GYÓGYITÓ

KÁTRÁNY-SZAPPAN

tekintélyes orvosok ajánlják, Európa legtöbb államaiban fényes sikerrel alkalmazzák

mindennemü bőrkiütés

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kosz s élődi kütegek, ugyszintén orr-rezesség, ótvar, fagydag, lábizzadás, fej- és szakáll korpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmaz a fa-kátránynak 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csalások elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrányszappan megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmeztetés kéretik. Idült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmaztatik a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan

A gyengébb kátrányszappan az

ARCBŐR TISZTÁTALANSÁGAI

eltávolitására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen felülmulhatatlan bőrtisztitó mosdó és fürdőszappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glycerin-kátrány-szappan

35% glycerin tartalommal és finom illattal.

Ára minden fajnak használati utasitással együtt darabonkint 35 kr., 6 darab 1 frt 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: Benzoe-szappan a bőr finomitására, borax-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr simitására himlőhelyeknél és mint fertőtlenitő szappan, Berger-féle fenyü-fürdő-szappan és fenyü-pipere-szappan. Berger-féle gyermek-szappan a zsenge kor részére (25 kr.)

Berger-féle Petrosulfol-szappan

rezes orr, kiütés, bőrviszketegség és arcvörösség ellen, szeplő-szappan igen hathatós,

Berger-féle kénes tejszappan

mitesszer és arctisztátlanság ellen. Tannin szappan lábizzadás és hajkihullás ellen.

Berger-féle fogszappan köcsögben

1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztitó szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután számtalan hatástalan utánzatok vannak. Gyár és főraktár:

G. Hell & Comp. Troppau.

Érdemjellel kitüntetve a ... gyógyszerkiállitáson Bécsben 1883.

Nagy-Kanizsán Práger Béla és Belus Lajos gyógyszerészeknél.

Oser József, gépgyár, vas- és fémöntöde. 20 KITÜNTETÉS. **Krems** a Duna mellett

elvállal teljes malom berendezéseket, átalakitásokat, minden rendszer és terjedelemben gyárt és szállít:

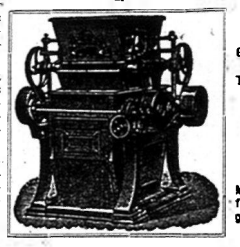

Hengerszékeket minden nagyságban és minőségben, tömöröntés és porcelán hengerekkel.
Francia malomkőreket legjobb minőségben és malomjáratokat, gabona-osztályozó hengereket és fejkopítatókat saját rendszerűeket
Konkolyválasztó, Eureka. Tárarek, lisztkeverő gépek, darа és gőztisztitógépek, elevatorok és szállitó csigák, transzmissiók, tengelyágyak, perselyek. Sell-r és gyűrűkenés rendszerűeket.
Gazdasági malmok kézi és járgány hajtásra.
Turbinák és vizikerekek, keret, kör és szalagfűrészek, fagyalitó és csiszológépek kötőrőkkel és zuzó-gépek mindennemű érc és kova, bazalt, mészkő, chamotte és gipsz részére.
Mindenféle szürke és fémöntés saját és idegen mintákkal és rajzok szerint.

Tömöröntésű rostélyok stb.

Legolcsóbb árak! *Árjegyzék ingyen bérmentve!*

Hengerrovátkolások leggyorsabban és olcsóbban, szállitás jótállás mellett

LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Hengerrovátkoló és köszörülő-gépek, villanyos-világitási telepek.

Tervezetek, költségvetések és praktikus tanácsok gyorsan és ingyen.

SZEGEDI MEZŐGAZDASÁGI KIÁLLITÁSI SORSJEGYEK.

Főnyeremény: **50.000** korona

értékben

és több. kisebb nagyobb nyeremény, összesen

1006 NYEREMÉNY 100,000 KORONA ÉRTÉKBEN.

Egy sorsjegy ára **20** krajcár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20% levonással azonnal **készpénzben** beváltja **Budapesten: a „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya utca 8.,** vagy **Szegeden: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank.**

Ezen pénzintézetek a **nyerő kivánságára** készek az

50.000 korona értékű fényereményt

egy hasonértékű szegedi mintaszerüen berendezett tanyai gazdasággal is becserélni.

Huzás Szegeden, a kiállitás utolsó napján.

1899. september 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytőzsdékben és egyéb elárusitó helyeken.

Viszonteláruslitók forduljanak a kiállitást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,

Budapest, IX., Üllői-ut 25., Köztelek.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb **gyomor- és altestbántalmak,** gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött **székrekedés,** majbántalom, **vérdalás,** aranyér és a legkülönbözőbb **női betegségek** ellen, e jeles háziszerek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — **Ára egy lepecsételt eredeti dobozsak 1 frt o. é.**

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. védjegyét tünteti fel és „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint **fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer** köszvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél legismeretesebb népszer. — **Egy onczoti eredeti üveg ára 90 krajczár.**

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készitek gyermek és hölgy szappan **a bőr ekszerű ápolására gyermekek és felnőttek részére.**

Ára darabonkint — 20 kr. Öt darab — 90 kr.

Minden darab gyermek-szappan **Moll A. védjegyével** van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán **Rosenfeld Adolf és Fia.**

Csokoládé

SUCHARD

Mindenütt kapható

Cacao

KÁVÉ

FIUMÉBÓL

Fővetlen a tengeri hajóról szétküldve

1 zsák 4 kgr. Rió kávé jó izü	4 60
1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé nagyszemü	5 60
1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemü	5 76
1 zsák 4 kgr. Portoriko gyöngykávé	6.12
1 zsák 4 kgr kék Java gyöngykávé	6 80

elvámolva, bérmentve és csomagolva minden más költség nélkül.

Árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

FRATELLI DEISINGER,

FIUME, szabad kikötő 35.

A magyarországi kávésok bevásárlási forrása.

LIPIK

fürdő

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a Kontinensen.

1898 óta a Lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át.) Azonkivül Pakrac-Lipik déli vasut állomás. (Zónatarifa.)

Kitüntetve:

Bpest, Bécs, London, Roma, Brüszel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitünő gyógyszállodák, pompásan berendezett fürdőépületek. Villanyos világitás.

Felülmulhatatlan hatása **köszvény** és **csüzes bajoknál, ischiasnál, csontbajoknál,** mindennemü **hurutos bantalmaknál,** valamint minden **mirigy** és **vérbetegségeknél.**

Hivatalos fürdőorvos

Dr SZEMEREY BERTALAN.

Jód hévviz szétküldése egyenesen a forrastól, továbbá **Édeskuty L. és Mattoni** és **Wille** cégtől Budapesten.

Bővebb felvilágositással szolgál a

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG LIPIKEN.

Gleichenberg Fürdőhely.

Ajánlva: a gége a légző és az emésztési szervek megbetegedéseinél.

Egy egy kóstolat forrás. Constantin és Emma-források. Egy egy és vasas forrás. Johannisbrunnen tiszta vasas vis. Klausenquelle, savó, tej, (szárax étetés) kelyr forrás-ó inhaláció egyes kaliokban, fenyőfagőz inhaláció. Lélekzési készülék, pneumatikus kamrák, édes ásványvíz és habzó mineralfürdők, fenyő és acélfürdők. Nagy hydro therapeutikus intézet talajkúra. Enyhe, nedves meleg por és szélmentes levegő, erős domboldal.

Tudakozódások és prospektusok ingyen.

Látnivaló megrendelések a fürdő igazgatóságnál GLEICHENBERGBEN.

Szagtalan és nyomban szárazó

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Csak a valódi Christophlack kétezték.

Egyen gyártmány fönnyére sem vétve van

Christoph Ferenc, Prága, K. Berlin, ZÜRICH.

Nagy-Kanizsa: MANTON és HUBER.

A feltaláló dr. **MEIDINGER** tanár ur által kizárólag jogositott gyártmány

MEIDINGER KÁLYHA

HEIM H. cs. és kir. udv. szállitónál kapható.

BUDAPEST: Thonethof. — BÉCS I. Kohlmarkt 7. sz. a.

PRÁG: Hybernergasse 7.

Minden államban szabadalmazva. — Az első éremmel minden kiállitáson kitüntetve. — Legkitünőbb

kormányzó, töltő és szellőző kályhák

lakások, iskolák és irodák számára a legegyszerűbb és legelegánsabb kiállitásban, tetszéssel erinti égési időtartam szénpirral való fütésnél és 24 óráig terjedő égés köszénnel tüzelésnél.

55,000 kályha forgalomba hozva.

Egy kályhával több szoba is fűthető.

„MEIDINGER"-kályhák,

Óva intünk az utánzatoktól, utalva a kályhajtókra önött következő védjegyre:

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„HESTIA"-kályhák.

FÜSTEMÉSZTŐ KANDALLÓK.

FÜSTEMÉSZTŐ CALORIFÉREK.

KÖZPONTI FŰTÉS MINDEN RENDSZER SZERINT.

Száraz alkalmazása ipari és gazdasági célokra.

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve

689. sz./1899.

HIRDETMÉNY.

Nagy-Kanizsa város r. tanácsa ezennel közhirré teszi, hogy a v. hivatalszolgák, erdőőrök és rendőrök részére az 1899 ik évben beszerzendő egyenruházati cikkek szállitásának biztositása tárgyában a helybeli szabómesterekkel 1875 frt 15 kr. költségelőirányzat mellett a **f. évi augusztus hó 16. napján d. e. 10 órakor** a város házán, a kis tanács teremben szóbeli és zárt irásbeli ajánlatok mellett nyilvános versenytárgyalás fog a megállapitott minták, költségvetés és feltételek alapján tartatni.

Az árlejtésen résztvevők tartoznak bánatpénz fejében 94 frtot készpénzben, vagy óvadékképes papirban, esetleg helybeli takarékpénztári betétkönyvben és pedig a szóbeli árlejtők az árlejtést vezető bizottság kezéhez, a zárt irásbeli ajánlatot tevők pedig ajánlataikhoz mellékelten letenni.

A zárt irásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéseig, vagyis legkésőbb **augusztus hó 16. napjának 10 órájáig** lesznek a v. iktatóba annál inkább beadandók, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A mintaszövetek, költségvetés és az árlejtési feltételek a v. levéltárban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagy-Kanizsán, 1899. május hó 26.

A VÁROSI TANÁCS.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGYKANIZSA, 1899. augusztus hó 19-én. 33-ik szám. XXXVIII. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
5 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorért 5 kr.

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület," „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság," a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság," „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tüzoltó egylet," a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület," a „nagy-kanizsai tanitói járáskör," a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet," „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet," „szegények tápintézete," a „katonai hadastyán egylet," a „soproni kereskedelmi iparkamara," nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére czímezten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

Augusztus 18.

Nagy-Kanizsa, 1899. aug. 18-án

Szent áhitattal tekint a magyar nemzet arra az uralkodói és általános emberi erényekben gazdag életpályára, melynek szeretett királyunk augusztus hó 18-án ismét fordulópontjához ér. Nem hivatalos hódolat kényszerü ünneplése az, mely a magyar földön messze hangot ad, de egy nemzet őszinte szeretetének, hódoló tiszteletének szivből jövő megnyilatkozása avatja ünneppé bölcs királya születésnapjának évfordulóját.

Mint királyt imádja népe őt, mint embert szeretve tiszteli, mert ő a legemberibb király és a legfejedelmibb ember! Mindannyiszor, valahányszor zivataros, villámokkal terhes felhők boriták a politikai látóhatárt, midőn a legnagyobbak és legjobbak is aggódva gondoltak a jövőre, s a sejtés csak félve libbentette fel a jövendő fátyolát, mindannyiszor az ő nemessége és igazságossága oszlatá el a vészterhes fellegeket, mert minden működésében egy vezércsillag volt utmutatója, tul törő a felhők gomolyán: népe boldogságának vezérlő csillaga.

Az életben gyakran nem találnak egymásra azok, kik együvé valók. Irigy, kaján kezek, önző törekvések erőszakos módon egymástól messze eltolják utjaik irányát.

Nagy időbe került, mig a magyar nemzet és felséges királya J. Ferenc József egymással érintkezésbe léphetett. A fiatal uralkodót titkos kezek szövetsége sokáig elzárta szeretett népétől és nem engedte, hogy megértse ennek jogos kivánatait, feléje dobbanó szivét. És ezen chinai fal ledöntésében tündökölteté leginkább bölcs királyunk uralkodói erényeinek legmagasztosbbikát. A történelem folyamán a Habsburg uralkodók közül egyre sem találunk, a ki oly szilárd kézzel törte volna át a falat, melyet ellenséges kezek személye és népei közé vontak, hogy őt a nemzet előtt s a nemzetet ő előtte homályban tarthassák, másrészt pedig az alkotmány sáncait egy lépéssel sem hágta át, s tisztelte a szentesitett törvényeket, mert azokban látta lerakva uralkodásának és nemzete fennállásának alapjait.

II. József, Mária Terézia, III. Károly — tehetséges ősei — szilárd kézzel ragadták ugyan a kormánypálcát, s akaratuknak ugy otthon, mint az ország tanácsában s a kormányzásban is érvényt tudtak szerezni és igy a nemzettel közvetlen érintkezésbe lépni, de a mi miatt a magyar nemzet őszinte szeretetét maguknak meghóditani képesek nem voltak, többé-kevésbbé nem vették szigoruan a nemzetnek féltve őrzött alkotmányos jogait.

Ezen szilárdsággal egyrészt, másrészt ezen önmérséklettel vivta ki magának I. Ferenc József királyunk egy nemzet végtelen szeretetét, oly diadalt, melynél dicsőbbet hadvezér nem nyerhet.

A nemzetnek ez az imádó szeretete kiséri őt már annyi év óta uralkodói pályáján, ez a szeretet nyilatkozik meg mindannyiszor, valahányszor erre a politikai élet és magán életének forduló pontjai alkalmat adnak.

Az ő élete hasonló nemzete életéhez; kevés öröm, sok bánat. Ritkán béke, gyakran küzdelem. Egy élni akaró nemzet küzdelme az erőszak ellen, egy uralkodói kötelességeit teljesitő király küzdelme a sors csapásai ellen, melyek rokoni és atyai szivét annyiszor sujtották.

Azt, a kitől nemzet és király egy szép jövő reményeinek megvalósulását várták, kinek kezébe erős hittel teendették volna a nagy müvet, egy szebb jövendő biztos zálogát, megőrzés és fejlesztés végett, megdöbbentő kegyetlenséggel szakitotta el mindnyájunktól a sors a korona örökösét, a királynak gyermekét.

Még sajgott a seb, midőn a mi földi angyalunk égbe szállt fia után, onnan örködni árva nemzete és egyedül maradt hitvese felett.

E két lesujtó csapás közös szenvedése még inkább egyesité a nemzetet és királyt.

Egymást támogatva közös működésben, egymást megértve munkálkodnak a jövő kor javára.

Ősz, öreg királyunk boldogitsd soká szerető népedet királyi életeddel. Vihartól megtépett tölgy, állj szilárdan, s rendületlenül és meg nem törve vezess bennünket az idők jövendő századainak küzdelmekkel teljes napjai elé.

A vigécek ellen.

Hihetetlen mérveket öltött nálunk a részletfizetéses üzlet és még nagyobb mérveket öltöttek azok a csalások, melyeket az utazó ágensek egy része a tudatlan néppel elkövet. Vannak esetek, hogy annak a szegény iparosnak vagy gazdának, a kit befontak, rámegy utolsó ágynemüje, mert előnyösnek gondolta a részletfizetéses adás-vételt. Egész existenciákat tesznek tönkre hitvány és silány árukért, a melyekről csak később derül ki, hogy a kialkudott vételárnak alig egy harmadát érik meg. És folyik országszerte az exekució.

De nemcsak festett képekkel, vászonnal, női ruhaszövetekkel, függönyökkel s hasonló dolgokkal folyik az üzérkedés. Minden gazdaember tudja, hogy a gazdasági gépek is éppen olyan részletfizetéses cikkek lettek, a melyek a jóhiszemü gazda vagyoni kárositására kinálkoznak.

A törvényhozásnak kötelessége meggátolni a tényleg óriási módon elszaporodott visszaéléseket. Olyan törvényre van szükségünk, a mely a siker biztositékait is magában foglalja, a mely megadja az adósnak tényleg is és ne csak a papiron a védelemnek jogát, szemben a részletfizetéses üzletek tömeges csalásaival.

Tudjuk jól, hogy nagy számmal vannak tisztességes cégek is, melyek ily részletfizetéses ügyletekkel foglalkoznak. Ezeket nem fogja feszélyezni a törvényes intézkedés szigorusága. De a hol baj van, ott igyekezzünk a bajon, ha már segiteni akarunk, komolyan és ahhoz értőleg segiteni. Mellesleg csak meg akarjuk emliteni, hogy a biztositási ügynökök is rendszerint azzal a szándékkal mennek üzletet csinálni, hogy részedjék az illető biztositandót, s legtöbbször oly alacsony dijakat mondanak be, a melyek tényleg arra birják az áldozatot, hogy aláirjon egy ügyleti meghatalmazást. Ha azután az első dijnyugtája jön, elképedve veszi észre a „szerencsésen" biztositott egyén, hogy becsapta az ügynök, a ki például negyedévenkinti 25 frtot mondott s ha a nyugta jön, fizetni kell 45—50 frtot. Hát erre is kellene valami módust találni, hogy annyi csalást el ne követhessenek a szegény néppel, a mely ilyen esetben mindig a részedett, a kárositott. Nagyon egyszerü volna különben a dolgot ugy intézni el, hogy az illető ügyletet kötő ügynök csak akkor kapja ki a társaságától járó jutalékot, ha a fél az első fizetést simán, ellenvetés nélkül teljesitette, tehát kiemelve, hogy az üzlet reális volt, a melyet az ügynökkel előtt.

E soraimkkal ezuttal nem kivánunk mást, minthogy figyelmeztessünk a modern üzérkedésnek alakjaira, a kik bejárják a vidéken a jó falusiakat s a városokban sorban a házak állandó lakosait, kinálván a portékát, melyen tul kell adniok.

A magyar parasztnak egészséges humora vigécseknek nevezte el az embereket.

Ez a vigéc bekopogtat mindenhová. Bemegy minden házba, akár mondják, akár nem mondják, hogy: szabad. S a mint belépett a család otthonába, az asztalra kiteriti portékáit vagy prospektusait. Annyit beszél, hogy végre senki sem tud vagy nem akar ellentmondani. Lefüleli a legokosabbakat, kik hüledezve hallgatják azt a rengeteg bőbeszédü embert, a ki meg akarja reformálni mindenkinek a háztartását, lakásának a berendezését, sőt még a gazdaságát is. Csak az a jó, a mit ő árul s csak az a művelt ember és okos gazda, a ki az ő áruit berendezkedik be.

Mikor pedig meg van az alku s a jó magyar a maga őszinte hiszékenységével lépre megy és lépre megy ugyanannyira, hogy a vigécnek elhiszi, hogy a mit addig fehérnek tartott, az tulajdonképen fekete, a mit pedig eddig zöldnek hitt, az voltaképen tulipiros: akkor megérkeznek a feldicsért áruk s az én jó magyarom késő veszi észre, hogy bizony részedték s megcsalták rutul. Mert hiszen meg van irva, hogy mindig a saját kárán tanul.

Vajha igazán tanulna és okulna is. De mert még ez is csak közmondásos ráfogás, azért kérjük és követeljük ezen dolgokban a legerélyesebb törvényes intézkedést.

A közigazgatási bizottság ülése.

Zalavármegye közigazgatási bizottsága f. hó 8-án tartotta augusztus havi ülését, a melynek fontosabb tárgyairól a következőkben számolunk be:

Alispáni jelentés. A hasznos háziállatok egészségi állapota nem volt kedvezőtlen mondható, mert julius hónap alatt több községben lépfenében való elhullások. veszettség: a lóállományban tenyész-

TÁRCA.

Tengeri-sütéskor.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája —

Irta: Haller Jenő.

I.

Alkonyodik.

A föld, ez a telhetetlen óriás, istentelenül sok párát szitt magába. Egyetkettőt fohászkodik és nehéz lélekzete belecsimpaszkodik a levegőbe. — Aztán széjjelterpeszkedik a czik-czakos Mura mentén. Egyik könyökével a földre, a másikkal meg az arcra támaszkodik.

Most egy lenge fuvallat cirógatja meg a gallyakat.

Egy csomó por-konglomerátum futásnak kerekedik és mintha boszorkánytáncot robna, eszeveszetten karikázik ki a faluvégről, messze, ... messze az országutra.

A sirkert mellett egy rakás furkó dévajkodik. Egy kettő a sekély vizben lubicskol, képen fricskázva egymást, a többi meg, csupa szórakozásból, kegyetlenül pattogat ostorával, melynek a végén ott piroslik a sudár — a „nyanya" dologtévő napi kötőjéről ...

Hébe-korba meglegyinti egyik a másikat, a „csorvasz" neki-nekipiyeredik, aztán ismét helyre áll az európai bilanc, a kisebb polgárosztály körében ...

Amott vágtat, „éjjeli legelettésre" az Ács Pali Ferkó. Persze csak amugy szórin üli meg a himpókos Tatárt, a kit az apja — a szt.-háromsági vásáron — 9 pengő forintért vásárolt.

Ilyennek a faluban hamarosan hire szalad.

A sorjában hazafelé döcögő liba-had éktelenül gágogva rebben szanaszéjjel, a mint közibük ugrat a hires legény.

Egynéhány ostorcsattanás, egypár hangos fohászkodás a menny mindenszentjeihez: — követi a már messze robogó lovast, a kit már annyira körülvesz az imbolygó porfelhő, hogy még a körvonalakat se lehet kivenni.

A kolompos tehén hevesen rázza meg öblös hangu kolompját. Valami pajkos kölyök „sózott neki oda" bizonyosan .. Aztán még néhányszor kondit egyet, ... — utána csend. De nem, ... még ide szürődik a tompa hang, de ez már a malom garatjának csöngője ... Lejárt a garat. — —

A mint kigyullad a csillag a véghetetlen köriven, megszólamlik az öreg harang is ...

Imádságra harangoznak.

A sok csintalan gyerkőc abbanhagyja a „por-esőcsinálást", inge elejével letörli a port naptól barnitott orcájáról és a szent áhitatosságtól mintegy átszellemülve, hányja a körösztöt magára. Közben persze nem állhatja meg, hogy ne hapucáljon a garmadába odaszórt porban.

Aránkint elül a nesz, a zsivaj és amolyan kellemetes, idyllikus, fülbemászó zsongássá változik által az előbbi lárma ...

Már csak elvétve kászolódik elő a mind mélységesebb sötétségből egy-egy alak.

Élet már csupán a révnél van.

A drótkötélen nyikorogva gördül a révet hajtó csiga. Aztán egy erős láncsörrenés, egy hatalmas koccanás és — — és kikötött utólszor a komp.

Ezek, a kik most ballagnak, — a hegyről jönnek.

Itt-ott megvillanik a tarsolyban a pintes-üveg; egyik-másiknak a kezében pedig egy-egy zsiros jószág ficánkol: — márna, vagy harcsa.

A révész „jójcakát" kiván és azzal — vége.

... Ismét egy napot könyveltek el az Élet, a Mulandóság diáriumában.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

II.

... Emitt meghalt az élet, hogy másutt, künn a cserények mellett folytatódjék.

A tilinkó szava mértföldekről hirdeti, hogy a pásztornép ébren van.

Andalitó danája meleg bizsergést támaszt a szivben, a szív körül és az ember felleli az idyllben, a természetben megnyilatkozó felséges költészetet..

Lépten-nyomon egy-egy lomha testű béka szökell tova előttünk. A szt. Jánosbogár lidércfényes csillogása egy pillanatra változatosságot öntött a nagyszerű, harmonikus egyformaságba, egykedvü mozdulatlanságba.

Csak amott a berek mellett, a suhogó nádszálak titokzatos zenéjénél, villanik meg a maga szeplőtelen magasztosságában az igazi poézis.

A középen pislogó tűz, sunyorgató parázsszemekkel ...

Egy-egy repülni vágyódó, halavány sziporka belekapaszkodik a libbenő fuvallat finom szövésű sleppjében és száll, száll ... bele a — Nirvánába, a megsemmisülés geheunájára ...

A pittegő-pattogó zsarátnokok mellett vegyes publikum.

Csupa bojtár-gyerek. Akad közöttük vászoncseléd is.

Boldogan sütkéreznek a tűz mellett.

Mindeniknek orcájára pozsgás, piros sávokat rajzol a sustorgó tűzből fel-feltápászkodó láng.

A csordából előkászolódik egy bitang tehén és — megállva a gyerek-nép előtt — jámboran kérődzve bámul szanaszéjjel, mig egy pajkos fickó, a ki sunyi ábrázattal rejteget néhány mezitelen, csupasz kukorica csövet a kék kötőjében, elhessegeti onnan az ögyelgő kétcsülkül...

A tűz körül ténfergők eléje szaladnak és kikapkodják kezéből a szép, fehérsárgán vicsorgó tengeri fejeket.

— Nekem is Jóska!.. nekem is, — hallatszik jobbról-balról.

— Eredjetek tik is! van még a papénál Van nagy zene-bona.

Ki erre, ki arra lódul.

Csak a Halászi Rák Ferkó nem mozdul.

Szomoruan gubbaszkodik a kukoricaföldnél, az árokparton...

— Hát te galagonyát öttél máma fölöstökömre? — Kérdi évődve a Karikás Jóska. — Olyan savanyu képet vágaz, testvér, mintha még máma sót se nyaltál vóna! Mi a fránya kérezkődött beléd?..

— Ne kérdd, pajtás, nagy annak a sora!

— Nagy-e? . Hm! .. Talán bizony a Juci?..

Nem merte kiegésziteni, csak a nyárson feszegette a csövet, közbe-közbe nagyokat nyelve ..

— Hát nem messzi estél tűle ... Arra is gondútam ...

— No csak nyögd ki, most csak kelten vagyunk.

— Elmondom, de ...

— De???..

— De nő igön feszögesd! Hát most egy esztendeje mult, sarju-kaszáláskor... Éj, de minek is abajgatom ...

Ribanc egy jószág vót!..

— Persze, persze, — erősitgeti a másik .. — Ugy-e az anyja csinálta az egész kalabalát?..

— Hát ki más?!..

— Pedig kikapós egy teremtés vót!?.

— Meghiszögetöm!.. Olyan vót a két gömbölyü orcája, mint a hajnal..

— Pedig aztán szeretted is, mi??.

— Hát, ... hát, .. mi tűrés-tagadás!? Pedig mára vetött szömöt!.

— Szegény, okosabbat is tehetett vóna, mint, hogy neki indult a Murának?!..

— Bizony ...

Aztán csak végiggördült fekete képén egy csillámló harmatcseppecske és szaladt, .. szaladt, .. többet is csaiva ki maga után ....

bénaság és hólyagos kiütések esete fordult elő. A sertésvész még mindig terjed annyira, hogy még junius hónapban a vármegye 25 községe, juliusban már 38 községe volt zár alatt.

A személy- és vagyonbiztonságot apróbb lopási esetektől eltekintve, sulyosabban a már ismert pölöskei rablás zavarta meg.

A vármegye területéről a mult julius hónapban 8 tüzesetet jelentettek. A kár 6436 frt 50 kr., ebből biztositás utján megtérült 5678 forint.

A közgazdasági állapotot illetőleg jelenti, hogy az aratásnak az időjárás kedvezett, a takarodás nagyobbrészt bevégződött s jelenleg már a cséplés van folyamatban. Az eredmény a vármegye egész területén silány, helyenként igen rossz. Szalmára nézve elég a hozam, de a gabona oly rosszul fizet, hogy a kisbirtokosok megélhetése erős megpróbáltatásnak lesz kitéve.

A tavaszi vetemények közül a tengeri és burgonya jól áll s ha valami csapás nem éri, elég jó termésre van kilátás. A szőlő, hol a fillokszéra még nem pusztit, szép; de a fellépett liszttharmat a szőlős gazdák reményét nagyban csökkenti.

A pénzügyi administráció terén fennakadás nincsen, minthogy azonban a lakosság csekély kis termését még nem értékesithette, az adók s egyéb kincstári követelések befolyása csak szeptember és október hónapban várható.

Jelenti továbbá, hogy Szentiványi Géza v. aljegyző, a kincstári jogügyek igazgatóságához fogalmazó gyakornokká nevezteteven ki, ennek helyére Gájássy Lajos ideiglenes árvaszéki aljegyzőt, Gájássy helyére pedig Kaufmann Mátyás, pécsi lakost nevezte ki a főispán.

A vármegye házi és árvaszéki pénztárának megvizsgálása is megtörtént.

A kir. tanfelügyelő jelenti, hogy Miniszter ur ezen időszakban a keszthelyi állami leányiskola uj épületére a pályázatot kibirdette.

A zala-lövői államositás ügyét Miniszter urhoz oly kéréssel terjesztette föl, hogy az uj iskola szeptember hóban megnyitható legyen.

A molnárii állami elemi iskola melléképületének és egyéb munkálatainak költségvetését Miniszter urhoz felterjesztette.

A tapolcai állami polgári fiuiskola épületének tanügyi átvételét a helyszinén eszközölte.

Zala-Szt.-Gróthon a szeptember hóban megnyitandó állami iskola összes személyi és dologi viszonyait a gondnoksággal megtárgyalta.

A sárosdi iskolaépités ügyében a járási szolgabiróval, egyházi tanfelügyelővel és elöljáróságal a helyszinén tárgyalt.

A balaton-füredi Erzsébet szeretetházzal kapcsolatos felső népiskola kifejlesztése ügyében a nagymélt. földmüvelésügyi miniszter urnak kiküldöttével és az igazgatótanácscsal, nemkülönben az elöljáróságal a helyszinén tárgyalást tartott.

A balaton-füredi rk. iskolának átalakitására az iskolafentartók részéről a határidő jövő év tavaszára kitüzetett.

Miniszter ur a dráva-vásárhelyi iskola államositását elrendelte és a szervezéssel kapcsolatos iratok felterjesztését meghagyta. A börzenceei államositás feltételeit kitüzte.

Ugyancsak miniszter ur ezen időszakban leküldötte a nagy-kanizsai községi iskolák államositásának ügyét oly meghagyással, hogy a telekkönyvi kiigazitások teljesittessenek és a szervezéssel kapcsolatos összes okmányok felterjesztessenek.

A megyei tiszti főorvos jelentése. Az időjárás a mult hónapban csapadékos, később száraz és néba felette meleg volt; az időjárás azonban a közegészségi állapotokra hátrányosan nem hatott, mert ugy a gyermekek, mint a felnőttek közegészségi állapota általában igen jó volt s kisebb számban csak a gyomor és belek hevenyhurutos megbetegedései észleltettek jó lefolyással s e mellett a fertőző bántalmak esetei is lehető kis számra apadtak. De — a mint nyáron rendesen történni szokott — a véletlen szerencsétlenség által kimultak száma, az előbbi hónapokhoz képest, magas számra szökött fel.

Fertőző bántalmak közül előfordult: roncsoló toroklob 14, vörheny 20, kanyaró 27, hólyagos himlő 1, bárányhimlő 6, hasihagymáz 16, hörkhurut 26 és vérhas 1 esetben. Rendőri hullaboncolás teljesittetett őtször, a melyeknél a halál legközelebbi oka volt 2 esetben vizbe fulladás, 3 esetben gombamérgezés. Külső hullaszemle teljesittetett 18-szor, sulyos sértés bejelentetett öt.

Öngyilkosságot öt egyén követett el, ezek közül 2 (Péntek Mihályné gümőkóros gógánfai és Marton Mihály keszthelyi) nyakukat megvágták; 2 (Csepregi Pál sümegi és Jedvay Ignác 28 éves Kozlovcsákon) magukat felakasztották; 1 (özv. Nagy Józsefné hetési) a kutba ugrott és belefult.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 21 egyén esett áldozatává és pedig 1 (Bence Antal Nyirádon) villám által lett agyon ütve; 6 (Takács Mari 7 éves, egy 5 éves völgyi-falusi gyermek, Lapat Erző $1^1/_2$ éves Gosztolán, Galac József $1^1/_2$ éves szt.-margitai, Éhen Gyula 16 éves Révfülöpön, Pál Gizella 2 éves z.-egerszegi) vizbe fult; (Tóth Károly 6 éves gyürüsi) a cséplőgép által összezuzatott; 1 (Remm Anna tót-szerdahelyi) kocsi által elgázoltatott; 1 (Szófogadó János kapolcsi) véletlen agyonlövetett; 2 (Lőrinc János 7 éves gyömörői, Vági Gyula 7 éves kallosi) fáról leestek: 3 (Nagy-Palinán 3 gyermek 5, 7 és 12 évesek) gombamérgezés folytán; 3 (Gombosi Péter $1^3/_4$ éves z.-tárnoki, Jalcsek Kati 3 éves tót-szerdahelyi, Saffarics Antal 2 éves györkymajori) leforrázta magát; 3 (Józsa György 55 éves lentii, Kovács Dániel 26 éves, Máté József 55 éves mumori lakosok) máhomfai homokbányában a ledülő homok által agyonnyomatott.

Elmekórnak 3 esete képezte a hivatalos beavatkozás tárgyát s ezek, mint közveszélyesek a tébolydába szállittattak és pedig kettő horvátországiba, miután nálunk felvételre nem találtak.

Hét évnél fiatalabb gyermekek orvosi gyógykezeltetése elmulasztatott 103 esetben, megjegyzendő, hogy ebből 82 a perlaki járásra vonatkozik ez év január 1 től augusztus 1-ig terjedő időszakból. Az elsőfoku egészségügyi hatóság e miatt 26 elmarasztaló, 28 felmentő végzést hozott, a többire nézve pedig a tárgyalás folyamatban van.

A balaton-füredi nyilvános és a stridói kézi gyógyszertárakat, továbbá a stridó vidéki trachomás betegeket és a balaton-füredi gyógyfürdőt, jegyzői hivatalt és szeretethházat a főorvos julius hó folyamán megvizsgálta; a b.-füredi gyógyfürdőben a közegészségügyi követelményeknek meg nem felelő kutkezelés, ugyszintén a csatornázás ellen az ottani illetékes helyen kifogásait már több izben meg is tette, de sajnos, hogy azok eddig még figyelembe nem vétettek s ezért e körülményt most már a közigazgatási bizottságnak azzal a hozzáadással jelenti be, hogy erre vonatkozó véleményes előterjesztését az alispáni hivatalhoz sürgős intézkedés végett be fogja adni.

A kir. pénzügyigazgató jelentése. Julius hó folyamán egyes adónemek czimén befizettetett 122.498 frt 98 kr.; a mult év hasonló időszakában 133.274 frt 16 kr.; tehát az ez évi befizetés 10.775 frt 16 krral kedvezőtlenebb.

A január 1 étől julius végéig terjedő időszakban befolyt 953.200 frt 90 kr.; a mult év hasonló időszakában befolyt 1,137.824 frt $30^1/_2$ kr.; e szerint a f. évi befizetés 184.623 frt $40^1/_2$ krral kedvezőtlenebb.

A hátralék folyó évi julius hó végével tesz 3 252.418 frt 24 krt.

Leirásba hozatott egyenes adókból összesen 15.078 frt 21 kr.; hadmentességi dijakból 251 frt 43 kr.: fizetési halasztás engedélyeztetett 173 frt 20 kr.; ideiglenes házadómentesség adatott 27 esetben.

A földadó nyilvántartás terén julius végéig a községi nyilvántartóktól beérkezett jelentések szerint a f. évi julius hó folyamán 903 birtokváltozás jelentetett be; hivatalból felvétetett 390 birtokváltozás. Az előző hónapokban bejelentetteket hozzá adva julius végéig 5170 birtokváltozás lett bejelentve.

Julius hó végéig elemi kár bejelentetett: árvizkár 36, jégkár 10, fillokszéra 56, szénkénegezés 5 esetben. Az árvizés jégkárok már helyszinelve lettek; a fillokszérakárok és szénkénegezések szeptember hó folyamán fog helyszinelteti.

Szőlődézamaváltságtartozások hátralékából folyó évi julius hóban 8270 frt $08^1/_2$ kr.; a f. év előző hónapjaiban 160.132 frt $73^1/_2$ kr., összesen 168 402 frt 82 kr. hozatott törlésbe.

HIREK.

— **Királyunk születésnapja.** Széles e hazában ünneppé avatja aug. 18-ikát dicsőségesen uralkodó királyunk születésnapját a kegyelteltjes rajongó szeretet, melylyel az immár 69 éves ősz uralkodót hű népe környékezi. Városunk is lobogódiszbe öltözött. 17-én este 9 órakor a helyőrség egy csapat katonája disztakarodót fúva járta be a város főbb utcáit. 18-án reggel pedig a közkórház mögötti gyakorló téren tábori mise tartatott, melyen jelen volt a helyi tisztikar és a helyőrség legénysége. 9 órakor a szentferencrendiek plébánia templomában tartatott ünnepi mise. A misét Nith Norbert provinciális celebrálta diszes segédlettel. A templomban megjelent a v. hatóság élén Vécsey Zsigmond polgármester. A különböző helyi egyesületek, a pénzügyőrség testületileg voltak képviselve. 11 órakor az izr. imaházban tartatott ünnepélyes hálaadó istentisztelet, melyen a városi hatóság, a tisztikar és a fenti egyesületek képviselve voltak. Az ünnepi beszédet dr. Neumann Ede főrabbi tartotta, magas szárnyalásu szép beszédben kérve a Mindenhatót, hogy jóságos uralkodónk még nagyon soká boldogithassa népeit. A remek beszédet jövő számunkban egész terjedelmében közöljük. Kartsmaroff Leó főkántor gondoskodott az énekrészekről, melyek igazán ünnepies hangulatba ringatták a jelenlevőket.

— **Erzsébet királyné halálának évfordulója.** Erzsébet királyné halálának évfordulója alkalmából szept. 11 én. a Nyirádon felállitott Erzsébet-szoborra koszorut helyez a iakosság. Miként értesülünk ezen ünnepségre a kormányt is meghivta a rendező bizottság, és hogy azon a kormány is képviseltetni magát.

— **Rajztanárválasztás.** Az izr. hitközség által fenntartott polgáriiskolába rajztanárul Lőrincy Géza polgári- és tanitóképezdei képesitéssel biró rajztanár választatott meg Tordáról.

— **Esküvő.** László Zsigmond szőlőszeti felügyelő Zala-Egerszegen f. hó 17-ikén vezette oltárhoz Beszedits Gizella urhölgyet, dr. Beszedits Ede járásorvos leányát.

— **Nagy idők tanuja.** Fognak, egyre fognak a legendás kornak hősei. A halál lassankint rabolja el őket, kik részt vettek a dicső küzdelemben, a nemzet szabadságharcában. E hó 12-én hunyt el Gasztonyi Ferenc nyug. 48|49-iki honvédhadnagy 70 éves korában. Több csatában hallotta dörögni az ágyukat és ő is részt vett az 1849. május 21-én Budavár visszavételénél. Béke lengjen a hős hamvai felett.

— **Templom felavatás.** A most épült barcsi diszes izr. templomot e hó 21-én avatják fel ünnepélyesen. Először elbuczusnak a régi templomtól és aztán az uj istenházába vonulnak, ahol az ünnepi beszédet dr. Hercog Manó kaposvári főrabbi tartja. A barcsi izr. hitközség meghivására Kartschmaroff Leó n.-kanizsai főkántor fog az énekrészekről gondoskodni, a helyi zsidó templom karának közreműködésével. Az orgonán szintén a helybeli orgonista Pollák Miksa fog játszani.

— **Nyereménytárgyak.** Az ált. munkásképző egyesület általi Szent István napján rendezendő népünnepélyen kiosztásra kerülő szebbnél-szebb nyereménytárgyak Kohn L. Lajos üzletének kirakatában vannak köszemlére kiállitva, a főutcán.

— **Meghivó.** A „Zalamegyei Ált. Tanitótestület" évrendes közgyülését 1899. aug. 24 én d. e. 9 órakor fogja megtartani Tapolcán, a polgári iskola tornatermében a következő tárgysorozattal: 1. Évi jelentés. 2. Hoffmann Mór nagykanizsai tagnak „Az uj népiskolai tanitásterv-javaslat etikai vonatkozásai" czimü felolvasása. 3. Brunner Lajos hodosáni tagnak „A tanitói nyugdijtörvény revi-

---

Élénken villódzott a parázs-fénynél az a hosszu, nedves barázda . . .

Jöttek a többiek, jól felpakolódva.

A csillagszemü Barai Mári nem állhatta meg, hogy rá ne szóljon: — Hát kendet mi lelte, Ferkó? . .

— Mi gondod rá? . . Inkább piszkáld a tüzet, mert mögszakad.

— Hm! Hát biz', inkább a tüz szakadjon meg, mint a sziv! . .

Azzal neki fekődt Mari a parázsnak és fujta, fujta kegyetlenül, mig izzó tekintetével folyton a Halászi Ferkó szép barna arcát cirógatta . . . .

Féltékenységből.

— Fürdői pletyka. —

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája. —

Szilágy-megyének egyik szerényke fürdőjében szoktam néhány hetet tölteni; részben azért, hogy olcsóbb a felkapott fürdőknél, részben pedig azért, mert van pormentes levegője, jó vasas vize s nincs pletykás publikuma.

A ki ismeri a nagy Galeotto borzalmait, a kinek része volt ártatlanul belékeverődni rosszakaratu mendemondákba, az legalább néhány hétre igyekszik távolban maradni az életnek kavargó emberáradatától, a hol sokszor igen piszkos hullámok vergődnek felszinre s beszennyezik azt is, ki csak a partról nézi a tömegek örületes hajszáját élvezet, öröm ragyogás, hatalom után!

Andrássy Gyula gróf szokta volt mondani, hogy néha megcsömörlik az emberektől, s elmenekül előlük a Dobsin uttalan rengetegjébe; körülbelül efféle érzelem hajt engem is évente Magyarország valami elfeledett zugába, magas hegyére, félreeső falvába, hol levethetem én, levethetik mások is a társadalmi maszkot és egyszerü emberek között természetes módon élhetek.

Ilyen hely Vasas-Szent-Rozál-fürdő is. Vasas, mert kénes vasviz buzyog hegyei között, Rozál, mert vendégei között igen gyakori a Rozáli, Száli név. Egyik idegeit erősiti, másik vértelenségét gyógyitja, harmadik gólyakelepelést szeretne hallani hajléka felett, negyedik gyomrát reparálgatja; az ötödik tudja Isten miért jött? . . .

Tavaly szintén két Száli volt a fürdőben. Azaz pardon! Csak egy. Mert csak Révésznét nevezte gyönyörű, szenzálsággal foglalkozó ura: kedves Szálikám! . . . Balogné ura ellenben egy tagbaszakadt, kurtanyaku, vörös képü uradalmi tiszt, egyszerüen Rozálnak nevezte sápadt hitvesét.

Ugyanakkor egy másik sápadt alak, Dr. Csomor Miksa volt a fürdő orvos. Valami dámoni leselkedett villogó szemeiben. Szép termete, gyönyörü fekete körszakálla, fesztelen társalgása és az egyetemről reá ragadt városi sikkje felette imponált az egyszerü asszonykáknak, kikhez soha senki ily szép szavakban, ily finom módon nem szólott; soha senki oly tüzesen, oly gyöngéden, annyi eleganciával szemeik közé nem nézett. Ugy láttam, mindketten belehabarodtak a fiatal doktorba.

Dr. Csomor estende buzatott a cigány nyal, borozott, danolt a két menyecskével, nappal az erdőt bujták együtt, éjjel a csillagos ég tündöklésében gyönyörködtek, csak akkor értek nyugalomra, ha Balogné fiacskája felriadt álmából, s Révészné 3 éves lánykája mamája után nyöszörgött, mert félt magában a sötét szobában. Akkor aztán kiki szobájába vonult.

Nekem társaságuk nem kellett. Alig változtam velük szót, mert nappal vagy fürödtem, vagy a hegyek között botorkáltam, éjjel meg szivesebben aludtam, mivelhogy eléggé ismerem már a csillagos ég százszor látott csillagképeit, hát mit nézzem azokat untalan?

Egyszer hazamenet, az oláh falusi templom felett domboruló erdőség tisztásáról nézegettem a falu elszórt házait, szilvásait, s a munkáról hazatérő oláh lányok, asszonyok fehér lenge alakjait, midőn megmozdul mögöttem a haraszt, a — Révészné bontakozik ki a lomb sürüjéből.

„Jó estét tanár ur! Egyedül?" Kérdi ő. — Amint látja Nagyságod, mondám. Nézem a karcsu fatemplomot.

„Az ám — felelte hamiskásan — meg a karcsu oláh fátákat, ugy-e, ne tagadja?"

— Azokat is, jól illenek az esti tájkép keretébe — feleltem közömbösen és tovább akartam indulni lakásom felé.

„Ne menjen el kérem — kezdé ujra, — nincs velem a doktor. Összevesztünk."

— Összevesztek? Hát ugyan miért?

— Kérdém. „Képzelje — válaszolta megmagyarázhatatlan öszinteséggel, mit talán a fájdalom sajtolt ki belőle — képzelje . . . . a Balognét szereti" . . .

— No és? . . . .

„Hát becsület ez? . . . Jellemes dolog ez," folytatta szaggatottan Révészné kikelve magából? Először kiguyolta uramat, hogy ostoba vipéc, nem hozzám való üzletember. A mikor aztán elhidegültem uram iránt, ki végtére is gyermekem apja — akkor mézes-mázos szavakkal, édes riminkodással szerelmemért esengett. Ah oly szépen tudott beszélni kérni, oly szépen dalolni! — Mondá ábrándos merengéssel a fiatal asszony. — Mit tudom én, mit kellett volna tennem, nem vagyok kitanult városi asszony, csak amolyan falusi egyszerüség bát" . . .

— Meghallgatta ugy-e kérését? — Vágtam szavába, mert láttam, közködik a szóval, melylyel szégyenét palástolni akarta vala. Szemlesütve lehajtá fejét a szegény asszony, aztán megfogta kezemet és könnybe borult pillantással kérdezé tőlem:

„Ugy-e nem mondja meg senkinek? De nem volt, kinek elpanaszoljam bánatomat, szerencsétlenségemet . . . . Ő Balognét szereti, a ki más valláson van, s eltaszit megától, ki fajához tartozom . . . Ó én boldogtalan, Istentől elátkozott teremtés!"

És csöndesen zokogott.

Hagytam, mig kisirja magát, aztán kértem, csillapodjék. Megbotlott és meglakolt érte. Nem tudja senki, csak az Isten. Ő megbocsátja a gyönge asszony vétkét, csak ne ismétlődjék az ujra, mert akkor lesujt haragjával. Szavaimra látszólag megkönnyebbült.

„És most elkiserem Nagyságodot egy darabig — folytattam, azután elválunk. Mit szólnának a fürdővendégek, ha Magát velem látnák kijönni az erdőből, velem, ki eddig kerültem társaságukat?"

Beleegyezett. A fürdőtelep előtt kezet szoritottunk és elváltunk.

— De ne mondja el kérem senkinek! — volt utolsó szava hozzám.

Azzal belépett a fürdő parkjába, mig én az este még az ebédlőben sem mutatkoztam, nehogy valaki faggason, kivel beszéltem.

Másnap — nagy csodálkozásomra, Révésznét a lehető legvidámabb hangulatban beszélgetett, tréfálgatott az orvossal és páratlanul figyelmes volt Balognéval szemben.

Az a három megint együtt volt mindig, együtt étkeztek, sétáltak, játszottak a együttesen keseregtek a cigány muzsika busongó nótáin. A doktor hozatta Somlóról a finom borokat, éjfélig ivott az asszonyokkal, hiába pityergett a Balogné kis Sanyi fiacskája, hiába nyöszörgött Révészné Erzsikéje. A gyermekek kicsi hangját elnyelte a dáridozók zaja, a cigány banda s a poharcsöngés eszeveszett zsivaja. Késő éjjelig, olykor hajnalig hallottam a sztereotyp kurjongatást!

. . . . Haj, haj sosem haluok meg!!..

Ez tavaly történt.

Ez idén csöndes a fürdői évad. Néhány vértelen rheumás asszony huzza gémberedett lábát a parkban. Az ebédlő csön-

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi, ha közvetlen gyáraimból rendelik —

fekete, fehér és szines 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin és árnyalatban stb.)

Ruhák a blouzokra a gyárból! — Privát fogyasztóknak postabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták póstafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben (cs. és kir. udvari szállitó.)

ziója a tanitók szolgálati idejének leszállitására való tekintettel" cimü szabad előadása. 4. Kertész József nagykanizsai tag felolvasása a tanitók névmagyarositásáról. 5. Kovács Miklós nagykanizsai tag fölolvasása az évzáró vizsgálatok eltörléséről. 6. Selmeci Imre gelsei tagnak „Az iskola kötelezettségi kor és a gazdasági ismétlő iskolák" cimü felolvasása. 7. A számvizsgáló és tan; könyvbiráló bizottság jelentése. 8. A járási körök részéről a központi választmányhoz terjesztett inditványok és központi javaslatok. 9. Esetleges inditványok. 10. A jövő közgyülés helyének kijelölése. Aug. 23-án d. u. 6 órakor előértekezlet lesz a polgári iskola tornatermében. Elszállásolást óhajtó egyesületi tagok, nevük, állásuk és lakóhelyük feltüntetésével szivеskedjenek jó-eleve Feleki Alajos, tapolcai polg. isk. tanár urnál jelentkezni.

— **Bucsuzó lelkipásztor.** Sümegen augusztus hó 6-ika a plébánosi széktől megvált Mild Mihály ünneplésének napja volt. E napon vett bucsut az agg lelkipásztor hiveitől, akiknek tizennégy éven át lelki gondozója volt és e napon mondott neki Istenhozzádot Sümeg város közönsége. Szivet megható volt e bucsu és mély nyomot hagyott a lelkekben. A volt plébános reggel 9 órakor Vida János káplán és Varga István Jenő premontrei áldozópap segitségével tartotta bucsumiséjét. Az evangelium felolvasása után a nagyszámu közönséghez szép beszédet intézett, melynek végén a Mindenható Istennek áldását esdette le e városnak népére, a szülőkre és gyermekekre, a szegényekre és gazdagokra, az árvákra és özvegyekre egyaránt. A bucsuzásnak a sziv mélyéből fakadó szavai megnyitották a sziveket, s a mély meginduládtól sokaknak szemében könynyek ragyogtak. Mise után Pozsonyi József városbiró vezetése alatt nagyszámu társaság tisztelkedett a plébánián s a városbiró lelkes szép szavakkal vett bucsut a város nevében Mild Mihály prépost-plébánostól. Mild válaszolván, kijelentette, hogy müködése alatt annyira összeforrott Sümeggel, hogy e város fiának érzi magát, róla soha el nem feledkezik, hanem szivébe zárja örökké. Déli egy órakor a sümegi kaszinó nagytermében fényes bankett volt a távozó prépost-plébános tiszteletére. — Este a sümegi katholikus legényegyesület fáklyákkal és lampionokkal nagy közönség részvétele mellett aplébánia ház elé vonult és lelkes ovációkban részeltette a távozó agg lelkipásztort, ki meghatva rebegett forró köszönetet a kitüntetésért.

— **Fürdői hirek.** A lipiki jódfürdőt augusztus hó 9-éig 1730 fürdővendég használta. A futóvendégek száma 367. Ujtátrafüred fürdővendégeinek száma eddig 2023.

A horvátországi Warasd-Toplicán e hó 9-ig 2492 vendég fürdőzött.

— **Türhetetlen állapot.** Hiába szóllal fel a sajtó ujra és ujra azon türhetetlen és otromba dolog ellen, hogy ne kavarják fel az utcaseprők az utca porát épp akkor mikor a legéiénkebb az utcai forgalom, nem használ az semmit. Hétfőn országos vásár volt; délután 6 óra tájban nyüzsgött a sok nép a főtéren és éppen ez időben látták jónak az utcát söpörni. Oly porfelhőket vertek fel ott a város közepén, hogy két lépésre sem lehetett látni. Hát ez már igazán felháboritó dolog! Számosan gyorsan menekültek el a főtérről és hangos szavakban adtak megbotránkozásuknak kifejezést. A miniszterium falragaszok utján igyekszik a néppel tudatni, miként védekezzenek az ijesztő mérveket öltő tüdővész ellen, megmondja, hogy leginkább ugy terjednek tüdővész bacillusai, hogy a beteg ember köpete megszáradva por alakjában beszivatik. Őrizkedjünk tehát az utca porától. De hát mikor rendesen az orrunk előtt kavarják fel azt! Nem tudjuk belátni, miért ne volna a városi orvosnak, vagy a közegészségügyi bizottságnak hatalmában e türhetetlen állapotnak egyszer már véget vetni, ha mást nem legalább azt ki eszközölhetik, hogy ha már söpörnek öntözzenek alaposan fel. De legjobb ha korán reggel, mikor még néptelenek az utcák végzik a söprést öntözés után. Vagy talán ezt is miniszteri rendelet intézze el?

— **Vásáráthelyezés.** Baksa községben szept. hó 14-ikére első országos vásárnak szept. hó 15-ikén leendő megtartását a kereskedelmi miniszter megengedte.

— **Tüz.** Kis-Apáti községben leégett Illés Márton, Illés János és Horváth István lakóháza. A tüz keletkezésének oka ismeretlen.

— **Öngyilkosság.** Tóth Mari nevü vasvármegye bejci születésü cselédleány, ki Breyer József hentesnél volt szolgálatban, f. hó 15 én hirtelen rosszul lett ugyannyira, hogy a kórházba kellett szállitani, itt másnapra virradóra meghalt a nélkül, hogy ki lehetett volna hallgatni. Igy aztán elrendelték az orvosrendőri boncolást, mely maróluggal való mérgezési tüneteket állapitott meg a halál okául, sőt phosphor oldalékot is találtak a gyomorban, a miből feltétlenül kiviláglik az öngyilkossági szándék. Hogy mi késztette a leányt e sötét tettre senki sem tudhatta meg.

— **Kifogott hulla.** F. hó 6-án Novákovec község közelében egy férfi holttestét fogták ki a Murából. A csendőrség kinyomozta, hogy a vizbefult egyén Szóvár Lukács novákoveci lakós szolgálatában állott Kupec Károly perlaki illetőségü 20 éves suhanc volt, ki f. hó 3-án fürdés közben fult a Mura vizébe.

— **Gyilkosság.** Szabados Károly vaspöri tanitó folyó hó 16-án hazulról eltávozott s midőn utján ballagott ismeretlen tettesek megtámadták, jobb szemékiszurták, balkezét bottal eltörték, fejét pedig fejszével ketté hasitották. A boldogtalan még élt a mikor a mezőre ment emberek ráakadtak s hazaszállitották. Otthon gondos ápolás alá vették, azonban még azon nap meghalt. A csendörség s a királyi törvszék meginditotta a vizsgálatot.

— **A csurgói áll. segély. ev. ref. fögimnaziumban** a javitóvizsgálatok aug. 31-én reggel 8 órakor kezdődnek. A beiratások szeptember 1—3-ig tartanak és pedig 1-én az I—III., 2-án a IV—VI. s 3-án a VII—VIII. oszt. tanulók iratnak be. Szeptember 4 én d. e. 10 órakor lesz a tanév ünnepélyes megnyitása. Tandij egész évre 24 frt, uj tanulóknak beirásdij 3 frt, tanári nyugdijra 3 frt, bebutorzási alapra 1 frt, könyvtáridij 1 frt, egészségügyidij 1 frt, értesitőre 60 kr., bizonyitvány és bélyegdij 1 frt 15 kr., köztartásdij 10 hóra 62 frt, bentlakás internátus 10 hóra 50 frt, mindezen dijaknak fele a beiratáskor, fele február 1-én fizetendő.

---

des. Más orvos van. Fiatal asszony nincs, tehát asszonyi üde kacagás sem hallatszik a parkban, cigány nóta sincs az ebédlőben. A nagy komolyság közepette beállit minap egy somlai hintó.

Révész ur száll ki belőle, ki két tanut hozott magával. Tudakozódni jött felesége tavalyi viselt dolgai felől, mert válni akar. Azért kell a két tanu. Sorra hallgatja ki a cselédeket, kifizette a finom somlai borok hosszu számláját, néhány tizest oda vetett a cigánynak. Aztán mellém telepszik.

— A tanár ur — kezdi Révész ur — ismerte feleségemet? Gondolom, itt tetszett tavaly lenni? Képzelje el szomoru sorsomat. Válok. Megcsalt ez az asszony, kiben jobban biztam, mint testvéremben kit oly nagyon végtelenül szerettem! Elcsalták tőlem, elrabolták boldogságomat .. szegény Szálikámat ....

„Vannak bizonyitékai erre a gyanura? kérdém tőle."

— Hogyne? Cselédek vallomásai. Meg azután most született gyermeke, ki nem lehet az enyém.

„És ismeri a csábitót?"

— Ismerem, megmondták a tanuvallomások.

Megirta — Balogné,

„Balogné?" kérdém eltünődve.

— Igen ő irta meg féltékenységből, amiért őt nem áldotta meg Isten gyermekkel. Mert ő is megcsalta férjét a doktorral! Azt irta. Mert ő nem szereti az urát.

* * *

Még az nap összepakoltam és elhagytam Vasas Szt.-Rozál-fürdőt, hová már szintén behatolt az emberek intrikája, féltékenysége, kalandvágya, gyülölködése s a szivek tragédiája.

Dr. Cz. G.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

— **Dr. Cz. G.** Örömmel üdvözöljük lapunk munkatársai sorában. A beküldöttet köszönjük, mai számunkban hozzuk.

Egy tapasztalt téglamester és mészégető, ki e két szakmát alaposan érti, mielőbb, mint művezető, vagy mint tégla mester állást keres. Bővebb felvilágositást ad a kiadóhivatal. — Cim: Taschler Károly, Haba Pál-féle téglagyárban Czigány-utcza.

A sétatér.

A sétatér nyári estén
Csendes és elhagyatott,
Pedig ottan nem is oly rég
Szép társaság mulatott.

Vigan voltak, nevetgéltek
És oly szépen daloltak,
Hogy a rezgő csillagok is
Fényesebben ragyogtak.

De a kedves csalogányok
Édesen csengő dalát
Zokon vette, irigyelte
Egy csunya kánya madár!

De leginkább az bántotta,
Ők, hogy oly vigan voltak
S hogy a bájos csalogányok
Nem ő neki daloltak.

S beleszövit gunyörömmel:
Xi,.. xi.. krá... krá ... nagy durván,
E csunya sértő hangokat
Jó hosszura kihuzván!

S szétriadt a csalogányhad
Elnémult a vig dana,
S azóta a sétatéren
Olyan bus az éjszaka.

Pedig lelket viditó volt
S oly jó kedvre hangoló
Midőn muzsák énekeltek
És dirigált Apolló!

S mit ért el a mulatságot
Megzavaró rut kánya?
Hogy azt mondják Göre urral
Ögye mög hát a fránya!

— — — — — — — —

S a sétatér nyári estén
Csendes és elhagyatott,
Pedig ottan nem is oly rég
A haute-volée mulatott!

—*t.*

AZ IDEGBAJ.

Az idegbaj különösen asszonyoknál gyakran föllépő és nagyon fájdalmas betegség; olykor csak a fejbe fészkeli be magát, de, néha a test különböző részeire is kiterjed. Néha-néha hirtelen elmulik, hogy hosszabb-rövidebb idő mulva ismét föllépjen. A roham idején szánalmas állapotban van a beteg, a legcsekélyebb mozgást sem birja el és fájdalma gyakran akkora, hogy még az erkölcsöt is megtámadja. Az idegbaj eredetével rendesen nem törődik az ember, pedig a gyógyitásra fontos annak ismerete, hogy az idegbaj gyakran a vérszegénység és ideggyöngeség egyik következménye. Az idegbaj megszüntetésére használt kurák közül azt a gyógyitószert kell ajánlani, a mely hatással van az általános állapotra, mert elsőbben is a vérszegénységet kell legyőzni és az idegeket kell megerősiteni. Ezt legjobban a Pink-pilulával lehet elérni, mely legkitünőbb és legtökéletesebb szer a vér fölfrissitésére és az idegek erősitésére. A Pink-pilulának meglepő hatása volt minden idegbajnál, valamint minden olyan bajnál, mely a vér gyöngeségéből származott, minő például a vérszegénység, sárgaság stb.

Richard Eliz asszony Coffraneban, (Svájc, Neufchatel-Canton) fölhatalmazott bennünket, hogy levelét, melyben a Pink-pilulák előidézte eredményről ir, közzé tegyük.

— Minden héten rendesen borzasztó idegbaj gyötört, mely mintán irtózatos kint okozott, kétségbeejtő állapotba juttatott. Nem volt erőm, elveszett a bátorságom, semmi sem izlett és elkerült az álom és az étvágy. E szomoru helyzetben elhatároztam, hogy a Pinkpilulát fogom használni, a mely nagy és szerencsés változást teremtett meg. Ma a legjobb egészségben vagyok és ha még egyszer elfog a fájdalom, segitséget ismét a Pinkpilulától várok, a melyet nyugodt lelkiismerettel ajánlhatok. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, Budapest, Király-utca 12.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonaüzletről.

A hangulat állandóan lanyha, az üzlet pang. Buza ára naponkint csökken s ma már csak 8 frt 40/50 krért értékesithető. Rozs iránt alig nyilvánul érdeklődés, ára 6 frt 10|20 kr., uj zab 5 frt. Árpa is fél forintot vesztett árából. 5 frttól 6 frt 50 krig veszik. A babot szedik, a termés kedvezőnek igérkezik.

Szerkesztőség:
Dr. Villányi Henrik, felelős szerkesztő.
Dr. Perényi József.
Kiadó: *Ifj. Wajdits József.*

VEGYESEK.

— **Egy népszer.** A moll-féle franciaborszesz és só által a betegeknek egy ép oly gyógyhatásu, mint olcsó szer nyujtatik köszvényes és csuzos bántalmakban, sebeknél és daganatoknál. Egy üveg ára utasitással együtt 90 kr. Szétküldés naponta utánvétellel Moll. A gyógyszerész cs. és k. udvari szállitó által Bécs I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll. A. féle készitmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláirásával

— **Fontos közlemény.** Megsértések a különféle munkáknál minden háztartásban esnek elő és olyan esetekben szükséges a sebeket gyuladékonyság és tisztát álangság ellen védelmezni, E célra tanácsos lesz, oly szereket választani, melyek a sebekre hüsitő és fajdalmat enyhitő, tehát a meggyógyulást előmozditó hatással birnak. A dicséretesen ösmert és majdnem minden házigyógyszertárba besorozott „Prágai házikenőcs" Fragner B. gyógyszertárából Prágában épen olyan gyógyszer, mely a nevezett minőségekkel bir és az itteni gyógyszertárakban is kapható. Lásd a hirdetményt.

Nyilttér.*)

„MARGIT"
GYÓGYFORRÁS.

Margitforrás-telep (BEREG-MEGYE).

A budapesti m. kir. egyetem vegyelemzése szerint kevés szabad szénsavat, ellenben sok szénsavas natriumot és lithiumot tartalmaz. Ezen tulajdonságai azok, melyek a hasonló összetételü vizek fölé emelik. Kitünő hatásu a légutak s tüdő hurutos állapotainál, különösen szivós váladék esetén; tüdővészeseknél, ha vérzésre vaiò hajlandóság van is jelen, a „Margit-viz" megbecsülhetetlen szolgálatokat tesz kevés szabad szénsavánál fogva. Kiváló hatást látni tőle a gyomor és belek hurutos állapotainál, főleg azon esetekben, hol a fölös mennyiségben képzelődött sav oka a rossz emésztésnek.

A húgysavas sók lerakodását akadályozván, becses szolgálatot tesz továbbá a hólyag hurutos bántalmainál, a kő- és homokképződés esetelben, miért is a budapesti és bécsi egyetem orvostanárai, mint az orvosvilág egyéb előkelőségei a legszivesebben használják, előnyt adnak a „Margit"-forrásnak a hozzá hasonló összetételü gyógyvizek fölött.

MINT IVÓVIZ

kiváló óvószernek bizonyult járványos betegségek idején, főleg typhus ellen.

Mint borviz általános kedveltségnek örvend.

FŐRAKTÁR:

ÉDESKUTY L. ásványviznagykereskedés

cs. és kir. udv. szállitó BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőben.

Vese, hugyhólyag, hugydara és a **köszvénybántalmak** ellen, továbbá a **légző** és **emésztési** szervek **hurutos** bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithion-forrás

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Hugyhajtó hatásu!

Kellemes izü! | Könnyen emészthető

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

HIRDETÉSEK.

3551./tk. 899.

Árverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvszék tlkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy a n.-kanizsai Szent-Ferencz rendü zárda végrehajtatónak, Kálovics István végrehajtást szenvedő kiskanizsai lakós elleni 100 frt tőke, ennek 1898. október 9-től járó 7% kamatai, 17 frt 60 kr. per, 9 frt 25 kr. végrehajtás kérelmi, 7 frt 80 kr. jelenlegi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a n.-kanizsai 4933. sz. tjkvben † 8050|b hrsz. alatt felvett s 631 frtra becsült 388. népsorsz. ház, udvar és kert Kis-Kanizsán, **1899. évi augusztus hó 28. napján d. e. 10 órakor** ezen tlkvi hatóság hivatalos helyiségében Oroszváry Gyula felperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi május hó 26. napján.

GÓZONY, kir. törvszéki albiró.

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

3639./tk. 99.

Árverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvszék tlkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy Oroszváry Gyula ügyvéd nagy-kanizsai lakós végrehajtatónak, Dani (marusa) József végrehajtást szenvedő kiskanizsai lakós elleni 4 frt 50 kr. hátralékos tőke, 8 frt 35 kr. per és végrehajtás kérelmi, 6 frt 45 kr. előző árverés kérelmi, 6 frt 65 kr. jelenlegi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fent nevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a n.-kanizsai 1247. sz. tjkvben † 3929. hrsz. alatt felvett s 486 frtra becsült jadai rét és u. azon tjkvben † 9151|b hrsz. alatt felvett, s 57 forintra becsült cigány-berki szántóföld **1899. évi szeptember hó 2. napján d. e. 10 órakor** ezen tlkvi hatóság hivatalos helyiségében Oroszváry Gyula ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék mint telekkönyvi hatóságnál, 1899. évi május hó 31. napján.

GÓZONY, kir. törvszéki albiró.

---

355. sz./1899.

Árverési hirdetmény.

Alulirott kiküldött végrehajtó ezennel közhirré teszi, hogy a letenyei kir. járásbiróságnak 1899. V. 177/1. sz. végzése által Tanszky J. fiai pozsonyi bej. cég javára 860 frt tőke, ennek és pedig 810 frt után 1899. május 20-tól 50 frt után pedig 1899. május 26-tól járó 6% kamatai és eddig összesen 57 frt 60 kr. perköltség követelés, a letenyei kir. járásbiróságnak 1899. V. 178/1. sz. végzése folytán Kreiner Gyula nagy-kanizsai lakós javára 200 frt tőke, ennek 1899. május 29-től járó 6% kamatai, eddig összesen 30 frt 95 kr. perköltség követelése a letenyei kir. járásbiróságnak 1899. V. 141|1. sz. végzése tolytán Fischl Fülöp nagy-kanizsai lakós javára 90 frt 12 kr. tőke, ennek 1899. február hó 20-tól járó 5% kamatai és eddig összesen 34 frt 46 kr. perköltség követelése a letenyei kir. járásbiróságnak 1899. V. 195|1. sz. végzése folytán Rosenfeld Adolf és fia nagy-kanizsai bej. kereskedő javára 412 frt 74 kr. s járalékai, a letenyei kir. járásbiróságnak 1899. V. 200|1. sz. végzése folytán Marton és Huber nagy-kanizsai cég javára 723 frt 63 kr. s járulékai, végre a letenyei kir. jbiróságnak 1899. V. 128|3. sz. végzése folytán Merkly Antal letenyei lakós javára 3357 frt 24 kr. tőke követelés és járulékai erejéig Tamás Sándor borsfai lakós végrehajtást szenvedett ellen elrendelt biztositási illetve kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag le és felülfoglalt és 1337 frt 30 krra becsült házi butor ezüstnemüek és egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a letenyei kir. járásbiróságnak 1899. V. 177|6. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszinén, vagyis Borsfán végrehajtást szenvedett lakásánál leendő eszközlésére **1899-ik évi augusztus hó 24-ik és következő napjainak mindenkor délelőtti 10 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ez árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ban megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Letenyén, 1899. évi augusztus hó 8-án.

Schmidt János
kir. jbir. vhajtó.

CSAK FIATAL EMBEREKET

érdekel tudni, hogy a

PÁRISI Dr. BOITON-FÉLE

INJECTIO ORIENTAL

már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is. Felesleges tehát Santalt *vagy* Copaivát *használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt nem gyógyitja.*

KAPHATÓ EGYEDÜL

ZOLTÁN BÉLA GYÓGYSZERTÁRÁBAN

BUDAPEST, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik dobos Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhér, rögzött székrekedés, majbántalom, vér telulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ára egy lepecsételt eredeti dobozsak 1 frt o. é.

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. vedjegyét tünteti fel „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapitó bedörzsölési szer köszvény, csuz és a meghűlés egyéb következményeinel legismeretesebb népszer. — Egy onczott eredeti üveg ára 90 krajczár.

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb módszer szerint készitek gyermek és hölgy szappan a bőr okszerü ápolására gyermekek és felnőttek részére.

Ára darabonkint — 20 kr. Öt darab — 90 kr.

Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf és Fia.

A feltaláló dr. MEIDINGER tanár ur által kizárólag jogositott gyártmányu

MEIDINGER KÁLYHA

HEIM H. cs. és kir. udv. szállitónál kapható.

BUDAPEST: Thonethof. — BÉCS I. Kohlmarkt 7. sz. a.

PRÁG: Hybernergasse 7.

Minden államban szabadalmazva. — Az első éremmel minden kiállitáson kitüntetve. — Legkitünőbb

kormányzó, töltő és szellőző kályhák

lakások, iskolák és irodák számára, a legegyszerűbb és legelegánsabb kiállitásban, tetszészerinti égési időtartam szénpirral való fütésnél és 24 óráig terjedő égés köszénneli tüzelésnél.

55,000 kályha forgalomba hozva.

Egy kályhával több szoba is fűthető.

„MEIDINGER"-kályhák,

Óva intünk az utánzatoktól, utalva kályhasajtókra öntött következő védjegyre:

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„HESTIA"-kályhák.

FÜSTEMÉSZTŐ KANDALLÓK.

FÜSTEMÉSZTŐ CALORIFÉREK.

KÖZPONTI FŰTÉS MINDEN RENDSZER SZERINT.

Száraz alkalmazása ipari és gazdasági célokra.

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Csokoládé SUCHARD

Mindenütt kapható Cacao

ÉRTESITÉS.

Ezennel másodszor ismételten van szerencsém az érdekelt felek tudomására hozni, hogy a zálogban levő tárgyakat annál is inkább kiváltani szíveskedjenek, miután a ki nem váltott tárgyak **szeptember hó első napjaiban** nyilvános árverésen adatnak el.

N.-Kanizsa, 1899. augusztus hó.

Tisztelettel

Özv. STRÉM DEZSÖNÉ.

LIPIK fürdő

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódtartalmu: Italikus hőforrás (64° C.) a Kontinensen.

1898 óta a Lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át) Azonkivül Pakrac-Lipik déli vasut állomás. (Zónatarifa.)

Kitüntetve:

Bpest, Bécs, London, Roma, Brüszel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kitünő gyógyszállodák, pompásan berendezett fürdőépületek. Villanyos világitás.

Felülmulhatatlan hatása köszvény és csúzos bajokoál, ischiasnál, csontbajoknál, mindennemü hurutos bántalmaknál, valamint minden mirigy és vérbetegségeknél.

Hivatalos fürdőorvos

Dr. SZEMEREY BERTALAN.

Jód hévviz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá Édeskuty L. és Mattoni és Wille cegtól Budapesten.

Bővebb felvilágositással szolgál a FÜRDŐIGAZGATÓSÁG LIPIKEN.

A dijak rendkivül mérsékeltek.

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK BIZTOSITÁSA.

A magy. fölcsonós állatbiztositó társaság mint szövetkezet

Budapest, VII., Erzsébet-körut 27.

biztositásokat elfogad lovak és szarvasmarhák elhullása következtében beállott kárcsetek megtérítésére

Kártérítés igénye fennáll, ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, továbbá ha kényszervágás rendeltetik el.

Az intézet élén állanak a következő földbirtokosok: báró Sinjanovics György, elnök, báró Ambrózy Gyula, gróf Bethlen Balázs, cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, dr. Béldy László, orsz. képviselő, Chernel György, cs. és kir. kamarás, orsz. képviselő, báró Jósika Gábor, cs és kir. kamarás, orsz. képviselő, gróf Kornissa Károly, főrendiházi tag, báró Nyáry Béla cs és kir. kamarás, gróf Ráday Gedeon, dr. Simay Aladár, a Magy. agrár- és járadékbank r. t. gazd. tanácsosa dr. Tettettenl Árpád, ügyvéd, Tahy István, cs. és kir. kamarás, Pestm. gazd. egy. elnöke, Zaleski Jenő, dr. Pajor Ignác vezérigazgató.

Felvilágositással szivesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

A dijak rendkivül mérsékeltek.

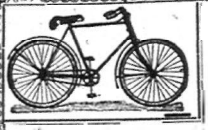

EGYEDÜLI ELÁRUSITÁSA

A

hirnevesnek ismert

DÜRKOPPS DIANA KERÉKPÁROKNAK

(Legjobb német gyártmány)

csak

KOVÁCS FERENCNÉL, SZOMBATHELY.

Szaghatlan és nyomban száradó

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Csak a valódi Christophlack kérendők.

Ezen gyártmány törlőcsje van véve van

Christoph Ferenc, Prága, K. Berlin.

ZÜRICH.

Nagy-Kanizsa: MARTON és HUBER.

A legjobbnak bizonyult HÁZISZER, — mely az emésztést szabályozza, rendes vérkerekedést eredményezi, a megromott és hibás véralkatrészt eleltávolitja a mi az egészség fölfeltétele), gyorsan és biztosan megszünteti a gyomorbajt és p. étvágytalanságot, savanyu leibőfögést, hányási ingert, gyomor- és hasbántalmat, — gyomorgörcsöt, a gyomor tulterhelését étellel, nyálkásodást, vértolulást, — bámorhoidákat, női bántalmakat, t élbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. ROSA-féle balzsam

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyitása biztos pérrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedéses keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelések, pokolvar és genyedéseknél, továbbá körömgenyedés az ugynevezett körömmeregnél a kézen és lábujakon, — keményedéseknél, — daganatoknál, — mirigydaganatoknál, — holttetem képződéseknél stöbbi 50 év óta jónak bizonyult

Prágai házikenőcs

FRAGNER B. gyógysz.-tól Prágában 203 III.

Ki az emésztene minden munkáját uj életre serken és egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messze földön hires bevált háziszer.

Üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drág.

A gyógyulás fájdalom nelkül halad a kenócs hüsitő hatása alatt.

Dobozban 25 és 35 krjával. Postán 6 krral drágább

FIGYELMEZTETÉS! Mindenki csak az eredeti készitményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszertárából és figyeljen arra, hogy a Dr. ROSA balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; az aprási házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható háromszögletü védjegy.

A ki egy utánzást talál és nekem bejelenti, dijat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak Budapesten:

Török József gyógyszertárában, Egger A. gyógyszertárában, Thalmayer és Seits, Kochmeister utódai.

Főraktár és készitőnél B. FRAGNER Apotheke „Zum schwarzen Adler" in Prag Eck der Spornergasse Nr. 203

Postaküldés azonnal.

GYÜMÖLCS ÉS SZÖLLŐ BOR KÉSZITÉSI GÉPEK.

GYÜMÖLCS és SZÖLLŐ SAJTÓK,

folytonosan ható kettős emeltyü szerkezettel és gyomerő szabályzóval.

A munka képesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

SZÖLLŐ és GYÜMÖLCS ZÚZÓK

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szüreteló készülékek.

Szöllő és gyümölcs örlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legujabb szerkezetü szabad. önmüködő „SYPHONIA", gyümölcs és szöllővessző permetezők, gyártatnak és szállittatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak, vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

KITÜNTETVE 390 ARANY, EZÜST ÉS BRONZ ÉREMMEL.

ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Képviselők és viszontárusitók felvétetnek.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.

NAGYKANIZSA, 1899. augusztus hó 26-án. 34-ik szám. XXXVIII. évfolyam.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél évre . . . . 2 frt 50 kr.
Negyedévre . . . 1 frt 25 kr.
Egyes szám 10 kr.

HIRDETÉSEK
3 hasábos petitsorban 7, másodszor 6, s minden további sorért 5 kr

NYILTTÉRBEN
petit soronként 10 krért vétetnek fel. Kincstári illeték minden egyes hirdetésért 30 kr. fizetendő.

ZALAI KÖZLÖNY.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a felelős szerkesztő nevére, az anyagi részt illető közlemények pedig a kiadó nevére czimzetten Nagy-Kanizsára bérmentve intézendők.

Bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

A nagy-kanizsai „Ipar-Testület," „a nagy-kanizsai Takarékpénztár részvény-társaság," a „Kotori takarékpénztár részvény-társaság," „nagy-kanizsai és a galamboki önkéntes tüzoltó egylet," a „nagy-kanizsai kisdednevelő egyesület," a „nagy-kanizsai tanitói járáskör," a „nagy-kanizsai keresztény jótékony nőegylet," „n.-kanizsai izr. jótékony nőegylet," „szegények tápintézete," a „katonai hadastyán egylet," a „soproni kereskedelmi iparkamara," nagy-kanizsai külválasztmányának hivatalos lapja.

HETENKINT EGYSZER, SZOMBATON MEGJELENŐ VEGYES TARTALMU HETILAP.

A kenyérkereső nő.

Nagy-Kanizsa, 1899. aug. 25-én.

A magas miniszterium rendeletet bocsátott ki, hogy a női kereskedelmi tanfolyamok számát lehetőleg korlátozni kell. Elég, ha minden második-harmadik évben lesz egyes vidéki városban. A m. kir. államvasutak igazgatósága pedig hirlapok utján ismételten figyelmezteti a t. c. közönséget, hogy a kezelőnői állásra annyian vannak följegyezve, miszerint reájuk évek multán sem kerülhet sor s igy az uj kérvényezőket nem lehet figyelembe venni.

Van-e e két jellemző intézkedés között összefüggés? Ki tudná? Forrásuk azonban, ugy látszik, közös: a kenyeret kereső nő hazánkban nem kaphat elég kenyeret. Ebből a hivatalos nézet szerint az következik, hogy ne adassék mód a kiképzésre sem, a mi a gyarló észjárás szerint alapföltétele volna a versenyképességnek, a létküzdelem könnyebbitésének.

A *numerus clausus* lehet igen szép elv és intézmény. De hát akkor miért nem korlátozzák a versenyt az ügyvédi, orvosi, tanári pályán, az asztalosok, cipészek között s igy tovább? Mert hát minden téren sok az eszkimó és kevés a fóka. Miért alkalmazzák a barbarizmust éppen a kenyérkereső nővel szemben?

Furcsa észjárás, hogy azért nem kell iskolát tartani, mert többen végeznek, mint a hányan helyet nyerhetnek. A mult századok penészes lomtárának dohos szaga áramlik ki ebből a jóakaratu atyai gondoskodásból. Az életküzdelemnek igy aztán elejét veszszük. Nem kell iskola, mert sokan tanulnak, sok a falatot kereső ember. Lebunkózni őket fizikailag nem lehet, tehát bunkózzuk le szellemüket. Kitünő megoldása a társadalmi kérdésnek s legfőképpen a nő-kérdésnek! Ugy látszik ez utóbbi, a hivatalos szemüvegen át tekintve a világ folyását, nem létezik. De föltéve, hogy létezik is, ha becsukjuk az iskolát, bizonyára nem fog létezni. Igy vonja le a tanulságot a hivatalos ész a szocialdemokracia tanaiból, mely az iskolák nevelő hatásától várja eszméi megvalósuláát. S ebben az országban vajmi számtalanok azok, kik az iskolát, a betüt teszik felelőssé minden társadalmi bajért; pedig milyen jó volt az a bizonyos régi jó világ, mikor a tömeget a szent, az áhitatos butaságban lehetett tartani

Hogy a női kereskedelmi tanfolyamok korlátozására vonatkozó rendelkezés még rikitóbb szinben tünjék föl, el kell azt is mondani, hogy annak költségeihez sem állam, sem hatóság egyetlen egy fillérrel sem járul, hanem merőben a *társadalom* tartja fönn. Ezért magasak is — eléggé helytelenül — a tandijak. Hiszen ha az állami anyagi áldozatot viselne ez iskolák cimén, legalább a rideg fiskalitással indokolható volna a magas intézkedés, ha nem is menthető.

Csodálatos, hogy az emberek mily nehezen szokják meg azt a gondolatot, hogy társadalmi kérdéseket törvényekkel és rendeletekkel megoldani nem lehet. Nálunk még mindig az a nézet látszik uralkodni, hogy egy-egy szépen papirra vetett intézkedéssel nyomban meg lehet javitani egy társadalmi réteg helyzetét és ki lehet ölni a társadalmi kérdéseket. Milyen tévedés! A magyar társadalom nem akarja létezőnek elismerni a nő-kérdést. Nem akarja ismerni a *dolgozó nőt*, mely nem is az ujkor szülötte, hanem megvolt az emberiség bölcsejénél. A modern kor csak abban különbözik a régitől, hogy a kenyérkereső nő számára számos életpályát kelle bőviteni, mert a statisztikának szinte kétségbevonhatlan törvénye, hogy minél inkább huzódunk Nyugat felé, annál nagyobb a nők *számbeli tulsulya* a férfiak fölött.

A lét sivár mezején lehet, sőt talán kell is a költészet rózsás látásával végig pillantani, hogy bearanyozza azt, de a realis való jelenségeit a poezis segélyével meg nem oldhatjuk. A dolgozó, a kenyérkereső nő jelensége a létviszonyok szükségképi folyománya. Ezen változtatni, ezt kiküszöbölni azzal a jelszóval, hogy a nő helye a családi életen belül van, nem lehet. Sőt még akkor sem, ha mind betiltják a női kereskedelmi tanfolyamokat.

Kétségtelen, az volna az ideális állapot, ha minden nő természetes hivatásának: a családi életnek szentelhetné magát. De az emlitett statisztikai valóság, a városi élet okozta nehézségek a házasság létrejötte körül kapcsolatban a városi viszonyok adta egyéb akadályokkal, a családfő korai elpusztulása stb. mint megannyi ok, hogy a társadalom a kenyérkereső nő fogalmával ne csak megbarátkozzék, hanem egyenesen igyekezzék számára mind tágabb mezőket nyitni. Mekkora ellenmondás is van abban, hogy ez igazságok elismeréséképp alig nyitották meg az egyetemi tanulmányokat a nők számára, s ime most más oldalon a leggyakorlatibb életpályákra való kiképzést akarják korlátozni velök szemben!

Nem kevésbé eredeti, hogy egészen természetesnek találják, hogy a nő, a népbeli nő téglát hordjon, vagy gyárakban szivja a fojtó levegőt, avagy a gazdaságban versenyt törje magát a férfival, de már azt nem, hogy az ugynevezett jobb osztálybeli nők járjanak kenyér után, mintha éppen ezekre nézve nem volna társadalmi tekintetekből is sujtóbb e nehéz helyzet. Hiszen a modern nőkérdés lényegileg a felsőbb rétegek szociális ügye. A nép asszonyai évezredek óta együtt küzdenek, sorvadnak és vesznek el a férfiakkal. Ha ez helyes, miféle jogon korlátozzuk a többi rétegek nőit a megélhetés nehéz küzdelmeiben? Mily botor politika éppen az „uralkodó" osztály részéről, ha saját elemei elől vágja el a haladás utjait s elvágja, mikor mégha akarna sem tudna leányairól ugy gondoskodni, a mint mindenesetre a legegyszerübb, legtermészetesebb volna: a házassággal. Pedig még ekkor is, még ebben a kedvező esetben is nyilt kérdés maradna, hogy mi történjék, ha a kenyérkereső férfi kidől?

Az államvasutak saját adminisztrációját beoszthatja ugy, mint azt érdeke követeli. A vasut megszabhatja, hol, mire, s hány nőt kiván alkalmazni. De hogy a nő kiképzése, különösen kenyérkeresetre való kiképzése megnehezittessék, lehetetlenné tétessék, azt sem ethikai, sem anyagi, általán szociálpolitikai indokokból nem szabad s ily rendelkezés teljesen eltarthatlan is. De a konkret viszonyok okából is az, mert e pályákon a tolongás csak a fővárosban elevenebb, a vidéken ellenben a jelentkezők száma éppen nem mondható nagynak, holott éppen ez uton volna előidézhető, hogy a vidéki társadalom is megbarátkoznék a nők alkalmazásával, kenyérkeresetével.

—g—

A tüdővész.

(F.) Az emberiségnek ez öldöklő réme ismét kiragadta áldozatát. Mult vasárnap temettek egy élte virágában levő ifjut, ki már nagy anyagi áldozatok árán elérte az élete elé tüzött célt, kiben a szerető szülők reménysége élt és aki most már künn nyugszik a hantok alatt oly ifjaú átadva az örök enyészetnek. Gyász költözik a sujtott családi körbe, a kétségbeesés megrenditi ilyenkor az istenben való hitet is. Miért is kell egy ily ifjú reménylteli életnek, oly korán a sirba szállni! És halljuk e fájdalmas sóhajt, halljuk a kétségbeesés jajszavát, folyton sérti fülünket a panasz; de elnémitani nem tudjuk azt, mert biztosan ható gyógyszerünk a tüdővész ellen nincs.

Mi a tuberkulosis?

„Koch tanár kimutatta, hogy bacillus által okozott bántalom. Ezen apró láthatatlan lények a levegőn át a tüdőbe rakódnak, hol alkalmas talajra és meleg helyre találván szaporodnak, gümőket képeznek, ugy hogy lassankint az egész tüdő elmeszesedik, a levegőtől átjárhatlan lesz és hosszas kinlódás után az egyént végképp kimeriti". És épp e hosszu kinlódás borzalmasabbá teszi ez átkos kórt a gyorsan ölő fertőző bajoknál. A környezetnek, a szülőknek látniok kell, mint sorvad szemlátomást a beteg, hallani kell a száraz, mély köhögést, mely törként járja át a hozzátartozók szivét. És ha a beteg a középosztályhoz tartozik, ki nem rendelkezik nagy tőkével, ugy kiöli a családból az örömnek, az életkedvnek legparányibb érzetét is, a szomoruság, a kétségbeesés üti fel tanyáját, melyhez még a betegség hosszadalmassága folytán anyagi gondok is sorakoznak.

Hányszor halljuk, hogy ez vagy az vért köpött, mely körülmény rémülettel tölti el a beteget és környezetet és habár nem is mindenkor veszélyes, de méltán ad e jelenség aggodalomra okot, mert a tüdőből jövő vérzés fontos körjel.

És a bajt tetézi a körülmény, hogy a tuberkulosis örökölhető. Hány ifju, egészséges nő örökölte férjétől e bajt, mely apáról gyermekre száll mint valami örökség.

TÁRCA.

Augusztus 18-án

Dr. Neumann Ede főrabbi által királyunk születésnapja alkalmából az izr. imaházban elmondott ünnepi beszéd:

Tisztelt gyülekezet!

A kimagasló jellemek és nagy lelkek ereje abban nyilvánul, hogy megtagadva egyéni érzelmeiket, legyőzve a szivben viharzó indulatokat, az élet magasabb céljait, a hivatás feladatait, az önalkotta eszményeket tartják szem előtt akkor is, midőn gyengébbek a szenvedések és fájdalmak sulya alatt összeroskadva, megtörve, kedvetlenül leteszik a munka szerszámát, bátortalanságukban, kétségbeesésükben eldobják maguktól a fegyvert, mert azt hiszik, hogy fogytán van erejök és nem képesek megvivni többé az élet küzdelmeit. Vajmi kevesen vannak, a kiket a Gondviselés ily nagy lelki erővel ajándékozott meg, a kik meg tudnak feledkezni indulatjaikról és hajlamaikról, midőn a kötelesség szent földjén állanak, a kik el tudják némitani a szivnek fel-fel hangzó szavát, megzabolázni tomboló hullámait, a kik, akkor is, midőn a szív gyötrő kinjaiban fájdalmasan felzokog, midőn vérző, senyvedő, sajgó sebei a gyógyulás, a hegedés reményét is kizárni látszanak, tántorithatatlanul megmaradnak zászlajuk mellett, azt fennen lobogtatva, húségre és kitartásra buzditva a gyengébbek nagy seregét. Helyesen láttak a régi bölcsek az egyéni érzelmek ezen megtagadásában, önönmagának ezen legyőzésében a hősnek ismertető jelét és tisztelettel és hódolattal borulunk le azok előtt, a kik ilyen diadal által vivták ki maguknak a hősnek babérját, a győzőnek pálmáját.

Ilyen diadal, ilyen fényes, noha végtelenül szomoru diadal fokozta ujból azt a bámuló hódolatot és rajongó szeretetet, amely Magyarország dicsőségesen uralkodó, alkotmányos királyát környékezi. A tengernyi fájdalom, melyet a Gondviselés ama gyászos napon reá mért, a melyen átkos kéz hazánk nagyasszonyának, védőangyalának mennyei tisztaságu szivébe mártotta a gyilkos tőrt, nem volt képes megtörni a hősnek nagy lelkét, lelohasztani azt a lángoló lelkesedést, a melylyel egy félszázad óta népeinek javán, milliók boldogságán munkálkodik és fárad, csorbát ejteni az emberiség legszentebb ideáljaihoz való szeretetén és húségén. A mérhetetlen veszteségnek és végtelen fájdalomnak közössége pedig még gazdagabbá tette azt a nagy szeretetet, a mely a király és nemzet szivét egygyé forrasztotta, még szorosabbra fűzte azt a köteléket, mely hazánkat, e sokat szenvedett sokat vérzett hont azon fejedelemhez köti, a kiért ma milliók szivéből hő ima száll fel a királyok királyához. És ez a nagy szeretet, milliók szivének ezen részvevő dobbanása, a húségnek és odaadásnak azon drága kincsei, a melyekkel a nemzet nap-nap után elhalmozza dicső királyát, egyszersmind a vigasznak, az épségnek és erőnek kiapadhatatlan kutforrása, a melyből a királyi mártir mindig ujból meg ujból merit. Elmondhatjuk az irás szavát: „szeretet és húség óvják a királyt és szeretettel szilárditja meg trónusát."

Szilárdan áll e királyi trón, nem képesek megingatni vészek és válságok. Végig száguldozhatnak ismét a legádázabb viharok népeken és országokon, megrázódhatnak a leghatalmasabb és legműveltebb nemzetek, ez a királyi trón nem fog meginogni soha, mert rendületlenül áll a népek szeretetének és húségének erős és szilárd alapján, mert e szeretet és húség őrző angyalként kiséri azt a királyt, a kiben a nemzet jogainak pajzsát, alkotmányának vértjét, haladásának, emelkedésének, boldogulásának, felvirulásának biztositékát látja. S a mig a dicső király jóságos szeme őrködik felettünk, ez alkotmányt, e jogainkat féltenünk nem kell. Meddő minden kisérlet, hiábavaló minden törekvés, kudarcot vall minden merénylet, mely ez alkotmány megsértését, e szent és elidegenithetetlen jogok csorbitását célozza.

Ezért ünjük meg évről-évre hálás szivvel ezen ünnepnapot, ezért gyarapodik évről-évre az a bensőség, buzgalom és áhitat, a melylyel alkotmányos királynunkért imádkozunk, ezért könyörgünk és esedezünk mindig fokozódó hévvel, hogy a Mindenható áldja, óvja és oltalmazza királynunkat, hosszabbitsa meg napjait, tartson távol lelkétől bánatot és fájdalmat, hegesszze be a sebeket, melyek nagy szivében sajognak.

Ezen imához pedig azon komoly szándék, azon őszinte feltevés és akarat, azon buzgó törekvés és ipsarkodás fűződjék, hogy a nagy fejedelemnek magasztos alakja, nemes példája szünes-szüntelenül szemünk előtt lebegjen, tanitson és oktasson, vezéreljen és utba igazitson, buzditson és lelkesitsen bennünket. Tanuljunk az ő nemes példáján önmegtagadást és áldozatkészséget, kötelességtudást a szó legmagasabb értelmében, húséget, odaadást és lelkesedést hivatásunkért és az azzal járó minden komoly feladatért. Tanuljuk meg legyőzni enmagunkat, megtagadni saját szivünk érzelmeit és indulatjait, tanuljuk meg, hogy a hazához való igaz szeretet, az emberiség nagy és szent ideáljaiért való lelkesedés nem hangzatos szavakban, hanem a haza javának, az emberiség szent céljainak szentelt komoly és buzgó munkásságban nyilvánul. Vésszük be lelkünkbe a haza hslhatatlan dalnokának szavát:

Áldozat s tett, ez a két tükör, mely
A valódi honfiut mutatja.

Áldozni a haza oltárán, mindig készségesen és örömest, lelkesedéssel szolgálni nagy érdekeit, hozzájárulni ahhoz, hogy haladjon, hogy gyarapodjék, hogy tekintélye növekedjék, hogy előkelő helyet foglaljon el a kulturnemzetek sorában, hogy a haza minden polgára a nemzethez való tartozásában lássa boldogságának kutfejét, dicsőségét és büszkeségét, „áldozat s tett" legyen jelszavunk, ezen jelszó követésével bizonyithatjuk be legjobban, legnemesebben, legigazabban, azon dicső királyhoz való nagy szeretetünket és ragaszkodásunkat, kinek áldott neve ma milliók ajkán lebeg, a kiért ma bemutatjuk szivünk áldozatát Neked, Istenünk, mennyei édes atyánk, királyok királya, kinek nevét magasztaljuk most és mindenha. Amen.

Ámor diadala.

— A „Zalai Közlöny" eredeti tárcája. —

ÍRTA: FEHÉR LIPÓT.

Lesujtva sötét arccal támolygott szobájába Torday Andor. Becsapta maga után az ajtót és elszántan dobta le kalapját. Végig borzolta kezével sürü fényes fekete hját és ledőlt a pamlagra, miközben fájdalmas sóhaj hagyta el ajkait. Aztán csak bámult bele a levegőbe, mintha minden gondolat kihalt, kiégett volna agyából és ő csak valaminek a nehézségét érezné, mely megfojtani, összenyomni akarná. Belső zsebébe nyult és elővett onnét egy női arcképet. Nézte, csak nézte azt a gyönyörüséges baba arcot, mely édesen mosolygott le reá, majd odavonta ajkaihoz és megcsókolta azt. „Mégis szeretem" .... sóhajtá. Aztán fájdalmas lemondással rejté el ujra a fényképet; szemeiben a reménytelen szerelem okozta kinos érzés által sajtolt könnyek rezegtek. Sirt, zokogott a szive. Megtudta, hogy mást szeret az a leány, kiért az igazi nagy szerelem minden hevével rajong, kiért feláldozná földi üdvét, kinek egy csókjáért életét adta volna. Behunyta szemeit, hogy annál inkább

Lapunk mai számához féliv melléklet van csatolva.

És a tüdővész, mely hatalmas háboruknál több életet öl meg, eddig még gyógyithatatlan. Az utóbbi időkben ugy látszik megrettent a társadalom a tüdővész pusztitásainak láttára és mindent elkövet a mi hatalmában áll e vész meggátlása céljából. Hivatalos kimutatás szerint, mult évben körülbelül 60.000 ember esett a tüdővésznek áldozatul. Roppant nagy szám ez s méltán kétségbeejtő.

Miután biztosan ható gyógyitó-szer nem létezik, a tapasztalás vezette az orvosvilágot arra a feltevésre, hogy a célszerü kifogástalan egészségi viszonyok, a pormentes, egészséges levegő, a testi erő gyarapitása jó táplálkozás által, azon tényezők, melyek által, a bántalom elrejtett csirája, mely mindnyájunkban meglehet, nem fejlődhetik ki s melyek fokozzák az ellentállási képességet. Természetes első sorban tőlünk függ, hogy átengendjük-e testünket, egészségünket ez eddig alig gyógyitható bajnak.

A tüdőre ártékonyan hatnak a por és füst belélegzése és vigyáznunk kell a hirtelen beálló hőmérséki változásokra.

A belügyminiszter falragaszok utján ismerteti a néppel is a betegség lényegét, s rámutat a védekezési módra. A tüdőbeteg köpete leginkább terjeszti a bajt, ezért rendeletileg intézkedés történt, hygienikus köpőcsészék felállitására mindenütt, hol nagyobb számban gyülnek össze az emberek. Legutóbb olvashattuk, hogy a tüdővész már a hadseregbe is befészkelte magát, onnan is szedi áldozatait, aminek oka az, hogy a legénység folyton együtt van, sok katona alszik egy teremben és egyetlen beteg megfertőztetheti azokat, kikben hajlandóság van a tüdővészre. Különösen a felvidéki ezredekben pusztit a tüdővész és ezért a hadügyminiszter rendeletileg meghagyta, hogy a legénység szobáiban a lehető legnagyobb tisztaságnak kell lenni, azok a katonák pedig, a kiken a tüdővész jelei mutatkoznak, menten elkülönitendők. Szakácsnak csakis orvosilag megvizsgált embereket alkalmazhatnak. Szóval még számos olyan intézkedés van a rendeletben, a mely nagy akadálya lesz a tüdővész terjedésének a katonák közt.

Városunkban elég erősen grasszál a tüdővész; pedig elégszer hangoztatjuk a város egészséges, kedvező fekvését. Mi tehát az oka a tüdővész elterjedettségének? A lakosság, különösen a szegényebb, osztály nem ismeri még eléggé a betegség elleni védekezés módját, amikor még csirájában ellehetne fojtani a bajt, ha az nem a szülőktől örökölt. Másrészt pedig erős terjesztője a tüdővésznek a poros levegő. Ha jól megfigyeljük, tapasztalhatjuk, hogy leginkább a nagyon poros utcák, mint Sopron-utca, legtöbb tüdőbeteget szolgáltatnak.

Tehát egyrészt csak a célszerü egészségi viszonyok megszilárditása, szanatoriumok felállitása, a tüdőbetegnek elkülönitése, portalan egészséges levegő élvezhetése, másrészt a tüdővész kórjeleinek, a betegség lényegének s a vele szemben követendő védekezési módnak népszerü ismertetései, felolvasások által az orvosok részéről s cikkek által a sajtó részéről a módszer, mely az emberiség rémének a tüdővésznek terjedését meggátolhatja és elfojtja.

A Dreyfus-pör tárgyalásáról.

Egy kis bretagnei város, Rennes felé fordul most az egész müvelt világ érdeklődése. Itt tárgyalják Dreyfus kapitány pörének revizióját, mely már több mint négy esztendő óta tartja izgatottságban Franciaország egész társadalmát s melyet rendkivül figyelemmel kisér a külföld is

Rennes város, a hol a nevezetes tárgyalás folyik, a Bretagneban az Ille-et-Vilaine départementban fekszik. Mintegy 70,000 lakósu, csöndes, nyugalmas vidéki város, melynek polgárai békés iparüzéssel, kereskedéssel foglalkoznak, keveset törődve a nagy világ küzdelmeivel, zajos eseményeivel. Legfeljebb, ha az ottani egyetem ifjuságának hangos jó kedve hozott egy kis változatosságot egyhangu életükbe.

Most azonban ugyancsak megváltozott a város képe. Egyszer csak legemlegetettebb helye lett egész Európának; százával tódultak oda az idegenek, külföldiek, foglalkozásukban szorgoskodó hirlapirók, sokat emlegetett, hires emberek, — és elfoglaltak mindeu talpalatnyi helyet nemcsak a vendégfogadókban, hanem a magánházakban is

A derék rennesi polgárok, mint a hirlapok jelentik, nem valami tulságos érdeklődést tanusitanak az idegenek iránt, söt még bizonyos méltatlankodással nézték őket, hogy oly kiméletlenül fölverik városuk kellemes csöndjét, nyugalmát.

Nagy nehézségeket támasztott a tárgyalás elébe az alkalmas helyiség megválasztása. Eleinte a fogházépületben akarták a tárgyalást megtartani de az épület nagyterme e célra teljesen alkalmatlannak mutatkozott Igy hát a lyceumban — igy hivják Franciaországban a gimnaziumainknak megfelelő középiskolákat — kerestek helyet, — melynek diszterme sokkal alkalmasabb e célra.

E terem világitása kitünő és könnyen szellőzhető is, a mi tekintve az augusztusi hőséget, igen fontos körülmény. Négy részre van osztva a terem. A birói emelvényt arra a pódiumra tették, a melyen az iskolai ünnepek alkalmával az ifjuság szokta a szokásos szavalatokat, szini- és zenei előadásokat tartani. Az emelvény mindkét oldaláról egy-egy ajtó vezet a mellékhelyiségekbe.

A baloldali ajtó a vádlott őrségének, a jobboldali pedig a tanuknak a szobájába vezet. A birói emelvény két oldalán hasonló emelvények vannak: a baloldali az államügyészség számára való; itt foglal helyet Carrière őrnagy közvádló, helyettese, Mayense őrnagy, Coupois a jegyző és helyettese, Védrines. A jobboldali emelvényen a védők: Demange és Labori ügyvédek ülnek segédeikkel. A védők előtt a vádlott széke van, a ki mögött mindig ott ül az őrzésére rendelt kapitány. A középen, az elnökkel szemben van a korlát, mely elé a tanuk állanak, mikor kihallgatják őket. Az emelvény lábánál és előtte tizenöt pad van a hirlapirók számára. A többi hely, a mi még a teremben fennmarad a közönség befogadására való. Természetesen csak az juthat be a kinek jegyet sikerült szereznie. A tárgyalást Jouaust mérnökkari ezredes vezeti, a biróság tisztekből áll, kapitánytól az ezredesig. Dreyfus kapitányi egyenruhába vesz részt a tárgyaláson

A vádlotton kivül a közönség érdeklődését főképp a tanuk kötik le, akiknek rendkivüli nagy számát hivták be, hogy annál világosabban legyen kideríthető a nagy pörben az igazság. A tanuk egyik legnevezetesebbike Casimir Périer, a meggyilkolt Carnot utódja a köztársasági elnöki székben. Ő volt a köztársaság elnöke akkor, a mikor Dreyfust pörbe fogták, azt várta tehát a közönség, hogy fontos eddig nem ismert részleteket fognak tőle hallani az ügyről. Nem sokkal Dreyfus elitélése és deportálása előtt hirtelen, az egész világ meglepetésére lemondott az elnöki méltóságról, amit annak idején senki sem tudott megokolni. A kiváncsiak azt remélték, hogy e lemondás okairól is kaphatnak fölvilágositást Casimir Périer vallomásában.

A szenzáció-hajhászók vérmes reményeit azonban csak részben elégitette ki a volt elnök vallomása, mert annak, a mit tőle hallhattak, legnagyobb része csak ismétlése volt azoknak az adatoknak, melyeket már a reviziót elrendelő semmitőszék előtt is elmondott. A mozgalmas jelenetek kedvelőinek azonban nem mindennapi izgalmat szerzett Casimir Périer és Mercier tábornok szembesitése. Mercier volt a hadügyminiszter Dreyfus elitélése idejében s vallomása lényeges pontokban elütvén a volt elnökétől, szükségessé vált a szembesités.

Mint tanukat kihallgatták még Chanoine tábornokot, a Brisson kormány volt hadügyminiszterét, a ki midőn kormánya a pör reviziójára megtette a kezdő lépéseket, hirtelen lemondásával a kormány bukását okozta — és Boisdeffre tábornokot, a francia vezérkar volt főnökét, akik szintén nem mondtak ujat vallomásokban.

Dreyfus két védő ügyvéde közül Demange már akkor is védte, a mikor először elitélték s nagy része volt neki annak a mozgalomnak az előkészitésében és kezdeményezésében, a melynek eredménye a mostani tárgyalás. Labori ügyvéd, a másik védő, csak akkor kezdett a Dreyfus-ügygyel kapcsolatban szerepelni, mikor Zola Emilnek volt az ügyvéde abban a nevezetes pörben, melyet Faure köztársasági elnökhöz intézett nyilt levele miatt inditottak ellene. Zolát ugyan akkor elitélték, de Labori a tárgyalás alatt általános nagy feltünést keltett ügyvédi szakképzettségével, szónoki tehetségével és ügyes védői modorával. Ezóta, bár még aránylag fiatal ember, Páris leghiresebb ügyvédei sorába emelkedett s mikor a Dreyfus-pör revizióját elrendelték, ismét őt kérték meg, hogy Demange mellett védje a vádlottat. A nagy pörben tanusitott magatartása miatt Dreyfus ellenségei részéről sok támadásban volt része s ennek a gyülölségnek tulajdonitható a legutóbb ellene intézett orgyilkos merénylet is. Hogy a merénylő valami rajongástól elvakult ember volt e, a ki a maga jószántából cselekedett, vagy mások bérelték-e föl, azt ma még nem tudhatni De Labori megsebesülése részvétet és megbotránkozást keltett azokban is, a kiktől a legélesebb ellentétek választották el. Sebéből különben már felgyógyult és ismét elfoglalhatta, Dreyfus örömére helyét a védők asztala mellett

Közhivatalnok és magántisztviselő.

A mult hó végén nyujtotta be az osztrák kormány a magántisztviselők védelméről szóló törvényjavaslatot. Egy évvel a köztisztviselők fizetési viszonyainak rendezése után az osztrák államférfiak figyelme kiterjedt azokra is, kik habár hivatalos jelleggel nem is ruházva fel, de ép oly hasznosan szolgálják a közérdekeket.

Egy előkelő budapesti lap rámutat ebből az alkalomból a magyar magántisztviselők nehéz helyzetére s utal amaz általánosan elterjedt téves nézetre, amely szerint a magánalkalmazottak helyzete a közhivatalnokokénál jóval előnyösebb.

S tagadhatatlan, hogy közhivatalnokaink kevés kivétellel azt tartják, hogy sokkal kedvezőbb a sorsa azoknak, akik valamely ipari vagy kereskedelmi vállalat szolgálatába szegődve, munkájuk ellenértékeül csakis anyagi jutalomra és haladásra tartanak igényt. A köztisztviselő s a magán tisztviselő állásának elfogulatlan vizsgálatára s mindegyikök kivánalmai elbirálására a retrospektiv visszapillantás nyujthat legbiztosabb utmutatást.

A történelem folyamata azt mutatja, hogy a közhivatalnok s a magántisztviselő állása és helyzete mindinkább azonossá válik. Legjellemzőbb erre nézve, hogy a közhivatal is inkább életpályává lesz. A legujabb kort, a polgáriasulás korát a középkori mivelődés egyetemes törekvéseivel szemben a szakszerüség jellemzi: minden foglalkozás egy egész élet munkáját kivánja. Fölismerték a kontinentális államokban azt, hogy a hivatalnok kinevezés és előléptetés által nyeri állását. A választott hivatalnok rendesen csak bizonyos ideig gyakorolja funkcióit. Igy Franciaország közigazgatásában a község élén álló maire az egyetlen választott tisztviselő s ehhez képest hivatala csupán 4 évre is szól Hazánkban a törvényhatósági hivatalnokok közül azokat, akik állandók — mint az orvos és mérnök — a törvényhatóság feje nevezi ki.

Nem szabad azonban következtetést vonni a sajátos fejlődésü Angliáról: ott a választás épen nem zárja ki az élethossziglani működést; a vizsgálóbiró és törvényszéki orvos szerepét vivő coroner élethossziglan választott tisztviselő

A hivatalnak életpályává való válása két nevezetes mozzanatra gyakorol befolyást. Elsősorban a javadalmazási viszonyok megváltozására. A tisztviselő polgár munkájáért megfelelő jutalmat kiván. A munka becsének elismerését követi az érte járó anyagi ellenérték jogosultságának elismerése. Eszak-Amerikában senki sem ütközik meg azon, hogy tekintélyes államférfiak, ha pártjuk ügyében utaznak, költségeik megtéritésén felül külön jutalomdijra is tartanak igényt. A fizetés kérdése előtérbe tolul a közhivatalnok életében is. Kifejezést ad ennek az 1893. IV. t.-cikk, amely a rangosztályok mellőzésével fizetési osztályokba sorolta a tisztviselőket. S még Angliában is — ahol pedig a nobile officium mind máig s igazi tiszta alakjában megmaradt — a városokban s a sürübb népességü gyárvidékeken fizetett békebirákat, — stipendiary magistrates, kellett alkalmazni, mert a birtokos iparososztály vonakodott a tiszteletbeli állásoktól. A munka emberei átvitték elveiket a közhivatali életbe.

E fejlődés teljesen kialakult Amerikában, Francia és Németországban s Ausztriában. Hazánk ép most áll a fejlődés folyamában. Hozzánk az abszolut korszak hozta a polgári hivatalnokot, kinek életpályája s kenyere a hivatalszoba és aktái. S a régi magyar nemes mégsem egészen barátkozott meg vele. Gőgös megvetéssel nézne a szolgabiróra, ha hivatali illetményeiből akarna megélni.

De nyilvánvaló, hogy a fejlődés utját követve, az összes hivatalok az életpálya jellegét fogják felölteni és a javadalmazásoknak a hivatalnokélet összes szükségleteit kell, hogy kielégitse.

Ne vegyünk s nem is vehetünk példát Angliáról. Az angol elvektől rég eltértünk, mert a régi magyar autonomia csődöt mondott, amin az abszolutkorszak erőszakosan kivánt segiteni, elpusztitván az önkormányzat életgyökereit. S különösen nagyot tévednénk akkor, ha a választásban látjuk az önkormányzat éltető elemét, holott Angliában a legfőbb grófsági hivatalnokok, még a békebirák is kinevezettek! s az állami fenségjogok gyakorlói.

Másik fontos mozzanat, melyet figyelembe kell vennünk, a hivatali állás függetlensége. A középkorban a hivatalvásárlás biztositotta a hivatal állandóságát. Utóbb a polgárok jogainak biztositása tette szükségessé, hogy felettük csak olyanok gyakoroljanak hatóságot, akik minden befolyástól mentek és érintetlenek. Ezt az állandó és független létet előbb érte el, ép a most emlitett közjogi mozzanatok folytán, a közhivatalnok. A magántisztviselőt főnöke felfogad a és elbocsáthatja, amikor neki tetszik; az ujabb törvények azonban feltételekhez kötik a hivatali viszony felbontását, igy a kereskedelmi és ipartörvény, a nagyobb intézetek és vállalatok pedig hivatalnokaik alkalmazási viszonyaiban mindinkább követik az állam rendszerét. Forditva volt Amerikában, a hol a közhivatalnokokat ugy menesztették, mint a béreseket: Washington és Monroe még csak 9 hivatalnokot bocsátott el, Jackson már 230 magasabb hivatalnokot. A polgári világ hazájában a magánalkalmazottak módjára bántak a közhivatalnokokkal. Magyarázatul csak az szolgálhat, hogy ott egyik pályáról a másikra átmenni sokkal könnyebb, mint egyebütt.

---

lássa szive imádottjának bájoló alakját; nem is vette észre, amint nesztelenül nyilt meg a lakásba vezető ajtók egyike és azon egy lenge, sugár termetü, igéző szépségü leány lépett be. Fehérbe voltak gyengéd idomai burkolva. Arca rózsáit még inkább kiemelte a sötét hajzat, mely köríté, egyes hajfürtök arcába lógtak, mintha a sötét éj nyulna bele valami rózsás birodalomba. És szemei kékek valának, két darab a kéklőn ragyogó égboltozatról. Pici orr, remek ajk, gömbölyü áll egésziték ki bűvölő, üde szép arcát.

A leány megállott, s kiváncsian szemlélte bátyját. Majd odalibbent hozzá:

— Andor . . . , — a férfi felveté szemeit — bátyám, mire gondolsz, vagy . . . kire, ha szabad kérdenem?

Andor felült a pamlagon. Könnyes szemeit felveté nővére arcára; megfogta annak kezét és gyengéden maga mellé vonta:

— Ülj ide mellém, szép kis Diduskám. Te szereted ugy-e, szereted és mindig fogod szeretni a te bátyádat?

A leány bátyjához simult:

— Hisz te olyan kimondhatatlanul jó vagy; mindenki szeret s én ne szeretnélek?

— Miért vagy oly szomoru — s megsimogatta arcát — miért nem mosolyogsz?

Jó Diduskám, hogyan mosolyogjak, midőn sajog a szivem, zokog a lelkem, s kedélyem oly nyomott . . . Nem, nem tudok mosolyogni . . . Szeretem, hogy bejöttél, a te jelenléted, a te mosolygó, üditő ártatlanságod megnyugtat kissé és megzavarja gyötrési munkájában a bensőmben duló fájdalmat.

— Fájdalmat?! . . . . ugy-e csak tréfálsz?

— Nem, jó kis nővérem, nem tréfálok . . .

— Tudod mi az, midőn a sziv hő szerelemre gyullad, midőn szilaj sebességgel rohan a vér a lüktető erekben, midőn minden jó és rossz gondolatot minden időben csak egy lény foglalkoztat, mely lény magasan kiemelkedik a többi közül, bájolón, hóditón, uralkodva mint a mesebeli tündérkirálynő? Tudod mi az, midőn valaki igazán, szerelemmel szeret? . . . Nem felelsz, . . . nem tudhatod . . . persze nem tudhatod . . . de tudom én!

— Szerelmes vagy? . . . Hát a szerelem fájdalmat okoz? . . Nem értem.

— Ne is értsd meg soha Diduskám! A szerelem a menyország üdvét képes levarázsolni a földre és a szerelem megtudja nyitani a pokol kinszenvedéseit, az igazán érző szivnek . . .

— Hány éves vagy te most?

— Tizenkilenc, miért kérded?

— Voltál már szerelmes? . . Elpirulsz s nem felelsz . . .

— De bátyám . . .

— No jól van, bocsásd meg kérdésemet. De hisz minden élő lény életegén egyszer okvetlen leragyog a szerelem napja, eljön az idő, midőn te sem tudod majd eléggé vértezni szivecskédet Ámor nyilai ellen és akkor jaj neked, ha azt szereted, ki téged nem szeret!

— Az borzasztó lehet, felelt a leány elhalványodva.

— Borzasztó igen, . . . nagyon borzasztó. Mikor arra gondolok, hogy ő mást szeret, akkor minden perc, melyet átélek, kinpadra feszités számomra, akkor bomladozni kezd bennem a józan ész és attól félek, hogy megőrülök! — Ő mért van ez igy!

— Nyugodj Andor, . . . kiről beszélsz?

Andor elővette a fényképet és odanyujtá:

— Itt van, . . . a barátnőd . .

— Áh Ella!?

— Ő igen . . . Őt szeretem, imádom őt bálványozom!

— És ő téged . . .? Kérdé mohón a leány.

— Ő nem szeret . . mást szeret . . . mást.

— De biztosan tudod ezt?

— Tudom, ma tudtam meg . . . Eláéknál voltam a parkban egyedül. A lombok által elrejtett helyen ültem, midőn hátam megett léptek neszét és beszélgetést hallottam Akaratlanul fültanuja voltam beszédjöknek, mert ketten voltak, Ella és Szalmay Feri.

— Szalmay Feri! ? . . . kiáltott fel akaratlanul a leány, miközben reszketés futotta át tagjait. Azon név emlitése szivébe nyilallott, szivét őrületes dobogásra késztë. Bátyja észrevett valamit, csodálkozva nézett nővérére:

— Mi lelt? . . . miért sápadtál el? . . .

— Én? . . . dehogy . . . . válaszolt a leány zavarát palástolni akarván csodálkozom, hogy Szalmay Feri . . . hisz kebel barátod . . . de hát mit beszélgettek?

— Bucsuztak épp; Ella azt mondta Ferinek; „Nagyon örvendek, hogy kitárta előttem keblét, szivét s csak annyit mondhatok, hogy bizhatik bennem.“

Feri erre meg igy felelt: „De még inkább boldoggá tett nagysád engem őszinte vallomása által, igyekezni fogok, hogy bizalmát kiérdemeljem és hiszem, hogy kölcsönös vallomásunk az oltárhoz vezetend engem is, kegyedet is.“

Diduska mialatt fivéré beszélt, egész testében remegett, s hogy Andor ezt ne vegye észre, lassan kivonta kezeit fivére kezéből De hirtelen szédülés fogta el, nagyon elhalványult szép arca, annyira, hogy midőn fivére reá tekintett, megrémülve hallgatott el és ijedten kérdezte:

— Diduskám, mi bajod, . . . te rosszul vagy! . . .

— Jaj! . . . sóhajtott fel a leány, itt . . . oly nehéz . . . s szivére nyomta kezét.

Andort egész valcjában megrázta egy gondolat, mely hirtelen agyába villant és valami balsejtelem által késztetve rémülten kiáltott fel:

— Leány! . . te . . . te szereted . . . . . Ferit?! A leány nem tudott szóhoz jutni, összeszoritá valami a torkát, s egyszerre fuldokló zokogással borult oda fivére vállára. Szerette Szalmay Ferit az első szerelem legtüzesebb szenvedélyével. Bátyja elbeszélése lerántotta szerelmi egéből és szerető szivének oly határtalan fájdalmat okozott, hogy nem birta azt fivére előtt elnémitani.

A csalódás fáj, a reménytelen szerelmi érzet tudata nagy kinokat okoz Ott sirta a gyönyörü ifju lány e kinos fájdalom könnyeit bátyja kebelén. A bátyja meg vele sirt és összefolytak az egyazon fájdalom sajtolta könnyek.

— Hát igy vagyunk . . . sóhajtott Andor, én jó kis szegény Diduskám, hát nagyon szereted?

A leány leküzdötte némileg a bensejében forrongó vihart, letörölte könnyét, s fáradtan hajtotta keblére fejét.

— Szerettem, mondta tompa hangon . . . . de már vége . . . . Kiszakitom emlékét szivemből, ha összeszakad is bele, ... de ő ne tudjon meg soha semmit . . . .

— Ugy édes légy csak erős, erősebb mint én, mert én nem tudlak vigasztalni sem. Hát mivel érdemeltük mi e bánatot, kétszeresen fáj a tudat, hogy te is szenvedsz. A leány mélyen sóhajtott, s elmerülten hallgatott. Csendesség lett a szobában. A délutáni napsugárak fénylő sávokat huztak a szoba falaira és bevonták aranyos szinnel a két ifju, csalódott szerelmes bánatos vonásait

Egyszerre gyors léptek zaja és erős kopogás riasztotta fel őket; s a második pillanatban Szalmay Feri lépett a szobába.

A leány hidegen köszönt és szobájába sietett. Ottbenn ledőlt egy női arckép előtt, s megteltek szemei ismét könynyekkel:

— Ó drága, jó anyám, te látod szenvedésemet, ismered e fájdalom nagyságát, hozzád könyörgöm őrködj onnan felülről felettem, légy védő angyalom, mert nagy szükségem van egy vezérlőre, ne hogy a kétségbeesésbe rohanjak. Ó ha élnél, ha szerető anyai kebleden panaszkodhatnám el bánatomat . . . . Szegény jó fivérem . . . ő is . . .

Különösen nyilvánul a fejlődés a nyugdijintézmény kifejlésében. Az állam még elbocsátása után is gondoskodik hivatalnokairól. Ezt ma a magánintézetek is hovatovább elfogadják. Kiterjesztését célozza az emlitett osztrák javaslat.

Nálunk még folyamatban van az asszimilálódás. Nyilván ez az oka a két osztály ellenséges indulatának is. A közhivatalnok irigyli a magántisztviselő könynyebb életmódját, emez meg amannak biztos állását. Mindkettő téves és elhamarkodott nézet. A fejlődés odairányul, s csak akkor leend Magyarország jól igazgatott állam, ha a közhivatalnok ép oly szerényen s kötelességtudóan végzi munkáját, mint a magánt sztviselő: a magánalkalmazottat pedig áthatja a tudat, hogy ő is a közjavaért dolgozik.

DR. KÁRMÁN ELEMÉR

Kereskedelmi s iparkamara.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak igazgatósága mintegy 7100 tonna különféle ócska acél- és vassin eladására hirdet pályázatot. Ajánlat részmennyiségre is tehető. A zárt irásbeli ajánlatok legkésőbb f. é. szeptember hó 13 án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, Budapest, Andrássy ut 73 sz. II. em., nyujtandók be. Erről az érdekelt köröket oly megjegyzéssel értesitjük, hogy a részletes pályázati hirdetményt aziránt kifejezett kérelemre készséggel megküldjük. Sopron, 1899. évi augusztus havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** Az alsó-lendvai kir. járásbiróság 1900., 1901. és 1902. évi fütőanyag szükségletének biztositása végett 88.7 cm. jó minőségü bükhasábfa szállitására f. é. szeptember hó 16-án d. e. 10 órakor szóbeli és irásbeli ajánlatok alapján nyilvános árlejtést tart. Mire oly megjegyzéssel hivjuk fel érdekelt köreink figyelmét, hogy az 50 kros bélyeggel ellátott irásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéseig nyujtandók be, a bánatpénz 20 frtban állapittatott meg, s a szerződési feltételek a rendes hivatalos órák alatt nevezett járásbiróságnál tekinthetők meg. Sopron, 1899. évi augusztus havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

— **Hirdetmény.** A m. kir. államvasutak igazgatósága 40.000 különféle nagyságu sásgyékény az 1900., esetleg az 1901. és 1902. években leendő szállitására pályázatot hirdet. A sásgyékények szállitása csak oly vállalkozónak adatik ki, a ki szerződésileg kötelezi magát, hogy a gyékényeket háziiparosokkal késziteti el és a háziiparosoknak a szerződésileg biztositott egységárakból 80%-ot mindenkor a háziiparosoknak a községekben a beváltás idején levonásmentesen kifizet. Az egyévre megrendelt mennyiség az illető év szeptember, október és november hónapjaiban egyenlő házi részletekben szállitandó. A szállitások minták szerint teljesitendők. A szállitási föltételek valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők, vagy a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál a megállapitott áron megszerezhetők. A bekivánt anyagminta „Minta 110.412/99. sz.-hoz" föliratttal az anyag- és leltárbeszerzési szakosztályba (Budapest, Andrássy-ut 73. sz. II. em. 43. ajtó) bérmentve küldendő. A különféle nagyságu sárgyékények szállitására külön-külön is lehet ajánlatot tenni, még pedig vagy egy, vagy három évre. Az ajánlatok f. é. szeptember hó 12-éig az anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál nyujtandók be. Sopron, 1899. évi augusztus havában. A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

HIREK.

— **A magyarosodás érdekében.** A kormány, igen helyesen, messze kiható intézkedéseket szándékozik tenni a magyarosodás érdekében. Elhatározta, hogy az 1900 évtől kezdve a kereskedői és iparosi, egyszóval bármiféle cimtábla-felirat csak magyar lehet, csak magyar szövegü ürlapok bocsáttatnak forgalomba és csakis azon kereskedők könyvei fognak hitelességgel birni, melyek az állam nyelvén vezettetnek. Ez az intézkedés ki fog terjedni ugy a fővárosra, mint az ország egyéb városaira és községeire is.

— **Eljegyzés.** Egy derék öreg urnak az emléke szállt felénk, ki már jó néhány év előtt hunyta le örök álomra jóságos szemeit, mikor a következő eljegyzési tudósitást olvastuk: Filipovics József és neje Bátorfi Emilia, örömmel tudatják Irénke leányuknak, — Gulyás Ferenc urral Somogyvármegye kir. tanfelügyelőjével történt eljegyzését, Budapesten 1899. augusztusi havában. Filipovics Irénke unokája lapunk egykori felelős szerkesztőjének, boldogult Bátorfi Lajosnak. Isten rendeltetéseként nem érhette meg a tisztelt öreg ur, hogy szeretett unokáját, kinek egy egész kötet verset szentelt, az oltár előtt láthassa, de fenntről bizonyára örömtől nedves szemekkel szemléli övéi boldogságát és szószólója lesz a leghatalmasabb Ur előtt azoknak érdekében. Mi is őszintén, szivből gratulálunk a boldog jegyes párnak.

— **Miniszteri megbizatás.** A földmivelésügyi m. kir. miniszter Gyulay Károlyt, a csáktornyai állami tanitóképzőintézethez beosztott gazdasági tanárt, a gazdasági ismereteknek minél szélesebb körben való terjesztése érdekében f. évi szeptember hó 1-től kezdve Zalavármegye területére a gazdasági vándortanári teendők ellátásával, továbbá a Zala- és Vasvármegyében folyamatban levő, a gazdák által eszközölt és a kormány által támogatott növénytermelési és trágyázási kisérletek felülvizsgálásával és szakszerü ellenőrzésével megbizta.

— **Körjegyző választás.** A megüresedett nagylengyeli körjegyzői állás betöltésére a novai járás főszolgabirája pályázatot hirdet. Választás határidejéül 1899. augusztus 28. napjának d. e. 9 órája tüzetett ki Nagy Lengyelbe, az iskolahelyiségbe. A körjegyző javadalmazása: év fizetés 400 frt, lakbér 200 frt vagy természetbeni lakás, iroda és fütési átalány 114 frt 68 kr. adószedési fuvarátalány 75 frt 60 kr., hivatalos utazásokkor a körben 1 frt azonkivül 2 frt nap- és fuvardij, végül 80 frt anyakönyvi tiszteletdij. Pályázati kérvények a választást megelőzőleg 48 órával a novai járás főszolgabirájához adandók be.

— **A katonai ellenőrzési szemlék** a miniszter által jóváhagyott utazási tervezet szerint a következő napokon lesznek: Keszthelyen október 5, 6 és 7-én; Pacsán október 9. 10 és 11-én; Z.-Szt.-Gróton október 13 és 14 én; Sümegen október 16. 17 és 18-án; Tapolcán október 20, 21 és 23-án B.-Füreden október 25, 26 és 27-én: N.-Kanizsán október 9 10 (járásiak) 11 és 12-én (városiak); Letenyén október 5 és 6-án; Perlakon október 9 és 10 én; Csáktornyán október 12. 13 és 14-én; Alsó-Lendván október 15. 17 és 18-án; Nován október 20-án; Z. Egerszegen október 23 és 24-én. Utószemle lesz a n.-kanizsai cs. és kir. 48-ik számu hadkiegészitő parancsnokságnál nov. 21-én a tapolcai, sümegi, keszthelyi, n.-kanizsai, novai, z.-egerszegi és z.-szt.-gróti járások részére és nov. 22-én a perlaki, letenyei, alsó-lendvai és csáktornyai járások részére.

— **Tanitóválasztás.** Fliszár Miklós vizi-szent-györgyi kántortanitót a mura-szent-mártoni, nyugdijazás folytán megüresedett kántortanitói állásra megválasztották.

— **Petőfi és az iskolák.** A Petőfi emlékének országos ünnepléséből az iskolák a nyári szünet miatt nem vehették ki részüket. Ez azonban nem mentheti fel őket attól, hogy később ők is ne ünnepeljenek. Örömmel jelentjük, hogy a nagyváradi tanárok és tanitók ebben elöljárnak és tervezik, hogy az iskolai év kezdetén Petőfi ünnepet rendeznek. A nagyváradiak tehát megkezdték, s hisszük, hogy követi őket az egész magyar tanár- és tanitó világ. Petőfi szellemének a magyar iskolából kiveszni nem szabad s ezt megőrizni, ápolni, kultusszá emelni a tanárok és tanitók magasztos feladata.

— **Halálozás.** Mult vasárnap délután kisérték a temetőbe Horváth Lajos posta és távirdatisztet, — kit élte tavaszán 25 éves korában ragadott ki a halál övéi köréből. — Nagy részvét mellett ment végbe a temetés, szem nem maradt könny nélkül, látva a gyászolók fájdalmát. A halál oka: tüdőgümőkór.

Egy nemeslelkü, a legszebb lelki tulajdonokkal megáldott jótékony nőnek elhalálozásáról értesültünk. Özv. Scheyné szül. Horschetzky Mária urnő áldásdus életének 78 ik évében Ischlben hunyta le örök álomra szemeit. Az elhunyt leánya volt a nagy tiszteletben és becsülésben állott Dr. Horschetzky orvosnak, ki annak idején helyben működött. A megboldogult, kinek hült tetemei e hó 25-én délelőtt 10 órakor helyeztettek Bécsben örök nyugalomra, a jótékonyságot nem hivalkodásból, hanem nemes szivének sugallatából üzte s miután földi javakból bőven kijutott része, számtalan szegényt gyámolitott és nagyon sok könyet száritott fel. Rokonairól soha sem feledkezett meg, mintaképe volt ő az áldozatkész, szerető testvérnek. Kilenc testvér és számos rokon gyászolja a nagyeszü, fenkölt lelkü nő halálát.

— **Az uj plebános székfoglalása.** Németh János Sümeg város uj plebánosa Szent István napján reggel 9 órakor tartotta mint sümegi plebános első szt.-miséjét és prédikációját.

— **Az alsó-lendvai** plebániai templom szakértőleg megvizsgáltatván, oly állapotban találtatott, hogy bedőlése minden percben várható, miért is az hatóságilag bezáratott. A templomot le fogják bontani s helyére egy ujat és nagyobbat fognak épiteni.

— **Huszárszázadosok párbaja.** Keszthelyen két huszárszázados vasárnap sulyos feltételü pisztolypárbajt vivott. Prichradny Elek és Baur József honvédhuszárszázadosok voltak az ellenfelek. A kaszárnya lovagló iskolájában folyt le a párbaj. A feltételek igen szigoruak voltak: háromszori golyóváltás, husz lépés távolságról öt-öt lépés előlépéssel. Sebesülés azonban szerencsére nem történt.

— **Százados iskolai ünnepség.** A csurgói államilag segélyezett ev. reform. főgimnázium szeptember 14-én tartja fennállásának százados ünnepségét. Az intézetet reformátusok részére gróf Festetics György róm. kath. főur 1792-ik évben alapitotta, melynek fejlődéséhez kisebb nagyobb alapitványokkal hozzájárultak Somssich Pál s a Somssich család grófi ága, ugyszintén az Inkeyek is. Festetics Tassilo gróf, követve ősei szép példáját, 1883. óta évenkint 300 frttal járul a gimnázium fentartásához. Az uj főgimnázium mely 80000 frtba került, ez alkalommal leend ünnepélyesen felavatva és Soltra Alajos mellszobra lelepllezve. Soltra az utóbbi években 30000 frtot hagyományozott, melynek kamatait több szegénysorsu tanuló élvezi. A dunántuli reform. egyházkerületi gyülés is az ünnepség emelése céljából ez időben Csurgón tartja üléseit Tisza Kálmán, Darányi Ignác földmivelési miniszter és Antal Gábor püspök részvételével. A kis Csurgó egy néhány napra megélénkül és sok idegent lát falai között. Az ünnepség lefolyásáról annak idején majd bővebben.

— **A királyi palota függő kertje.** Az épülő királyi palotának egyik legszebb disze lesz a király függő kertje. A függő kertet vasoszlopokra a palotának a Gellértbegy és a Duna felé néző oldalán helyezik el s ott fenn a magasban Budapest palotái fölött fog pompázni a délszaki növényekkel és más diszvirágokkal beültetett kert. A függő kert déli sarkában remek lugast készitenek, ahonnan az uralkodó kényelmesen ülve élvezheti a nagyszabásu kilátást. A virágágyak között apró szökőkutakat helyeznek el, amelyek kristályos vizet fognak a magasba szórni.

— **Magyar nemzeti eskető szertartás.** Magyarországon nemsokára gyökeresen megváltozik az esketésnél szokásos ceremónia. Vaszary Kolos hercegprimás feliratot intézett a római szentszékhez, engedje meg, hogy Magyarország egyházaiban ne a jelenlegi római szokások alapján történjék az esketési szertartás, hanem legyen az hagyományos nemzeti jellegü. — A római szentszék pásztorlevele megadta erre a beleegyezést és igy tárgyalás alá vették a dolgot. Esztergomban pár nap óta uj katholikus eskető szertartáson dolgozik egy országos bizottság, mely az összes egyházmegyék kiküldötteiből alakult. Az eskető szertartást Pázmándy Péter magyaros alkotása szerint dolgozzák át az ezzel megbizott egyházférfiak, visszaszállitván a régi eredeti formát.

— **Levelezés a csomagokban.** — A kereskedelmi miniszter megbizásából Szalay Péter posta- és távirda főigazgató folyó évi julius hó 24-én az alábbi figyelmeztetést bocsátotta ki: „Utóbbi időben mind gyakrabban előfordul, hogy vasuti (gyorsáru és közönséges) szállitmányokban levelek és személyes levelezés jellegével biró közlemények helyeztetnek el. Minthogy a „Postai Tarifák és Postaüzleti Szabályzat" I. rész 1. §-a értelmében a levél, azaz tényleges es személyes levelezés jellegével biró közlemény szállitása a posta kizárólagos jogát képezi, ebből folyólag a vasuton és gőzhajózási vagy más magánszállitási vállalatok által szállitott csomagokban elhelyezett minden személyes és tényleges levelezés jellegével biró legcsekélyebb közlemény — legyen az akár nyitva, akár zárt boritékban elhelyezve — postajövedéki áthágást képez s az elvont postailleték tizenkétszeres összegéig terjedő, de legalább egy forint pénzbirsággal büntettetik. Erről a közönséget tájékozás és alkalmazkodás végett értesitem. Megjegyzem egyszersmind, hogy a Magyarország területén feladott és itt kézbesitendő, vagyis a szorosan vett belföldi forgalomban postán szállitott csomagokba levelek elhelyezése meg van engedve. Az osztrák posta területén kézbesitendő s a postán szállitott csomagokba is szabad a csomag cimzettjéhez intézett egy levelet elhelyezni. A többi külföldi forgalmi viszonylatban szállitott postai csomagokban levelek elhelyezhetése tekintetében a közönség feladata tájékozást szerezni, s az erre vonatkozó szabályokhoz saját érdekében alkalmazkodni."

— **A villamos világitás** e hó 21-én este felmondta a szolgálatot. Az áramfejlesztő gépen hiba esett, mely hibát azonnal helyre hozni nem volt lehetséges. Előszedték tehát a mi régi petroleumos lámpáinkat és ezeknek kellett volna pótolni a világitást. Szerencsére épp az este holdtöldte volt és igy a hold födte be ezüst palástjával a homályt.

— **Két utca-sarki lámpa e hó 21. este.**

— Á kedves kolléga, még csak most veszlek észre, hát téged is kihoztak?

— Nini te vagy az? hja nagyon homályosak a szemeink.

— Bizony jó néhány éve már, hogy nem láttunk világosságot, hol vannak azok a szép idők, midőn még fényesen ragyogtunk.

— Kolléga! (nagyokat pislogva) a levegő elálmosit!

— Én meg nem tudom elviselni a holdvilág fényét (még nagyobbakat pislogva.)

— Nem vagyunk mi már e világra valók!

— Ó sötét kamara, de áhitozom utánad!

— Roppant bágyadt vagyok, (nagyokat hunyorgatva).

— Én is, (még nagyobbakat kunyorgatva.)

— Kolléga jó éjszakát, (elalszik.)

— Jó éjsz . . . . (szintén elalszik.)

Sötét éj; csak a hold világit.

— **A barcsi izr. templom felavatása** e hó 21-én ment végbe, a barcsi lakósság nagy részvétele mellett. Előbb bucsut vettek a régi templomtól, itt dr.

Felállt. Magában kérdezte, vajjon miért jött Szalmay; de nem gondolkodhatott tovább, mert nagy zajjal tárult fel az ő szobájának ajtaja és azon Ella repült be nagy vigan. De megdöbbent, látva Didának komoly, a szokottnál halványabb arcát.

— Jó napot Dida, mi bajod . . . talán rosszkor jöttem?

— Nem. tessék, ülj le.

— Nem nem ülök, nem akarlak zavarni, pedig nagyon fontos megbeszélni valóm volna. . . . téged is nagyon érdekelne . . . De hát mond meg — szólt most közelébb lépve Ella — miért vagy oly szomoru, oly kedvtelen?

Nem mondhatom meg . . . , mi közölni valód van?

— No jól van elmondom, mert azt hiszem fel fog viditani. Tulajdonképpen én most a Galeotto szerepét játszom. Szalmay Feri ma nálam volt . .

Dida nagyon figyelni kezdett.

— Nagy bevezetés után végre kibökte, hogy ő halálig szerelmes te beléd . . .

Dida felszisszent:

— Ella! kegyetlen játékot üzesz velem szakitá félbe barátnőjét, miközben vad haraggal villogtak szemei.

Ella szinte megijedt. Szivére tette kezét és az őszinteség csalhatatlan hangján mondta:

— Dida, esküszöm neked, hogy a teljes igazságot mondom . . .

— Ej! kiáltott haraggal Dida — te szereted Szalmayt!

— Éééu? . . . De hát kérlek hallgass meg! Bevallotta, hogy szerelmes beléd, nélküled nem bir élni és megkért, hogy miután ő nem mer közeledni, legyek szószólója és kérdezzelek meg ha nem idegenkedsz-e tőle, hogy ha vehet e magának bátorságot kezedet megkérni . . .

Dida arcát biborszinüre festé az indulat. Leste a szavakat barátnője ajkairól, minden kiejtett szava gyógyitó balzsamként hatott szivére. Érezte mint oszladozik, mint foszlik a fájdalom, mely előbb hatalmába kerité és a két ég és öröm megzavarták fejét:

— Várj kissé — szólt Ellához — és homlokára szoritá kezét. Össze akarta szedni gondolatait. Majd hirtelen kérdé:

— De te nem mondtad neki, hogy szereted, . . . hogy te szereted őt?

— De hát hogyan mondtam volna, mikor nem szeretem!

— Dehogynem — vágott közbe Dida türelmetlenül és még mindig kételkedve — mondtál neki valamit . . szerelemről . valamit mondtál neki . .

— De kérlek, ha nem engedsz szóhoz jutni . . . Megmondtam neki, hogy én is szeretek valakit, még pedig a jó barátját és megkértem, hogy viszontszolgálat fejében beszéljen ő az én érdekemben . . .

— És ki az, kit te szeretsz, mond meg nekem kérlek, nagyon kérlek? . . .

Ella lesütötte szemeit és elpirult:

— Nem mondhatom meg azt, különösen neked nem . .

— Hát mégis szereted Szalmayt . . . őt, ne tagadd! szólt indulattal Dida.

— Esküszöm, hogy nem őt!

— Könyörgöm, kérlek hát, valld meg nékem, ki az, kit te szeretsz; . . tudod, kinek a boldogsága függ szerelmedtől? — a fivéremé!

— Andor . . . ? de hogyan gondolod ezt, szólt Ella örömteljesen meglepetve.

— Andor szeret téged, imád, bálványoz!

Az én szivem meg csak ő érte dobog! rebegte Ella örömittasan és Dida nyakába borult . .

Dida most már mindent megértett. Örömsikojjal zárta keblére Ellát, csókolta arcát, száját, ugy, hogy ennek védekeznie kellett barátnője végtelen örömének nyilvánulásai ellen:

— Te bohó, hagyj már el, hisz anynyira lefoglalsz, hogy nem is érek rá örülni, gondolkodni ama boldogság felett, mely szemeim elé tárult.

— De nemcsak te vagy boldog, én is, én is, rivallt ujjongva Dida, mert szeretem Ferit, szeretem azt az édes embert!

— Igazán?! kiáltott fel Ella, ó mily határtalan öröm ez!

Aztán összefogództak, s körültáncolták a szobát, sirtak, nevettek, ugráltak; kis gyermekekké avatta őket azon mindenekfelett édes boldogitó tudat, hogy szeretnek és viszont szerettetnek. .

Egyszerre Andor szobájából belépnek, Szalmay Feri és Andor, mindketten örömtől s boldogságtól sugárzó arccal. Meglátták a két leány gyermekes pajkosságát, kik rösteltek kicsit, hogy meglepettek. De aztán négy tündöklő szempár tekintete mélyedt egymásba. A szemek mindent elbeszéltek és a másik pillanatban nem volt földi hatalom, mely a szerelmes párokat visszatarthatta volna, hogy egymás keblére ne rohanjanak

Torday Andor és Szántó Ella Szalmay Feri és Torday Ida nemsokára egy napon esküdtek örök hüséget egymásnak.

Selyem-damasztok valamint fekete, fehér és szines Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, csikos, kockázott, mintázott és damaszt stb. (mintegy 240 különböző fajta és 2000 különböző szin- és árnyalatban stb.)

75 krtól 14 frt 65 krig méterenként és selyem-brocatok — saját gyáraimból

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstabér-, vámmentesen s házhoz szállitva.

Minták postafordultával.

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Henneberg G. selyemgyárai, Zürichben

(cs. és kir. udvari szállitó).

Löwy Ferenc nagyatádi rabbi szónokolt meghatón. Azután az ottani hitközség négy legidősebb tagja a baldachin alatt vitték a főkántor és a többi hitközségi tag kísérete mellett a négy tórát az uj templomba, ahol zugó orgonahang mellett helyezték el azokat. A mintegy 15—20 percnyi ideig tartó uton a lakósság képezett sorfalat. Az uj, rendkivül díszes templom, mely 33.000 frt költségen épült, zsufolásig megtelt közönséggel, valláskülömbség nélkül. Az örök mécset Dr. Hercog Manó kaposvári főrabbi gyujtotta meg, aki a nagyhatásu szép ünnepi szónoklatot is tartotta az uj templomban. Kartschmaroff Leó helybeli főkántor gyönyörü éneke, mely, majd fülbemászón, finom árnyalattal hangzott, majd hatalmas erővel szárnyalta tul az orgona és énekkar fortéját, hullámzó harsogással töltve be a templom legkisebb zúgát, mindvégig ünnepi hangulatot teremtett, s az áhitatot még inkább fokozta a helyi izr. imaház énekkarának kifogástalan, preciz éneke. A művészi orgonajátékot Polják Miksa, az itteni izr. templom orgonistája szolgáltatta. Este nagy társasvacsora rendeztetett, a melyen Barcs város társadalmának előkelősége vett részt és amelyen Psik Lajos, a város országgyülési képviselője is felköszöntőt mondott.

— **Iskolai beiratások 1899/1900-ik tanévre a róm. kath. főgimnáziumban.** I. A jövő tanévre a beiratások — az „Középiskolai Rendtartás" értelmében — szeptember hó három első napján történnek, d. e. 9—12 ig és d. u. 3—5-ig. 3-án vasárnap lévén csak d. e. 9—12-ig. Ezeket megelőzik aug. hó 30 és 31-én a felvételi, javító és pótló vizsgálatok. A felvétel szabályai a következők: I. A növendék szülői vagy ezek megbizottjai kiséretében jelentkezik az igazgatóságnál, s itt felmutatja az előbbi tanévről szóló iskolai bizonyitványát, továbbá keresztelő levelét, illetőleg születési bizonyitványát, végre orvosi bizonyitványt arról, hogy mikor volt utoljára beoltva s milyen eredménynyel. Az I. osztályba csak olyan növendékek vétetnek fel, kik életök 9 évét már betöltötték és vagy a népiskola IV. osztályáról érvényes bizonyitványt mutatnak fel, vagy felvételi vizsgálaton igazolják, hogy az emlitett osztály tananyagához mért képzettséggel birnak. 2. Felsőbb osztályba csak azon tanuló léphet, ki a megelőző osztályban minden rendes tantárgyból — nem számitva ide a szépirást és tornázást — legalább is elégséges osztályzatot nyert. II. Javító vizsgálatra bocsáttatnak: 1. Olyan egy tantárgyból bukott és legalább szabályszerű erkölcsi jegygyel biró tanulók, kiket erre a tanári kar itélete feljogosit, mely körülmény az iskolai bizonyitványban jelezve van. 2. A két tantárgyból bukottak közül azok, kik erre a tankerületi kir. főigazgatóságtól engedélyt nyernek. III. Pótló vizsgálatra igényt tarthatnak azok, kik a betegség vagy egyéb fontos ok miatt le nem tehették az évzáró vizsgálatokat. A betegség igazolására hatósági, vagy hatóságilag megerősitett orvosi bizonyitványt kell a kérvényhez mellékelni. A pótló vizsgálat csak teljes vizsgálat lehet, melyért, valamint a javitóvizsgálatért sem kell dijat fizetni. IV. A gimnázium V. osztályába lépő tanuló szülője, vagy gyámja a beiratás alkalmával köteles az osztályfőnök előtt kijelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja az 1890. évi XXX. t.-c. értelmében a görög nyelvet, avagy az ezt pótló tantárgyakat fogja-e tanulni. V. Tandij fejében egész évre 16 frt és a rajztanár nyugdijára 20 kr. fizetendő. Ezen kivül azok a tanulók, kik először lépnek az intézetbe, 2 frt 10 kr. fölvételi dijat, — az ének zenetanár tiszteletdijának fedezésére minden beirt tanuló — szegények kivételével — 1 frtot, végre az évi Értesitő és ifj. könyvtár czimén szintén 1 frtot fizet. Az igazgatónak jogában áll megkövetelni, hogy olyan szállásadóktól, kiknél a felügyeletet elégtelennek tartja, az ifjak megbizhatóbb helyre vitessenek. VII. A tanulók óvakodjanak elrongyollott, piszkos és a régibb kiadásu iskolai könyvek beszerzésétől. Kelt Nagy-Kanizsán, 1899. aug. 24-én. Az igazgatóság.

Nagy-kanizsai felső kereskedelmi iskola. A nagy-kanizsai izr. hitközség áltai fentartott elemi, polgári és felső kereskedelmi iskolában a beirások a jövő tanévre szept. 1. 3. és 4. napján délelőtt 9—12-ig, délután 3—5 óráig eszközöltetnek. A javító és pótló vizsgálatok aug. 31-én é. p. délelőtt 9—12 óráig az elemi és polgári, délután 3—5 a felső kereskedelmi iskolában tartatnak.

A nagykanizsai áll. s. községi polg. fiu- és leányiskolában az 1899/1900. tanévi beiratások szeptember hó 1., 2. és 4. napjain tartatnak meg és pedig d. e. 8 órától 12-ig a fiu-, d. u. 2 órától 6-ig a leányiskolai tanulókkal. A beiratások első napján ugy a fiu- mint a leányiskolában előnynyel birnak a helybeli szülők I. osztályba menendő gyermekei. A javító és felvételi vizsgálatok a beiratásokat megelőzőleg augusztus hó 30-án tartatnak a fiu-, és 31-én a leányiskolai tanulókkal, mindig d. e. 8—12-ig. A tanulónak személyesen, szülei vagy ezek helyettesei kiséretében kell jelentkeznie az igazgatónál s előmutatni: a) keresztlevelét vagy születési bizonyitványát; b) mult tanévi iskolai bizonyitványát; c) helybeli lakása czimét (utca, házszám stb.) d) himlőoltási bizonyitványát. Uj tanulók keresztlevél vagy születési bizonyitvány nélkül egyáltalában nem vehetők fel. Az I. osztályba felvétetnek azon 9 évet betöltött fiuk és 10 évet betöltött leányok, kik az elemi iskola 4. osztályát legalább jó eredménynyel végezték, vagy ennek hiányában kellő előképzettséggel birnak, s ezt felvételi vizsgálattal igazolják. Minden tanuló köteles a beiratáskor 1 frt beiratási dijat és 15 krt az orsz. nyugdijalapra fizetni. Egész évi tandij a fiuiskolai helybeli rendes tanulóknak 5 frt, vidéki és magántanulóknak 8 frt; a leányiskolában: helybeliknek 10 frt, vidékieknek 15 frt. Tandijmentességért (I. félévi) a kérvények kellően felszerelve és Nagy-Kanizsa város tanácsához czimezve a beiratáskor nyujtandók be az igazgatónál. Az igazgatóság.

A városi alsófoku ipariskola. — Az ipariskolai felügyelőbizottságnak ez évi május hónapban hozott határozata szerint, a nagykanizsai városi alsófoku ipariskolánál a tanoncok beirása szeptember hó 1-től 11-ig, a köznapokon esti 7—9-ig, ünnep- és vasárnapokon d. e. 9 tól 12-ig és d. u. 2-től 4 óráig a városi központi népiskola 2-ik fiosztályu helyiségében lesz. Az előadások szeptember hó 12 én (kedden) este kezdődnek és a tek. városi tanács mint elsőfoku iparhatóságnak 1899-ik évi julius hó 7-én kelt 9811-ik számu végzése szerint 6-tól 8 óráig tartatnak. A kőmives és ács tanulók 5 hónapos téli tanfolyamába a beiratás f. é. október hó 15, 16 és 17-én esti 6-tól 8 óráig a már fentebb jelzett helyiségben történik. Ezen tanfolyamhoz tartoznak még a cserepes, kéményseprő, kőfaragó, mázoló, szobafestő, fazekas és kályhás inasok. Ezeknek számára az előadások október hó 18-án (csütörtökön) esti 6-tól 8 óráig tartatnak. Ezen kitüzött időben köteles minden iparos alkalmazásban levő tanoncát még azon esetben is beiratni, ha az a próbaidőben van, vagy vidéken dolgozik. A később felfogadott tanoncok a felfogadás után nyomban beiratandók. A tanonc köteles a beiratásnál keresztelő levelét, illetőleg születési bizonyitványát előmutatni. A beiratásokról elkésett tanonc a szabályzat 21-ik szakaszának rendelkezése szerint köteles mulasztása okát mesterétől hozott bizonyitványnyal igazolni. Az elsőfoku iparhatóságnak mult évi november hó 12-én kelt végzése szerint minden iparostanonc már beiratáskor köteles előre lefizetni az egész tanévre járó 2 forintnyi tandijat, ellenkező esetben köteles a tandij elengedése iránti kérvényét magával hozni s azt az igazgatónak bemutatni. Egyebekben az ipartörvény 62, 82 és 159. §§-ait ajánljuk az inastartó iparosmester urak komoly figyelmébe. Az igazgatóság.

— **Vizbe fult.** Kovács István kottori lakós mult napokban ötödmagával a Kottor község határában fekvő ugynevezett Tüskei malomhoz ment fürödni a Murába. Vigan uszkált a vizben, midőn egyszerre egy helyen, hol mintegy hat méter mély volt a viz, valószinüleg görcsöket kapott, mert társai szerint — hirtelen alámerült és csak egyszer bukott ismét felszinre. Azután eltünt a habokban. Társai azonnal kereséséhez láttak, csónakokkal és póznák segélyével, de csak két órai keresés után akadtak Kovács István holttestére.

— **Vakmerő tolvaj.** Mocsnik Ferenc korpéci lakós az e hó 19-én megtartott országos vásár alkalmával tehenet akart vásárolni. Ki is szemelte a kedvére való jószágot, meg is alkudott annak tulajdonosával és elővette a „bugyelárist," hogy abból foglalóul egy ötös bankjegyet nyujtson át. Ekkor hirtelen Oláh János nevezetű dobronaki illetőségű polgárember kiksipta kezéből a bankjegyet és menekülni akart. De Mocsnik idejekorán megragadta a szemtelen tolvajt és hiába öklelődzött is az, nem engedte ki kezéből, csak az előhivott csendőrőrsnek. A csendőrség aztán vallatóra fogta a jó madarat, ki azonban tagadta tettét és az ötforintost nem is találták meg nála. Szemtanuk állitása szerint a tettesnek két cinkos társa is volt, kik a lopás pillanatában csődületet idéztek elő és ezek egyikének kezébe került a bankjegy. Oláh tagadott és nem is akarta megnevezni társait, azért a csendőrök pártfogásuk alá vették.

— **A dalárda bemutatkozója.** Holnap vasárnap este 8 ½ órakor mutatkozik be az Általános Munkásképző Egyesület kebeléből alakult s Hock János vezetése alatt álló dalárda, a Polgári Egylet emeleti disztermében. Műsor az estélyen fog kiosztatni. A hangversenyt tánc követi. Belépti dij 50 kr; családjegy 1 frt 20., páholy 3 frt, karzati állóhely 20 kr. Jegyek előre válthatók Kohn L. Lajos, Alt és Böhm és Asztalos Béla üzleteiben. Ez estély iránt nagy érdeklődés mutatkozik és bizonyára kellemes élvezetet fog szerezni a hallgatóságnak a nagy gonddal betanitott dalárda. Az estély egyuttal a városunkból távozó Hock János bucsuestélye lesz.

— **Hofrichter Emma** k. a., az ismert nevü hegedűművésznő, e hó 30 án érkezik városunkba, hogy ujból megkezdje hegedülleckéit. Tanitványok jelentkezhetnek a Tóth-Herk-féle házban levendő lakásán.

— **Elgázolt gyermekek.** Folyó hó 24-én délutáni 6 óra körül egy üres teherszállitó kocsi a Csengeri-utca sarkán keresztülment Szekeres Juli 3½ éves leánykáján. Szemtanuk állitása szerint a kocsi lassu lépésben haladott és miután a kocsis a lovak mellett ment, nem láthatta midőn a háta mögött a kis leányka a kocsi alá került. A gondatlanság inkább az anyát terheli. Mint értesülünk, a rendőrség rögtön megvizsgáltatta a gyermek sérüléseit és az orvos nem találta ezeket veszélyeseknek, de a gyermek mielőbbi felépülését kilátásba helyezte. — Hét óra felé pedig a Csengery-utcában egy kerékpáros gázolt el egy 7—8 éves leánykát. De hát mit is keresnek a kis gyermekek a kocsi uton; csak a szülőket terheli e szerencsétlenségekért a felelősség. Utóvégre nem falu ez a város, hogy a kocsiut játszóhelyét képezze a hancurozó gyermekeknek.

— **Furfangos tolvaj.** A b.-füredi vásáron egy atyafi tehenet nézegetett. Alkudozás közben melléje szegődött egy ismeretlen alak s ajánlkozott, hogy ő majd kommendál neki egy olcsó riskát. A mint a tömkelegben előre bandukolnak, egy ember furakodott el mellettük, a ki egy pénztárcát ejtett el. A paraszt kisérője felvette a tárcát s uj ismerősét a városból kifelé hivta, hogy a talált kincsen megosztozkodjanak. Még nem történt azonban meg a becsületes osztály, midőn a káros rátalált az osztályos társakra s erélyes hangon követelte a pénzét. A paraszt nyugodtan veszi elő pénztárcáját, hogy ime abban csak az ő saját pénze vagyon, a káros pedig ügyesen kilopta belőle az 55 pengőket s az üres tárcát visszaadta. Azután a parasztot megmotoszta, végül a csizmáját is lehuzta. Eközben a pénztaláló megugrott; a káros pedig utána iramodott bősz csatakiáltással: „Utána. Annál van a pénzem". Szegény paraszt a lehuzott csizmával vesződött s mire észre vette, hogy rászedték, a két csalónak hire-pora sem maradt.

— **Hadgyakorlatok.** A nagy lovassági hadgyakorlatok alkalmával a dél-magyarországi lovas hadosztályt Pápán és vidékén összpontositják. A hadgyakorlatok József kir. herceg főfelügyelete alatt. Ő felsége szept. 13-án érkezik Pápára, ahonnét Csóthra megy a hadgyakorlatok megszemlélésére s még az nap visszautazik Bécsbe. József főherceg Ő Fensége két hétig tartózkodik Pápán, a hol Fenyvessy Ferenc dr. Veszprémvármegye főispánjának vendége lesz. A hadgyakorlatokra porosz tisztek is érkeznek Pápára s a hadsereg tisztjei oly nagy számmal lesznek, hogy az Ezterházy kastélynak még üvegházát is lakásokká alakitották át.

— **Gyilkossági kisérlet.** A máhomfai bucsuról hazatérő lentii plébánost Magyar Ádám máhomfai lakós fuvarozta haza. A mint éjszakának idején hazafelé hajtott, a falu végén egy lövés dördült el s a golyó Magyart fejben találta. A golyó azonban a jó erős koponyán ellapult s Magyar lovai közé csörditve további bajnélkül haza is ért. A csendőrség elfogta Horváth János máhomfai lakóst, a ki Molnárt már régóta fenyegette s akinél egy forgópisztolyt találtak.

— **Gyógyszertár átruházás.** A belügyminiszter megengedte, hogy a pacsai „Szent Háromság"-hoz czimzett gyógyszertár személyes üzleti joga Atringer József sőt Bichler Gyula okl. gyógyszerészre ruháztassék át.

— **Szent István napi ünnepségek.** Augusztus 20-át mint a magyar állam nemzeti ünnepét most is megülik országosan, persze legnagyobb diszszel a fővárosban. Szent István napja különben is annyiban bir jelentőséggel, hogy ettől fogva számitják az u. n. „holt idény" végét és azt tartják, hogy Szent István napjával együtt az a roppant hőség is elmul, mely oly sok városi lakóst öszönöz a nyári üdülőhelyek felkeresésére. Szent István nap után már kezdenek hazatérni a fürdőhelyekről, a szinházak is megnyilnak a fővárosban és kezdenek szállingózni már a tanuló ifjak is, miután egy-két nap mulva kezdetét veszik az iskolai beiratások. A város ismét megélénkül a „holt idény" meghalt. Városunkban szintén megünnepelték az első magyar király emlékét. A város külsőleg is ünnepi mezbe öltözött. A tüzoltók, hadastyánok, aggharczosok, az ipartestület s a szabómunkások szakegyletének tagjai zenekarok élén reggel a Polgári Egylet kertheliségéből impozáns menetben a szent ferencrendiek plébániatemplomába vonultak, hol az ünnepi misét Nth Norbert provinciális pontifikálta. Kivonult egy diszszázad is, mely a mise közben diszlövéseket adott. Délután a fenti egyesületek a felső templom épitő bizottsággal egyetemben a Deák-téren nagy néptombolát rendeztek élő állat nyereményekkel. Onnét a Polgári Egylet kertheliségébe vonultak, hol kezdetét vette a tréfás szerencsejáték és a versenytekézés miközben a VI—VII. kerületbeli polgári zenekar hangversenyzett nagy buzgósággal. Este a diszteremben kedélyes táncmulatság volt világpósta rendezésével. A fenti testületek, Mikos Géza kir. táblai biró és Eperjessy Gábor diczséretreméltó buzgalommal fáradoztak a jótékonyczélu ünnepély rendezése körül.

A felső templom javára rendezett népünnepélyhez szives adományaikkal hozzájárultak a következők:

Kohn L. Lajos diszmü, Lang Miksa 1 kendőt, Weisz és Ledofszky 2 csibuk, Irmler József, Berény József nyakék, Halphen Mór legyező, Hamburg Miksa inggomb, Alt és Böhm több disztárgy, Fantl Testvérek kötény, Gürtler Agoston kesztyük, Krausz és Farkas levélpapir, Pollák Ignácz kendő, Schwarz Ignácz 1 kalap, Frank Vilmos 1 kalap, Meleer Jakab liqeur service, Rosenfeld Adolf és fia, több szobadisz, Kaufmann Mór 1 üveg coguac, Weiser J. C. egy vasaló, Tóth István 2 üveg bor, Bogenrieder Józsefné kávé service, Kastl Testvérek szobadisz, Klein József zsebkendők, Schwarz és Tauber 1 üveg liqeur, Scherz Lujza utóda 1 kép, Rusznyák Jánosné 1 kenyér kosár, Wittinger Antzlné cukrász, diszmü, Marton és Huber 1 üveg liqueur, Fischel Lajos levélpapir, Janda Károly 5 cserép virág, Fesselhofer J. 1 üveg liqueur, Lányi Pál 5 üveg bor, dr. Rosenberg Mór 3 drb. doboz, dr. Pollák Ernő 1 vajtartó, dr. Ollop Mór 1 legyező, Reik Gyula 1 doboz puder, N. N 2 virágváza, Belus Lajos párfüm, fogpor, Práger Béla szappan, N. N. 1 szivar szipka, Rosenfeld I. különféle, Böhm Emil különféle, Guth E. 2 gyertyatartó, ifj. Wajdits József 2 doboz levélpapir, Asztalos Béla 1 virágdisz, Kohn és Lichtschein 1 fejkendő, Klein Illésné kenyértartó, Rothschild Samuné cukortartó, Demeterné cukortartó, Kovátsné 2 virágváza, Schável Jánosné hajkenőcs, Blau M. fiai 2 üveg cognac, Knortzer Györgyné 2 fagylaltos tányér, Blumenschein Vilmosné különféle, Grünhut Henrikné 2 drb. váza, Reichenfeld Gyuláné névjegytartó, N. N. 1 kendő, Morandinné 1 virágváza, Borossné virágváza Viola Adolf tészta koszoru, Darázs Málvin 3 drb. tárgy, Darázs Vilma 1 doboz kézelő, Vörös Endréné 2 drb Lázár Józsefné 2 drb, Neu Albertné világtartó, Steinitz Károlyné szivarszipka, Sterbecky 1 service, Graff Istvánné virágtartó, Bayer éjjeli lámpa, özv. Buchgraber Károlyné 5 drb. disztárgy, özv. Matatek Andrásné 5 drb. disztárgy, Szabady 4 drb. disztárgy, özv. Wagner Miklósné 2 szobrocska, Krompatics Teréz 4 drb. tárgy, Dezső Béláné 3 nyakkendő, Wilde Ferencné több disztárgy, Gärtner Károlyné 2 drb disztárgy, Kattaner Edéné 2 tárgy, Kovács Károlyné 4 drb, Palkó Zsigmondné 1 tintatartó, Csizmadia Vilma 4 drb. disztárgy, Dobrovits Miháln 1 legyező, Mautner Józsefné 1 drb. kézimunka, Rothmann Lajos 1 kas méh, özv. Somogyi Gyuláné (Palin) 2 pár kakas, Birch Oszkár (Szt.-Miklós) 1 kecske, Linzer Béla 1 szamár, Krausz Ignác 1 kakas és tyuk, Takács József 1 pár gerlice, Reinits Lajos 2 pár gerlice, ifj. Bentzik Mihály 1 pár galamb, Névtelen 1 pár galamb, Lahunsák Gáspár 1 vadréce, Novák Frigyes 1 pár nyul, Ugor Antal 1 pár nyúl.

Készpénzben adakoztak:

Hajek Józsefné, Treiber Lujza, Huszár Sándorné, N. N. 50—50 krt, Horváth Antal 1 frt, N. N. 1 frt 50 kr., Mantuano Janka, Eperjesy Gábor 2—2 frt. Összesen 8 frt 50 kr.

Felülfizetések:

Tripammer Gyula 1 frt 80 kr., Deák Péter 1 frt 50 kr., Simon Gábor, N. N., Eperjessy Gábor 1—1 frt, ifj. Wajdits József, dr. Franz Rudolf 80—80 kr., Virányi József 50 kr., Babics Lajos 40 kr., Franz Lajos, Köhler Gyula, Gottlieb Vilmos, Focht Jakab 30—30 kr., Szücs József 10 kr. Összesen 8 frt 60 kr. Ez adományokért szives köszönetét fejezi a rendező-bizottság.

A néptombolánál nyertesek:

1. Vass Anna (1 borjas tehén.) 2. Simoncsics István (a szamarat.) 3 István Károly (kecskét.) 4 Péntek Zsiga (1 kas méhet.) 5. Koger Tóbiás (1 chinai tyukot és kakast.) 6. Vidos Ilonka (1 pár fehér kakast.) 7 Skarlák János (1 pár fehér kakas.) 8. Kovács Bódi (hat drb. gerlicét.) 9. Kalmár Sándor (1 pár galambot.) 10. Kuti István (1 pár galambot.) 11. Skerlák János (1 vadrécét.) 12. Früle Manó (1 pár házi nyulat.) 13. Kozma Nándor (1 pár házi nyulat.)

A tekeversenynél nyertek:

1. Erdősi Bálint. 2. Kuti Károly. 3. Viola József. 4 Novák Frigyes. 5. Herendics Ferenc. Dedovác Béla. 7. Franz Lajos.

A világpóstánál dijat nyertek: Fischl Anna Kollarics Rozika.

Az Általános Munkásképző Egyesület a sörgyár szépen diszitett parkjában ünnepelt, hová zászló alatt az alsódomburu tüzoltó zenekar kiséretében vonultak ki az egyesület tagjai. A nem éppen kedvezőnek nevezhető idő daczára a délutáni órákban nagy közönség forgolódott a sörgyári parkban és mindenki kellemesen volt meglepve az alsódomburui tüzoltó zenekar igazán jó és szabatos játéka által. A zenekar ugy a sétahangverseny, mint a tánc alkalmával derekasan megállta a helyét, általános tetszést és rokonszenvet aratva. Az alsódomburuiak büszkék lehetnek zenekarukra.

Az ünnepélyen többféle versenyek voltak. A versenybiráló bizottságok a következőket dijazták: Frank Otto 3 éves fiucskát: a leánykák versenyénél Ötvös Gabriellát és Heisler Melanit, felnőtt lányok versenyénél Reinwald Terézt és Scherz Fannyt, a menyecskék versenyénél Dobes Józsefnét, az előre haladt korunak versenyénél Frivisz Károlyt és nejét, a hatal emberek versenyénél Fischel Lajost, a bajusz versenynél Guth Emilt, a népies csárdás versenynél Kovács Katit és Szolár Jánost. A nyerteseket kik szép emléktárgyat és diszoklevelet kaptak, a közönség lelkesen megéljenezte. A tekeversenynél a következők voltak nyertesek: Ofenbeck Vilmos, Filipovits Bálint és Pápai Ferenc.

Mig a versenyek eldöltek, a ifjuság confetti és szerpentin dobálással szórakozott. Esti 8 órakor igen sikerült tüzijátékban gyönyörködött a közönség, melynek egy része táncra perdült és csak reggel 5 órakor hagyta el a mulatság szinhelyét.

A mulatság összes bevétele 187 frt 99 kr. Összes kiadások 85 frt 27 kr. Tiszta nyereség 102 frt 72 kr.

— **Szent-István napja Z.-Egerszegen. Az első magyar király ünnepén a Zala-Egerszegen levő összes hivatalok személyzete részt vett a hálaadó isteni tiszteleten a róm. kath. templomban. Mise után dr. Jankovich László gróf főispán az iparostanoncok kiállitását tekintette meg.**

— **Bársonygyár Szombathelyen. Az amiensi bársonygyár Szombathelyen, mint ottani levelezőnk irja, bársonygyárat szándékozik felállitani. A telek ingyenes átadása végett most folynak az alkudozások a szombathelyi városi hatósággal.**

— **Lépfene járvány. Szabar községben a lépfene járványosan föllépett, minek következtében a hatóság az előirt zárlatot a községre nézve elrendelte.**

— **Kossuth ünnepély. Kossuth Lajos névnapjának előestéjén a nagy-kanizsai első magy. asztaltársaság f. hó 24-én saját helyiségében szép és megható ünnepélyt rendezett. Horváth István, a rendező bizottság elnöke, lelkes megnyitó beszédet tartott, utánna Huckstedt Jenő egyesületi tag szavalt, mely után Rothmann Gyula iparos, egyesületi tag, ismertette felolvasásában a nagy hazafi**

életrajzát. Ezek után sikerült bankett volt Tuboly Viktor ügyvéd inditványára Kossuth Ferenchez üdvözlő távirat menesztetett.

— **Magyar emlék külföldön.** Örömmel kell tudomásul vennünk mindazt, mi külföldön a magyarság erényeit hirdeti, örömmel legkivált, ha idegenben elismerést vivhat ki valamely művészi alkotásunk, mely egyuttal a magyar népnek története, nagy idői és nagy férfiai iránt való kegyeletét ábrázolja. Előkelő magyar mesterek megfestették a szabadságharc egy győzelmes csatáját óriási vásznon panorámának, de annyi ambicióval, olyan lelkesedéssel, hogy művük elüt minden más panorámának nevezett körképtől. A kép főalakjai Petőfi és Bem. Általok van megtestesitve a világszabadság eszméjének keretében, melynek mindketten oly hősi hivei voltak: a magyar szabadságharc eszméje. E kép most, melyet a főváros minden lakosa, a fővárosban megfordult minden idegen és vidéki sietett megnézni, külföldre megy — Varsóba. Az oroszokhoz az a kép, melyen a magyar szabadságharc honvédeinek győzelmét hirdeti az osztrák-orosz szövetségesek lőlött. Hirdetni fogja ott is, hogy erősen él bennünk a félszázadja mult hősi küzdelem emléke, a kegyelet annak harcosai iránt, de hirdetni fogja egyben a magyar művészetet is, mely ily roppant vásznon is, bár rendeltetésénél fogva elsőbben is a panorámás effektusra kellett ügyelnie, ilyen művészit alkotott. Örömmel vesszük tudomásul, hogy e kép épen Oroszországba megy, de dicsérettel kell megemlékeznünk a körképtársaság ama elhatározásáról is, hogy mielőtt a képet kivinné, mindenkinek, a ki még nem látta — s ez főkép a vidékieknek szól, kik ez időtájt járnak a legtömegesebben a fővárosban — a legkönnyebben hozzáférhetővé tette a képet azzal, hogy belépődiját a bizony drága 50 krról leszállította — 20 krra.

— **Az „Alliance Francaise".** Az „Alliance Francaise" társasága Párisban évente egy szünidei tanfolyamot tart fenn, a melynek az a célja, hogy az idegen nemzetiségű ifjak, kik Páris látogatására jönnek a külföldről, ezen tanfolyam előadásait hallgatva francia nyelvismeretüket gyarapitsák. A tanfolyam előadásai ingyenesek. A tanfolyam megnyitásának alkalmából egy igen diszes bankett lett tartva, a melyen az idén Leyques György franczia közoktatási miniszter elnökölt s azon 450 ifju a világ minden nemzetét képviselve vett részt. Az ünnepély egyike volt a legdiszesebbeknek. A pohárköszöntők sorát a miniszter nyitá meg s a jelen volt ifjak által képviselt nemzetekre ürité poharát és azzal fejezé be szavait, hogy: Vigyék el hazájukba azt, amit itt tapasztaltak és tanultak. És ha azt fogják Önöknek mondani, hogy a francia nép könnyelmű, felületes, válaszolják nekik, hogy a francia nép egy a művészetet szerető nép, a melynek ideálja az igazság és a szabadság. A miniszter ezután kiosztott néhány kitüntetést az ifjak között, az ugynevezett „palme académiques"-et, hogy a franciaországban töltött időre emlékezzenek vissza.

A magyar kir. anyakönyvi hivatal.

Halálozások:

augusztus 18—25-éig.

Ehrlich Erzsébet izr. 12 napos: bélhurut, Maticsek Katalin rk. napszámos 74 éves: belhurut, Gärtner Klára rk. 6 hónapos: tüdőhurut, Meszarics Franciska rk. cseléd 18 éves: elmezavar, Fülöp György rk. kalauz 59 éves: agyszélhüdés, Horváth Lajos rk. posta- és távirda tiszt 25 éves: tüdőgümőkór, Esze Anna özv. Tomasics Jánosné rk. földmives 79 éves: aggkori végkimerülés, Szabó Gyula rk. 1 hónapos: bélhurut, Kutrovátz István rk. fókalauz 53 éves: szervi szivbaj. Biba Janka rk. 1 hónapos: bélhurut, Knausz Katalin férj. Fürst Lászlóné 21 éves: tüdővész, Weiss Henrik izr. ügynök 52 éves: agyszélhüdés.

Születések:

Sinkovics Károly rk. vasuti napszámos: Károly. Dominics Mihály rk. magántisztviselő: Ernő, Bettlheim Richard izr. kereskedő: Károly, Krizsán Miklós görög keleti posta- és távirda segédtiszt: Ilona, Polgár János ifj. rk. czimmadia mester: Vilma, Triskl János rk. kalauz: Lajos, Szancsek Géza rk. kalauz: Anna, Férhezli Károly rk. malom munkás: József, Farkas József rk. földmives: Rozália, Jánger Ferenc rk. napszámos: Margit, Goricsán Simon rk.: Éva, Domján Anna rk. cseléd: István Wágner Ferenc rk. pincér közvetitő: István.

Házasságot-kötöttek:

Kalmár Béla rk. városi rendőr — Németh Annával, Hell György rk. kőmives segéd — Nagy Ilonával, Mayer Károly rk. ács — Hetyei Teréziával.

Sopronban egy uri családnál tanulók jó koszt és gondos ellátásra felvétetnek. Lakás közel az iskolákhoz. Tudakozódhatni Sopronban Szent-György utca 18. szám I. emelet az irodában.

Ki akar egészségben megöregedni?

A mezei munka általában egészséges az agszonynak is, a férfiak is és a földmives életében megvan minden jó egészségügyi követelés. De ezzel a munkával sem szabad visszaélni és nem szabad az embernek magát túlerőltetnie, mert különösen az asszony, ha bizonyos kort elért, gyorsan elveszti életerejét. A vér szegényes lesz, ereje egyre kevesebb, és ennek gyakran különféle betegség a következménye. Az előrehaladottabb korban való tulságos megerőltetésnek reumatikus fájdalom étvágyhiány és álmatlanság, fejtájas, lélegzési zavar, oldalszurás stb. a következménye. Brunel Cézár földbirtokos Ginasselvisben, (Rians-Kanton, Var-Franciaország) ennek bizonyságául hatvannégy éves öreganyáról ir nekünk, aznek egészsége a nagy fáradalom következtében veszedelmesen megrongálódott, ugy, hogy napi munkáját sem folytathatta

— A legkisebb munka ezt irja levelében, kimeritette, a járás nehezére esett és csak nagynehezen tudta a ház lépcsőit megmászni. Minden kis tehertől elfulladt és oldalszurást kapott. Mindig hideg borzongatta, nem volt étvágya, nem tudott aludni és állapota egészen kétségbeejtette. Egy napon, a mikor ismét meglátogattam, azt a kivánságát fejezte ki, hogy Pink-pilulát szeretne bevenni. Azt hiszem, mondotta, hogy ez a szer, melyről annyit beszélnek a javamra lesz. Azonnal megszerezvén neki a Pink pilulát Nemsokára lényeges javulás állott be és aránylag rövid idő alatt tökéletesen helyreállott az egészsége. Étvágya visszatért, arca visszakapta egészséges azinét, álma jó és nincs fájdalma. Ez idő óta kifakadás nélkül ismét dolgozik. Ezt a levelemet bátran közzétheti.

A Pink-pilula uj erőt ad a vérnek, melyet képessé tesz arra, hogy sok, a vér gyöngesége előidézte betegséggel sikeresen megküzdjön. Használata megszünteti a sárgaságot, vérszegénységet, idegbajt, reumatizmust stb. A Pink-pilula kapható Magyarországon a legtöbb gyógyszertárban Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és 6 doboz 9 frt Magyarországi főraktár: **Török József gyógyszertárában Bpest, Király-utca 12.**

SZERKESZTŐI ÜZENET.

— **S.-Szt.-Miklós.** Szivélyes üdvözletét örömmel visszaozzuk. Beküldöttet köszönjük, jövő számban sorát ejtjük.

— **Egy szemtanu.** Nem közöljetjük.

— **Kováts Miklós.** Köszönettel vettük Jövő számban jön.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonaüzletről.

A mai állapot nem annyira lanyha, mint inkább üzlettelennek nevezhető.

Ezen stadium még csak 1—2 hétig tarthat és azután talán a rendes kerékvágásba jutunk.

Sürgős kinálat és korlátolt vételkedv mellett a buza lanyha irányzatu volt; ára helyben 8 frt 20/30 kr.

Rozsban az irányzat szintén lanyha és az ára ismét 5 krral sülyedt; ára 6 frt 20/30 kr., zab 5 frt 10 kr.

Árpáért minőség szerint 5·90 — 7 frtot fizetnek.

Szerkesztőség:

Dr. Villányi Henrik, felelős szerkesztő.
Dr. Perényi József.
Kiadó: *Ifj. Wajdits József.*

Nyilttér.*)

Vese, hugyhólyag, hugydara és a **köszvénybántalmak** ellen, továbbá a **légző** és **emésztési** szervek **hurutos** bántalmainál, orvosi tekintélyek által a

Lithien-forrás

SALVATOR

sikerrel rendelve lesz.

Hugyhajtó hatású!

Kellemes izű | Könnyen emészthető

Kapható ásványvizkereskedésekben és gyógyszertárakban.

A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen

*) Az e rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

VEGYES.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztésgyengeségeknél és étvágyhiánynál általában minden gyomorbajnál, a valódi „Moll-féle seidlitz porok" bizonyultak a legsikerebbeknek a többi szerek fölött mint gyomor erősitők és vértisztitók. Egy dobox ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész cs. és kir. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszertárakban határozottan Moll A. készitménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláirásával.

HIRDETÉSEK:

Kerestetnek ügynökök és utasok,

kik üveghetük (cégtáblákra reclam feliratokra stb. alkalmasak) elárusitásával, mint mellékcikk akarnak foglalkozni s már más cikkekben utaznak, magas provizió mellett.

Ajánlatok V. P. 4087. alatt Rudolf Mosse Wien I. Seilerstädte 2 intézendők.

5080/tk. 99.

Árverési hirdetmény.

A n.-kanizsai kir. törvszék tkvi osztálya részéről közhirré tétetik, hogy az Első magyar gazdasági gépgyár budapesti bej. cég végrehajtatónak Blumenschein Lajos végrehajtást szenvedő magyarszerdahelyi lakós elleni 45 frt tőke, ennek 1896 évi december hó 1 napjától járó 6% kamatai 8 frt 10 kr. per, 3 frt 60 kr. végrehajtás kérelmi és a még felmerülendő költségek iránti végrehajtási ügyében a fentnevezett kir. törvényszék területéhez tartozó a magyar szerdahelyi 484. sz. tjkvben † 616. hrszám alatt Blumenschein Lajos és neje Keszler Fáni tulajdonául felvett s 6 frtra becsült temetői legelő az 1881. évi LX. t. c. 156. § a) pontja értelmében egészben — továbbá az u. azon tjkvben † 694. hrszám alatt felvett ház (korcsma) udvar s kertnek Blumenschein Lajost illető és 535 frtra becsült $^1/_2$ része — mégis az u. azon tjkvben † 695. hrszám alatt felvett kerekarasztói szántóföldnek ugyan őt illető és 234 frtra becsült fele része **1899. évi november hó 3. napján d. e. 10 órakor** Magyar Szerdahely községházánál dr. Szilasi Adolf lelperesi ügyvéd vagy helyettese közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kivánók tartoznak a becsár 10% át készpénzben, vagy óvadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt N.-Kanizsán, a kir. tvszék, mint telekkönyvi ható-ságul, 1899. évi augusztus hó 10. napján.

Dr. Neusziedler,
kir. törvényszéki biró.

A védjegyre vigyázni kéretik!

MÁRIA-CELLI GYOMOR-CSEPPEK

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszer. — A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorbetegség, büzös lehelet, felfujtaság, savanyu felböfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szükülés. — Hathatós gyógyszernek bizonyult fejtájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél ételekkel és italokkal, gilisztá máj-bajok és hämorrhoidáknál.

Emlitett bajoknál a **Máriacelli gyomorcseppek** évekót a kitünőknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyitvány tanusit. Egy kis üveg ára használati utasitással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr. —

Központi szétküldés Brady Károly által Bécs, gyógyszertár a „Magyar Király" hoz, I. Fleischmarkt 7.

Nagy-Kanizsán: Práger Béla és Belus Lajos gyógyszerészeknél. — Barcson: Kohut Sándor gyógyszerésznél. —

BÁRÓ INKEY JÓZSEF UR

iháros-berényi uradalmánál

400 HEKTOLITERRE BECSÜLT GUBACS ELADÓ.

ZENEISKOLA MEGNYITÁS.

Van szerencsém a tisztelt közönség tudomására adni, hogy

ZENEISKOLÁMAT

1899. szeptember hó 11-én megnyitom.

melyben a következő tantárgyakból adok alapos oktatást és kiképzést a legjobb methodus szerint.

1. Zongora és cimbalom.
2. Hegedű (és az összes vonós hangszerekből).
3. Fuvola (és az összes fa és rézfuvó hangszerekből).
4. Ének (Sopran. Alt, Tenor, Bariton. Bass),
5. Összhangzattan),
6. Ellenpont (Kontrapunkt),
7. Zenei műformák tana,
8. Zeneszerzés.
9. Hangszerelés,
10. Énekkarok, Dalárdák kiképezése,
11. Zenekarok s iskolai karok kiképezése,
12. Felnőttek is korkülömbség nélkül legrövidebb idő alatt kiképeztetnek.

A tanfolyamra előjegyeztetni lehet IFJ. WAJDITS JÓZSEF könyvkereskedésében szept. 4-ig.

és kéretik a tisztelt közönség, szivesked jen az előjegyzést minél előbb eszközöltetni, miután tanulók csak korlátolt számban vétetnek fel s a beiratásnál csak az előjegyzettek fognak figyelembe vétetni.

Hölgyek külön órákban nyernek oktatást.

A beiratás és zeneiskai tanfolyam kezdetét ujabb falragaszok fogják a tisztelt közönségnek tudomására hozni.

Tandij egy hóra 2 frt.

A tisztelt közönség pártfogását kéri

KISS KÁLMÁN

a budapesti nemzeti Zenedének az összes osztályait kitünően végzett okl. karnagy és zenetanár.

CSAK FIATAL EMBEREKET

érdekel tudni, hogy a

PÁRISI Dr. BOITON-FÉLE

INJECTIO ORIENTAL

már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is. Felesleges tehát **Santalt** *vagy* **Copaivát** *használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt nem gyógyitja.*

KAPHATÓ EGYEDÜL

ZOLTÁN BÉLA GYÓGYSZERTÁRÁBAN

BUDAPEST, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előleges beküldésével franco.

GYÜMÖLCS ÉS SZÖLLŐ BOR KÉSZITÉSI GÉPEK.

GYÜMÖLCS ÉS SZÖLLŐ SAJTÓK,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomerő szabályzóval.

A munka képesség 20%, nagyobb, mint bármely más sajtónál.

SZÖLLŐ ÉS GYÜMÖLCS ZÚZÓK

és bogyó morzsolók.

Teljesen felszerelt szürletelő készülékek.

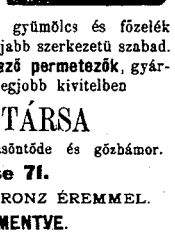

Szőllő és gyümölcs őrlők, aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, **gyümölcs-vágó** és **hámozó gépek**, legujabb szerkezetű szabad. önműködő **„SYPHONIA"**, gyümölcs és **szőlővessző permetezők**, gyártatnak és szállittatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

cs. kir. kizár. szabad. gazdasági gépgyárak. vasöntöde és gőzhámor.

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

KITÜNTETVE 390 ARANY, EZÜST ÉS BRONZ ÉREMMEL.

ÁRJEGYZÉKEK INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Képviselők és viszontárusitók felvétetnek.

EGYSZERŰ ÖSSZEADAS.

Jó anyag,
Jó pneumatic.
Jó acél,
Jó keréktalpak,
Jó küllők,
Jó golyók,
Jó csapágyak,
Jó hajtókák,
Jó munka,
Jó szerkezet.

ÖSSZESEN:

A
STYRIA-
GÉP
1899.

„STYRIA"-KERÉKPÁRMŰVEK PUCH JÁNOS ÉS TÁRSA, GRAZ.

RAKTAR és KÉPVISELET ZALA- és SOMOGY-MEGYÉK RÉSZÉRE

IFJ. WAJDITS JÓZSEFNÉL NAGY-KANIZSÁN.

JUTÁNYOS ARAK, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

A feltaláló dr. **MEIDINGER** tanár ur által kizárólag jogositott gyártmányu

MEIDINGER KÁLYHA

HEIM H. cs. és kir. udv. szállitónál kapható.

BUDAPEST: Thonethof. – BÉCS I., Kohlmarkt 7. sz. a.

PRÁG: Hybernergasse 7.

Minden államban szabadalmazva. — Az első éremmel minden kiállitáson kitüntetve. — Legkitünőbb

kormányzó, töltő és szellőző kályhák

lakások, iskolák és irodák számára, a legegyszerübb és legelegánsabb kiallitásban, tetszésszerinti égési időtartam szénpirral való fütésnél és 24 óráig terjedő égés kőszénneli tüzelésnél

55,000 kályha forgalomba hozva.

Egy kályhával több szoba is fűthető.

„MEIDINGER"-kályhák,

Óva intünk az utánzatoktól, utalva a kályhajtókra öntött következő védjegyre:

MEIDINGER-OFEN H. HEIM

„HESTIA"-kályhák.

FÜSTEMÉSZTŐ KANDALLÓK.

FÜSTEMÉSZTŐ CALORIFÉREK.

KÖZPONTI FŰTÉS MINDEN RENDSZER SZERINT.

Száraz alkalmazása ipari és gazdasági célokra.

Prospektusok és árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Csokoládé

SUCHARD

Mindenütt kapható **Cacao**

KÁVÉ

FIUMÉBÓL

Fórzetlen a tengeri hajóról szétküldre

1 zsák 4 kgr. Rió kávé jó ízű	4 60
1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé nagyszemű	5 60
1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemű	5 76
1 zsák 4 kgr. Portoriko gyöngykávé	6.12
1 zsák 4 kgr kék Jáva gyöngykávé	6 80

elvámolva, bérmentve és csoma golva minden más költség nélkül.

Árjegyzékket készséggel szolgálunk.

FRATELLI DEISINGER.
FIUME, szabad kikötő 35.

A magyarországi kávésok bevásárlási forrása.

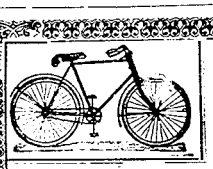

EGYEDÜLI ELÁRUSITÁSA

A

hirnevesnek ismert

DÜRKOPPS DIANA KERÉKPÁROKNAK

(Legjobb német gyártmány)

csak

KOVÁCS FERENCNÉL, SZOMBATHELY.

Oser József, gépgyár, vac- és fémöntöde. 20 KITÜNTETÉS. Krems a Duna mellett

elvállal teljes malom berendezéseket, átalakitásokat, minden rendszer és terjedelemben gyárt és szállit:

Hengerszékeket minden nagyságban és minőségben, tömöröntés és porcelán hengerekkel.

Francia malomköveket legjobb minőségben és malomjáratokat, gabona-osztályozó hengereket és fejkoptatókat saját rendszerűeket.

Kaskelyválasztó. Eureka. Tararek, lisztkeverő gépek, dara és gőztisztitógépek, elevatorok és szállitó csigák, transzmissiók, tengely-ágyak, perselyek. Sellér és gyűrűkenés rendszerűeket

Gazdasági malmok kézi és járgány hajtásra.

Turbinák és vizikerekek, keret, kör és szallagfűrészek, fagyaruló és csiszológépek kötőrőkkel és zuzó-gépek mindennemű érc és kova, bazalt, mészkő chamotte és gipsz részére.

Mindenféle szürke és fémöntés saját és idegen modellek és rajzok szerint.

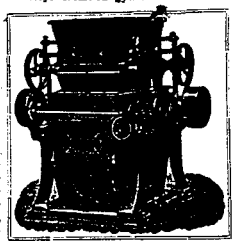

Tömöröntésű rostélyok stb.

Legolcsóbb árak! *Árjegyzék ingyen bérmentve!*

Hengerrovátkolások leggyorsabban és olcsóbban, szállitás jótállás mellett

LEGKEDVEZŐBB FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Hengerrovátkoló és köszörülő-gépek, villanyos-világitási telepek.

Tervezetek, költségvetések és praktikus tanácsok gyorsan és ingyen.

MOLL SEIDLITZ POR

csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláirását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altestbántalmak, gyomorgörcs és gyomorhév, rögzött székrekedés, majbántalom, vér telulása, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles háziszernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ara egy legszebbtelt eredeti dobozuak 1 frt o. é.

Hamisitások törvényileg fenyittetnek.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg MOLL A. vedjegyét tünteti fel „A. Moll" feliratu ónozattal van zárva. A Moll-féle franczia borszesz és só nevezetesen mint fáradalomcsillapitó bedörzselési szer köszönyv, csuz es a meghűlés egyéb következményeinél legismeretesebb nepszer. — Egy szezett eredeti üveg ára 90 krajczár

MOLL Gyermek szappanja.

Legfinomabb, legujabb modszer szerint készitek gyermek és hölgy szappan a bőr ekszerű ápolására gyermekek és felnőttek részére.

Ara darabonkint — 20 kr. Öt darab — 90 kr.

Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjegyével van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállitó által,

Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesittetnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláirásával és védjegyével ellátott készitményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanizsán Rosenfeld Adolf es Fia.

LIPIK

fürdő

SZLAVONIÁBAN.

Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a Kontinensen.

1898 óta a Lonjavölgyi vasut állomása (Dugosellon át) Azonkivül Pakrac-Lipik déli vasut állomás. (Zónatarifa.)

Kitüntetve:

Bpest, Bécs, London, Róma, Brüszel.

Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyszabásu park, fedett sétány, kittnő gyógyszálloják, pompásan berendezett fürdőépületek. Villanyos világitás.

Felülmulhatatlan hatása köszvény és cukros bajoknál, ischiásnál, csontbajoknál, mindennemű hurutos bántalmaknál, valamint mindeh mirigy és vérbetegségeknél.

Hivatalos fürdőorvos

Dr SZEMEREY BERTALAN.

Jód hévviz szétküldése egyenesen a forrástól, továbbá Edesakuty L. és Mattesi és Wille cégtől Budapesten.

Bővebb felvilágositással szolgál a

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG LIPIKEN.

BERGER-féle GYÓGYITÓ

KÁTRÁNY-SZAPPAN

tekintélyes orvosok ajánlják, Európa legtöbb államaiban fényes sikerrel alkalmaztak

makulátlanszinű bőrkiütés

ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kosz s elődi kütegek, ugyszintén orr-rezesség, ötvar, lagydag, lábizzadás, fej- és szakálkórpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fa-kátrányunk 40%-át és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Orszagok elkerülése végett határozottan Berger-féle Kátrányszappan megrendelése s az ismert védjegyre való figyelmeztetés kéretik. Zétkit bőrbetegségeknél sikerrel alkalmaztatik a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-készszappan

A gyengébb kátrányszappan az

ARCBŐR TISZTÁTALANSÁGAI

eltávolitására, a gyermekeknek valamennyi fejbetegségei ellen feltalmulhatatlan bőrtisztitó mosó és fürdőszappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glycerin-kátrány-szappan

20% glycerin tartalommal és finom illattal.

Ára minden fajnak használati utasitással együtt darabonkint 35 kr., 6 darab 1 frt 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: Mezzo-szappan a bőr finomitására, borax-szappan pattanások ellen, carbol-szappan a bőr elmélésére himlőhelyeknél és mint fertőtlenitő szappan, Berger-féle fenyőfürdő-szappan és fenyő-pipere-szappan. Berger-féle gyermek-szappan a szenge kor részére (35 kr.)

Berger-féle Petrosulfol-szappan

rosz orr, kiütés, bőrvizketegség és arcvörösség ellen, czeplé-szappan igen hathatós.

Berger-féle kénes tejszappan

mitesszer és arcotisztátlanság ellen. Tannin szappan lábizzadás és hajkihullás ellen.

Berger-féle fogszappan kösségben

1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztitó szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a röpiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután számtalan hatástalan utánzatok vannak. Gyár és főraktár:

G. Moll & Comp. Troppau.

Egyedüli kiállitó a nemzeti czimerkiállitáson Budapesten 1896.

Nagy-Kanizsán Prager Béla és Beltis Lajos gyógyszerészeknél

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagy-Kanizsán.